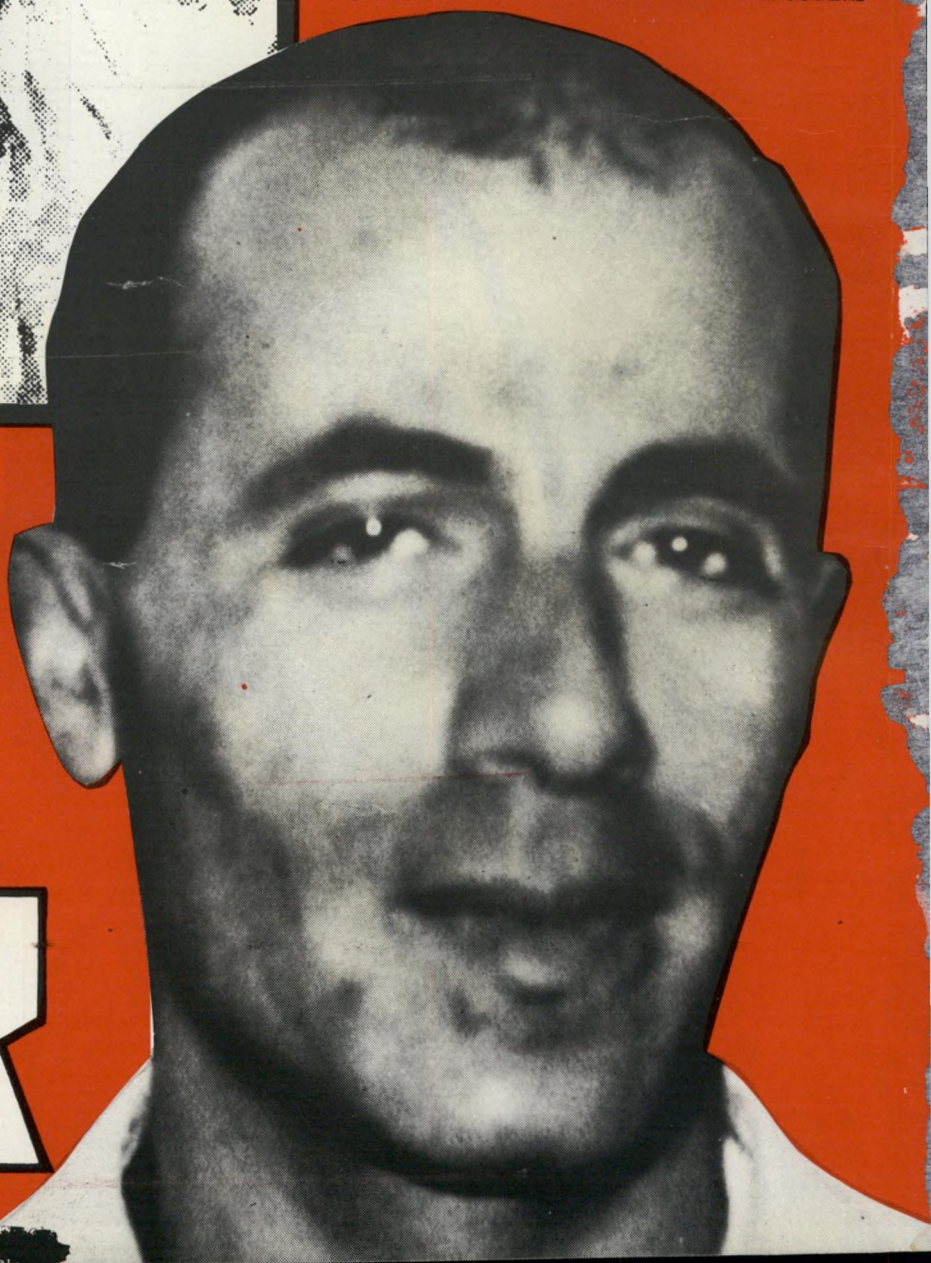

העיתון החדש

**סינדי
ומרדכי**

**סיפור
אהבה?**

Marlboro

Come to where
the flavor is.

Made in U.S.A.

הגינות אלמנטרית

על פרשת תתיאלוף אברהם ברעם, שהוחשד במכירת נשק לאיראן (תתיאלוף ותתיאלוף), העולם הזה 29.4.86.

כחניך בקורס מ"פ"ם הייתי בצוות אחד עם אברהם ברעם, ומאוחר יותר הוא היה מפקדי במילואים. כאשר יצא שמו לשימצה, (מכירת נשק לאיראן) הבנתי שאין הוא אדם פרטי בהקשר לנסיבות מעצרו, זאת בעיקר בשל היכרותי אותו ואינטואיציה אישית.

עכשיו (כאשר התברר כי עסקייהנשק עם האיראנים נעשו בהשראת הנשיא רגון) שיקומו ויתנצלו כל תופשייהעט הוריים שעשו לו ליג'ל, כל אחד בכתביהעת שלו, שהוא ירה בו, ולרוב מהמותן וללא מחשבה שניה. זוהי, לדעתי, הגינות אלמנטרית ומינימאלי, וזה מגיע לו. עמי בנארי, חיפה

סיסמה חדשה

הצעה של קורא, המבקש להחזיר את העולם הזה בתשובה. אני יודע מה יחסו של עורך העולם הזה, אורי אבנרי, לאלוהות, אבל אני משער שהוא דתי בדרגה שלו, אם כי מוצא עצמו מעל לדת הממוסדת. אבל הרת היא היוצרת את האדם שהוא תבנית נוף מולדתו ולכן למה שלא תורחב סיסמת העולם הזה ל"בלי מורא, בלי משוא פנים ובלי ללא אלוהים"? יוסי עזרא, ירושלים

מעשי רפול

על מה שאירע בעת מיבצע סיני (איגרת העורך, 1.10.86). יומן אישי העור' לס הזה 5.11.86. נתקלתי בגליון זה בשני רמוזים, שניהם בחתימת אורי אבנרי. במכתב העורך לקוראים (קורא יקר) נאמר: "הצנזורה אסרה את פירסום הפשע הזה (טבח כפרקאס), כפי שאסרה פירסום פשעים אחרים — וחמורים יותר — שאירעו באותה מילחמה." במדור יומן אישי נאמר: "גם מבחינת פשעי מילחמה, עולים פשעי של רפול ב-1956 לאין שיעור על פשעי ב-1982. מילחמת-סיני היתה מילחמה מוזהמת גם מבחינת נזק." למה הכוונה? רננית ברמן, רמת-גן

148 שקל זה כסף

עוד על שכרם של מנהלי הבנקים (5,000 שקל זה כסף?), העולם הזה 12.11.86. אחרי 28 שנה שנות-עבודה, בבית-חרושת לביסקוויטים, אני מקבל ממביטחים 148.66 שקל חדש (מאה ארבעים ושמונה שקל ועוד 66 אגורות) פנסיה לחודש (להוכחת העובדות צרף הקורא שיבק למכתבו את תלושי-הפנסיה שלו לחודש אוקטובר '86, המראה את הסך הנ"ל), זאת אומרת שאילו הייתי עובד הייתי מקבל היום רק 265 שקל חדש לחודש.

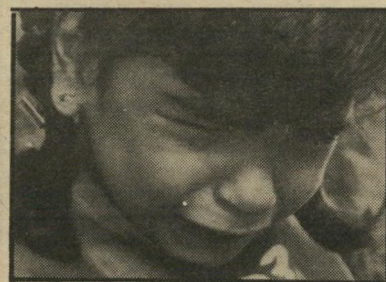
במשך 20 שנה פניתי בעניין חרפת-הרעק שלי, ללא הרף, לכל מוסדות ההסתדרות, ולכל מוכ"לי ההסתדרות, לראשי המדינה ואפילו לכנסת, והכל לשווא! שימשון שיבק, בני-ברק

רמטכ"ל אחד פחות

על פרישתו של מוטה גור מממשלת האחדות הלאומית (מחדלי מוטה גור, העולם הזה 5.11.86). מגיע למוטה גור עוד יישר-כוח אחד על שנש את כיסאו ליד שולחן הממשלה. כי בכך הוא הפחית את מיספר הרמטכ"לים-לשעבר ליד שולחן הממשלה הנוכחית משלושה לשניים — רביאלוף (מיל') יצחק רבין ורביאלוף (מיל') חיים בר-לב. ובלי להזכיר שמות של רמטכ"לים מנוחים, שהיו שרים בכירים בממשלות קודמות, עובדה היא שפרישתם מן הממשלה רק הטיבה עם עם ישראל. יאיר מרמלשטיין, תל-אביב

כישלון כבד

שני המושגים מתו. ופסטיבל השתלות הכבד נסתיים בכישלון גמור. רופאים, מנהלים ופוליטיקאים ממציאים תירוצים עגור מים. והדר יורי נודרמן קובע חד-משמעית — דרושה ועדת-חקירה

עלילת העיניים

אבי הילדה בת ה-7 (בתצלום) ראה בשידור טלוויזיה כתבה על הפרופסור לעניינים והורעו. זה הזכיר לו את מה שקרה לבתו העיוורת — וכך נולדה עלי-לתיהם הנוראה נגר הרופא.

נשיא לא משקד!

אפרים קציר, הנשיא לשעבר, על הסתככותו של חיים הרצוג באוסטרליה, בעניין פרשת ועננו: אני מניח שנשיא המדינה לא שיקר, כשאמר על ידוע לו דבר על ועננו. בן, בודאי, צריך לזכור לנשיא על כל דבר חשוב

רחל המרחלת מדווחת:

דסנה כנר (בתצלום), עם בעלה (החליטה לתת עוד צ'אנס לדן • הסטודנטיות של הפרופסור מנחם פרי • מזניקה טסטר מתחתנת: עוד מעט הגברת ורדימן • ישראל שטייר ואבי איינשטיין: נישואין בלי רבנים, עם הריון • נעמי סילפן ורמי גוט נשואים — ולא יורדים לחול • שושנה גוטסדניר נפרדת מישראל: גירושין בצמד רעים, אחרי 18 שנות נישואין.

שלום, נבלות!

אזהרה לכל הנהגים האוהבים לחלוף בססיר בתוך שלוליות ולהתני בויץ על חולבייהגל: אם לא תתנהגו בנימוס, צפויה סעולת-תגמול!

המדורים הקבועים:

- מיכתבים - מעשי רפול
- איגרת העורך - רם ישי אומר
- תשיקוף - מצדה תקום שנית
- במדינה - סקופ ב-50 שקלים
- הנדרן - מי מכשכש?
- בלי הרדמה - חריגה ברשיון?
- אנשים - היומנים והזיגלים
- חשבון נפש - של ח"כ ר"ץ בראון
- יומן אישי - אנאטולי שפנסקי
- דיעה אחרת - של יהודה לנקרי

כתבת השער הקירמי:

סינדי של מרדכי

ברגע המכריע, כמו עליפי הזמנה, צצה לה פיתאום מן האפילה צעירה בלונדית טמירה ומיסתורית, והצילה את ממשלת ישראל. אילולא סיפור אלף-הלילה-הזהיללה על פגישתה עם מרדכי ועננו ועל הצעתה לצאת עימו בספינה ללבנים, עלולה היתה בריטניה לחשוד כי טכנאי-האטום מבארי-שבע נחטף בתחומה.

כתבת השער האחורי:

כל הבעלים שלי

גיתית איזראילוב אינה עונה לשאלות החוקרים. אך ל"העולם הזה" היא הסכימה לספר בפרוטרוט על ארבעת הבעלים שלה. על השוד שבו היתה מעורבת לפני 14 שנים בהונג-קונג ועל חייה בלונדון.

הכומר הסוער

הכנסיה הארמנית בירושלים מייצרת שעורריות ללא סוף, כולן על ענייני חומר, ולא ענייני-רוח: תככים, תיגרות ורצח, סמים וזהב, מעילות, קרקעות וכמרים אחדים הנאבקים על אשה אחת. במרכז של כל שער רוריה - צץ תמיד שמו של הארכיבישוף עגימאן.

צחי כבר לא ילד של אמא

פעם הוא התפרע בראש הפגנות של הימין הקיצוני, התבצר בראש אורטה. היום הוא מדבר במילים שקולות של דיפלומט ויש לו משרה ממלכתית בלישכת ראש-הממשלה: צחי הנגבי (30). בין אמא גאולה כהן לבין הבוס יצחק שמיר, בין התחיה לליכוד, בין הסנדרלים לחליפה.

תחרות שירים

בתרבות של שירת אשפתות שפשתה לאחרונה הכל הולך: אפילו קידום מכירות לחרוזים ומודעות במדורים המיסחריים של העיתונים (שלח 3 שירים + 10 שקלים חדשים בצק).

ח"כ לא מתאים

ח"כ (עדיין) מרדכי בר און מסביר מדוע החליט לפרוש מהכנסת. אחרי מחצית הקרנציה: לא היתה לי סבלנות לשטויות שבכנסת. לפי חוקי המישחק, 30 שרים וח"כים, יחד עם 100 פקידים, מנהלים את המדינה, ויתר 90 הח"כים הם רק סטאטיסטים. החלטתי שאני לא מתאים לזה!

הזנב והכלב

האם אילץ רונלד רגן את ישראל להוציא למענו את הערמונים מן האש האיראנית, או שהיא התנדבה בשימ? חה? מי מחזיק בגרונו של מי, ומי מכשכש במי? ה' כלב בזנב או להיפך?

צ'חצ'ח לשלום

לא היה זה אבא אבן, בן התרבות המערבית והדובר ערבית מצוחצחת, שסייע לשמעון פרס להיפגש עם מלך מארוקו - אלא רפי אדרי, יוצא מארוקו "צ'חצ'ח ראשון לשלום". דעתו של הד"ר יהודה לנקרי מהעיררה שלומי.

נדין, ממה היא מתה?

נדין (בתצלום), בתם בת 29 של אשת-החברה אווה לוסטיג וכוכב-הכדורסל לשעבר ארי, מתה על מיטתה. היא היתה לבושה כולה שחורים. תאונה? הת' אברות? המישרה חוקרת.

אורי אבנרי מספר על הפגישה ההיסטורית בין רענן לוריא ואלישיש גת בקפה כסית תל-אביב, ואומר שהם ציירו איש את רעהו אחרי 30 שנה. אם כן — היכן הציורים? יצחק פרי, רעננה ראה גלפוט.

חזרה אל המקורות

על תגובה אפשרית של מעשנים במיקרה של מחסור בסיגריות. בימים אלה, שאנחנו, מעשני הסיגריות השפוטנים, נכנסים מדי פעם לחדרות שמא חס וחלילה ייפסק ייצור הסיגריות ואנחנו ניהנק מחוסר עשן, החלטתי לחזור למקורות. ואם כי החפיסה התורנית של סיגריות עדיין עושה לי את היום, התחלתי לפמם מדי פעם מיקטרת, בבחינת מה שבטוח, בטוח. ואגב, אני גם בחברה טובה. לא רק אלברט איינשטיין הגדול עישן כומנו מיקטרת, אלא גם לך (סולידאריות) ואלנסה הפולני עושה זאת, שלא לדבר על נשות החברה הגבוהה באירופה ואמריקה, שעשו זאת בשנות ה-20 הוזהרות, והוזהרות עתה להרגל זה. צבי גרנץ, רמת-גן

כל אחד והשיר שלו

עוד על חופשה-הבעה מעל עמודי העולם הזה (מיכתבים), העולם הזה (5.11.86). הקוראה דרורי לא גילתה את אמריקה. לא רק

גת, 1986 (צייר: לוריא)
— לזכר שנות ה-50

בעניין האחרות יש דיעות שונות בין עורכי העולם הזה (אורי אבנרי בעד, ד"ר יולי נודלמן נגד), אלא אפילו בעניין נכבד יותר לרבים, כמו טיב הזמר הישראלי. אורי אבנרי סבור ("יומן אישי", העולם הזה 15.10.86) כי השירים הישראליים לא כל-כך שווים ודניאלה שמי, במיכתב גלוי לעורך העיתון, במדרוה ("גם זה וגם זה", העולם הזה 22.10.86) סבורה ההיפך. ואני גם מסכימה איתה בחלט. רבקה שינמן, תל-אביב

חמש חמש

קוראי העולם הזה יכולים תמיד למצוא בעיתון זוויזת-ראייה מעניינות. כך, למשל, פורסמו בגליון העולם הזה שהופיע השבוע לפני 25 שנה ושתי הערות-שוליים פוק' חות'עניינים:

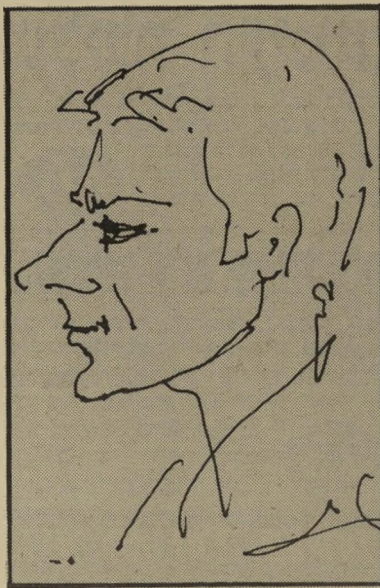
- **מיסבארה-הינדי**, התכם האגדי, המ שך בשלו והוכרז כלולם, כי: "החכם עיניו בראשו, אבל לא רואה כלום בלי מישקפיים"
- **זרזתי** במדרוה, מיכתבים לרזתי ביקשה לתת הגדרה חדשה למושג רפואה סוציאלית וכך היא הגדירה אותו: רפואה סוציאלית — כאשר נשים מתכנסות בצוותא ומספרות על הניתוחים שהן עברו"

הצד השני של המטבע

על יחסם של חברים אל חשוד באונס (מה הם אומרים), העולם הזה (5.11.86). חברים — חברים, וזה אולי יפה מאוד שחיים וחנה האלמוניים מוכנים לעמוד לצידו של חסר החשוד באונס ולחפש הסברים למעשיו (אולי חלה, עם חולים לא עושים חשבונות?), אבל, כזכור, למחלת האונס יש שני צדדים: האנס (החולה?) והנאנסת. והאמינו לי, בתור אחת שחווה את החוויה הזאת, לא איכפת לי שזאת תוצאה של מחלה ואין לי רחמים אל אחד כזה, בדיוק כמו שלא היו לי רחמים אל זה שאימלל אותי במעשה אונס וקיבל על כך את המאסר הממושך, שהגיע לו. חנה, ראשון-לציון

חגיגה ללא חמצן

על הסכנות בחוק נגד הפלות. אני מלאת התפעלות על כתבתו של ד"ר יולי

לוריא, 1986 (צייר: גת)
— בשנות ה-80

נודלמן, "אנאטומיה של רשלנות רפואית" (העו-לם הזה 17.9.86) ועל האומץ אשר גילה בכתבה זאת, על כן מצאתי לנכון להתייחס לנושא רפואי אף הוא:

קראתי שיש כוונה לבטל את אפשרות ההפלות הרבות המתבצעות היום בארץ ולמסור את היילודים לאימוץ. לכאורה, אין דבר קל מזה. מחוקקים חוק שאין לבצע הפלה, פרט למיקרה שיש חשד כי הוולד בעל פגם. אך במיקרה זה תתחיל חגיגה אמיתית: הניתוחים ימשיכו להתבצע במחתרת, בבית הרופא, ללא בלו-חמצן, ללא צוות מסייע הולם, ללא בית-מירקחת — והם יסכנו גם את חיי האם. מסיבות אישיות, אני חותמת קוראה, כפר סבא

רגע של עברית

על השימוש במילה הנכונה (העולם הזה 5.11.86). השתלה, משתיל, שתול — צורות אלה מופיעות בגליון אחד של העולם הזה. ותמוה: אם שתול נכון ותקין ב"סיפורו של סוכן שתול", על רך הכתוב: "והיה כעץ שתול על פלגי מים", הריה גם נכון ותקין ככבר ולב שתול; ואם שתול, הרי פועל פעולה זו הוא שתול (ולא משתיל, שפירושו מתפשט ומסתעף ומשתרש); ואם שתול, הרי הפעולה היא שתילה (ולא השתלה), ואכן, בכל שתילה יש עקירת שתול ממקום אחר — מעשיירדיו ממש של כירורג שתול" איברים, העוקר מאחד ונוטע באחר.

ואם כן, האדם הוא בעל איבר שתול (ולא מושתל). פורפסור יעקב בהט, חיפה

● הקורא בהט היה בעבר ראש החוג לסיפורת עברית באוניברסיטת חיפה.

לוריא מול גת

על מגישת שני העורכים הגרפיים של העולם הזה בשנות ה-50 (קורא יקר, העולם הזה 12.11.86).

קליא יקר,

שלם ויתן למותקף את זכות-התגובה, לפחות לגבי העובדות המוצגות על ידכם לא פעם באורח חרדדי ומגמתי. ד"ר רם ישי, י"ד ההסתדרות הרפואית ביש-ראל.

רפואה חמסנית

עד כאן מיכתבו של י"ד ההסתדרות הרפואית. יש להעיר על כך כמה הערות. ראשית, מדורו של ד"ר יולי נודלמן, בלי הרדמה, הוא בעל חשיבות לאומית ממדרגה ראשונה, הוא שובר את קשרה-השתקה סביב הרפואה בארץ. בשמה של אתיקה מיקצועית מסולפת, סירבו רופאים ישראליים במשך עשרות בשנים למתוח ביקורת על רופאים אחרים ולחשוף פרשנות של כישלונות, רשלנות פושעת ואף שחיתות גלויה. המיקרים החמורים ביותר טואטאו מתחת לשטיח רפואי. על כן מגיעה תורה ציבורית לד"ר נודלמן, על שהעז לשבור את הקשר הזה, שגרם להצטברות של שחיתות במשך דור שלם.

העיתונות מילאה תפקיד חשוב ביצירת מצב מחפיר זה. כתבים לענייני-רפואה שיתפו פעולה עם הרופאים ועזרו להם להסתיר עוולות ופרשנות שחיתות. מזה שנים רבות לא פורסמו אלא דיכרי שבה והלל על הרופאים ועל הרפואה, וכך נוצרה האשליה המוסכנת שהכל שפיר בשטח הזה, וכי הרפואה הישראלית צועדת בראש הרפואה בעולם.

אני שמח כי סוג-סוף ממלא העולם הזה בשטח זה את תפקידו החלוצי: לקרוע את מסך השקרים המוסכמים ולחשוף את המצב לאמת. שנית, ד"ר נודלמן מתרכז, כמובן, בצדדים השליליים. ברור לי, כשם שברור לכולנו, כי יש בארץ הרבה רופאים מסורים, צנועים, העושים את עבודתם הקדושה מתוך אידאליזם טהור, והמתעבים בסתר ליכס את תאוות-הבצע וקלות-הדעת של רופאים מסוימים. אם ד"ר נודלמן אינו מרכה לכתוב עליהם, הרי זה מפני שאין צורך בכך: על כך נכתב בעיתונות הרבה. כשטח המצומצם שאנו יכולים להעמיד לרשותנו, כותב נודלמן על הסעון תיקון, על ההידרדרות של הרפואה ועל גידוליה-פרא בשטח הרפואה. גידול-פרא אלה אינם עוד חריגים בשוליים, הם צומחים במרכז, בחסות המימסד הפוליטי והרפואי.

אין אנו באים בשום פנים להטיל אשמה קולקטיבית, ולומר כי "כולם מושחתים". וכולם אשמים. בהחלט לא, כל אחד מאיתנו מכיר רופאים מצוינים, עדיניים-פשוט וטהורי-כפיים. אילו בא ד"ר ישי להגן רק על רופאים אלה, הייתי מסכים עימו ככל ליבי. אך למרבה הצער אין ישי מגנה את המצב הקיים, והמוסד שהוא מייצג לא מילא את תורתו — לפי תפיסתנו — כדי לטוהר את המדינה מן הרפואה השחורה, החמסנית והפסולה, הפושטת בארץ מזה שנים רבות באין מפריע.

אנחנו ממלאים את תפקידנו הציבורי. הכרזנו מלחמה על השחיתות ברפואה, ואנו נוהגים גיבוי מלא לד"ר נודלמן במערכת הברוכה שהוא פתח בה. דווקא השבוע ברור יותר מתמיד עד כמה שהדבר חיוני (ראה עמודים 10-11).

מ.א.א.א.א.

השבוע קיבלתי מיכתב מדי י"ד ההסתדרות הרפואית. הוא מהווה את התגובה הרישמית הראשונה על מדורו של ד"ר יולי נודלמן בעולם הזה, המסעיר מזה כמה חודשים את הקהילה הרפואית בארץ, ובעיקר את ראשי המימסד הרפואי.

הנה המיכתב במלואו:

מר אבנרי הנכבד, כדי למנוע פרשנות לא-נאותה, אני פותח את מיכתבי זה, כהצהרה חרימשמעית, שאנו מכבדים את חופש-הביטוי והביקורת, ויתרה מזו — אנו לעיתים שותפים לביקורת זו. על כן ברור שאין בפנייתנו זו משום כוונה לפעול למניעת פירסום המדור "בלי הרדמה", המופיע ברציפות בשבוע העולם הזה.

אין באמור לעיל כדי להביע הסכמה עם העובדות המופיעות בכתבות האמורות, אשר לא במעט אינן ברורות, אלא לקוטות מהעיתונות היומית, מבלי שניתנת למותקף זכות-התגובה. שיבוש העובדות הוא מעניינם של המותקפים, אך אליך — כעורך שבכוון האמון על שמירת כללי הצדק הטיבעי — ראינו צורך לפנות באותן נקודות החורגות מביקורת, הבעת-דיעה או הערכה, ויש בהן משום הוצאת לשון הרע על ציבור שלם.

אדגים ברברי בשתי דוגמות: האחת לקוחה מרשימתכם, קישקושים רפואיים" (העולם הזה 8.10.86). והשניה, "אנאטומיה של רשלנות רפואית" (העולם הזה 17.9.86).

להלן ציטוט מתוך "קישקושים רפואיים": "כאשר חולה במחלקה מת, מייד נסגרות דלתות חדרו של מנהל-המחלקה או סגנו, והצוות הבכיר של המחלקה, מתיישב" על גליון החולה. מכניסים שיניים, תיקונים בכל עמודי מהלך-הטיפול, כדי להראות שהטיפול היה נכון, האבי חנות היו כומן, הבריקות נעשו כהלכה. מופעם לפעם מזמינה לחדר רופא צעיר, שהשתתף בכתובת גליון החולה, ומכתיבים לו את השינויים שעליו להכניס בכתב-ידו".

האומנם כך נוהגים כל מנהל-המחלקות והצוותים הבכירים במדינת-ישראל, והם ויפנים, או שמא יש צדיק אחד בסדרם? ולהלן ציטוט מתוך "אנאטומיה של רשלנות רפואית":

במיקרים של חשד לרשלנות, הרופאים אינם מעוניינים בגילוי האמת, ומנסים תמיד לטשטש את מהלך הטיפול. לא פעם הם מרחיקים-לכת עד כדי הכנסת שינויים בריענד ברישומי רחוזי-הטיפול, סילוק תוצאות של בדיקות מעבדה חיוניים".

ושבו, האומנם כל הרופאים מעוניינים בהסתרת האמת, או שמא בכל זאת ישנם רופאים שוהם ישרים והגונים?

אלו הן שתי דוגמות בלבד מתוך אלה שדליתי מהרשימות, שבינן לבין ביקורת הדרד רחוקה. אין לי ספק כי עיתונאי אשר רכש — מבלי שיש לב אם מסכימים לריעותיו או לא — עמדה בכירה בעברת העיתונות, הלווח ללא חת נגד עוולות חברתיות, הנך עשוי להתקומם מהכללות כאלו, ובטוחני כי אינך יכול להשלים עימן. אין לי גם ספק, כי תסכים עימנו שבפידוסים כזה יש משום עבירה על חוק איסור לשון הרע, כאשר הוא מכזה ומשפיל ציבור שלם, אשר הדרך להגן עליו מוכרת וטוב בסעיף 4 לחוק.

אבהיר מייד — ומבלי לזותר על זכות זו — כי בשלב זה אין לנו כל כוונה להפעיל את החוק, כאשר אנו בוטחים בכך כי בעתיד תרעו להקפיד על אבחנה בין עובדות לבין ביקורת והבעת דיעה, וכן תראגו לפירסום הוגן, שלא ישמץ ציבור

פרס ורבין סירבו להגדיל הקבינט

לפני צאתו של שומעון פרס לארצות-הברית, הציע לו יצחק שמיר להרחיב את הקבינט המדיני ולצרף אליו שני שרים — אחד מכל פרס ויצחק רבין סירבו.

השרים התאפקו

בישיבת הממשלה, ביום ראשון, לראשונה מזה זמן רב, לא ביקש איש מן השרים אישור לצאת לחולל. חמישה שרים נעדרו, כי היו בחו"ל. לפחות שלושה מבין האחרים, שהתאפקו הפעם, ביקשו אישורים בשבוע הבא.

חדר-מצב

במישרד-החוץ

המנכ"ל אברהם טמיר מתכנן להקים במישרד-החוץ "חדר-מצב" לטיפול במצבי-משבר, על-פי הדוגמה האמריקאית.

מחלה גרמה ל"מעצר"

גל עכור של שמועות סביב תעשיין ידוע נפוץ בימים האחרונים, בגלל היעדרותו מאירוע חברתי: כולם היו משוכנעים שהוא נעצר לחקירה. האמת הפשוטה היתה שביום האירוע האיש היה חולה.

שוב אכזבה לדויד לוי

אנשי של דויד לוי ממשיכים לאכזב אותו ולהסתבך בשערוריות. במישרד-השיכון נדחמו גלגולות כי אחד מגאמניליו, שמונה כיו"ר מועצה-המנהלים של חברה ממשלתית קטנה הכפופה למישרד, משתולל בה ומכלה את משאביה. האיש הורה שיעמידו לרשותו מכונת צמודה, שנשכרה בחברת-השכרה, ואחר-כך קיבל לעבודה נהג שכל תפקידו הוא להסיע אותה מכונת. היורד אינו מקבל בחברה שכר, שכן תפקידו אינו דורש ממנו יותר מאשר היעדרות אחד בחדר-ש. אך אהבת-הנהגות שלו הקפיצה בבת-

עונש לחכ"ם וחנינה סודית

ועדת-המישמעת, שהוקמה בסיעת-הליי בור בבכנות, הטילה עונש על החכ"ם מאיר שיטריט ובני שליטא, על כך שהצביעו בעד הצעת-החוק לשינוי-שיטת-הבחירות. העונש, שהוטל לפני שבועיים: לתקופה של חודש נשללה מהם זכותם לעלות לדוכן או להגיש הצעות לסדר-היום והצעות-חוק. בתקופת העונש מתרכז שיטריט בענייני עירו, יבנה. שליטא יצא לחו"ל. מהנהלת סיעת-הלייבור מסרו השבוע ל"העולם הזה" כי בסופו של דבר עונשם של השניים בוטל, אבל "עוד לא הודיעו להם על כך".

אחת את התוצאות השוטפות של התכרה ביותר מ-10 אחוזים.

רובינושטיין

מדווח ליועצים

מוכיר הממשלה, אליקים רובינשטיין, מנהיג סדרים חדשים בלישכת ראש-הממשלה: בכל יום ראשון בשבוע, בסיומן של ישיבות הממשלה, הוא מכנס את כל יועציו של יצחק שמיר ומדווח להם על הדיונים שהיו בישיבה.

השומרונים:

"אנחנו אזרחי ירדן"

העדה השומרונית בשכם פנתה לממשלת-ירדן, וביקשה שלא ישכחו אותה בעת ההקצבות החדשות לגדה. גם אנחנו אזרחים ירדניים, הוכיחו בפנייתם.

תביעת דיבה נגד חב"ד

אנשי ש"ס עומדים להגיש תביעת-דיבה נגד עסקנים בחב"ד, שטענו כי שר-הפנים, יצחק פרץ, זייף את תזמיתו של המקובל הירושלמי הישיש מרדכי כדורי. המקובל היה חתום על הצהרת-תמיכה ברב פרץ ובעמדותיו. עורך-הדף דויד גלס יגיש לבית-הדין הפלילי, בשםם של אנשי-השכר, קלטת ובה הקלטת השיחה בין פרץ לכדורי.

מונסה קשורה

לפרשת רפי לוי?

באשר התברר כי הדסה מונסה היתה מקור-המידע נגד מוריס רגזאן, התעוררה הסברה כי היא קשורה גם למעצרים של רפי לוי, הממונה על מחוז-ירושלים, וכוהן הדת הבכיר.

אחיה של מונסה, אבי כהן, היה בזמנו ערימדינה בתיק סלילי נגד סוחר-הב. באותו מישפט התברר כי כוהן-הדת נהג להכריח זהב מירדן לישראל במכונתו, תוך ניצול חסיונותו הכמורדי-פלומטי. הסברה היא כי מונסה הנואשת, שנות-רה הנאשמת היחידה בפרשת בנק "צפון אמריקה", חייבת למסור למישטרה הרבה מאוד מידע, כדי להגיע לעיסקת-טיעון. על כן, כדי לרצות את חוקריה, סיפרה להם גם מידע ששמעה מאחיה.

מוססים לקצץ לבן-מאיר

יותר מ-100 מחברי מועצת מחוז תל-אביב במיסלגת-העבודה הצטרפו לדרישה שהמועצה תבחר בהקדם בסגן נוסף לציין. לפי ההסכם הקואליציוני בעיריה, מגיעים לאנשי-העבודה שני סגנים. אולם מאז שח"כ רוב כדמאיר נאלץ להתפטר, בגלל כפלה-תפקידים, נותר התואר פנוי, ובדמאיר ממשיך למעשה לשמור על כוחו בעיריה. לפחות אחד מיוזמי העצומה, שנועדה לקצץ בכפיו של כך מאיר, רואה עצמו מועמד למשרה הפנויה: זהו עורך-הדף הצעיר חיים כצמן. אליהו שפייר, מוכיר המחוז, יחליט בקרוב אם להיענות לדרישה.

חדר הורה, הורשע ונקנס

פקד מישל חדר, שהתפרסם בפיענוח רצח מלה מלבסקי, הגיע לעיסקת-טיעון עם התובע המישטרי במישפט המישמעי. חדר הורה בעבירה של התנהגות שאינה הולמת קצין, על כך שהביא את ילדיו, אשה נשואה, לביתו של חבר והתייחד איתה שם. בית-הדין המישמעי של המישטרה בירושלים הרשיע אותו על-פי הודאתו וגזר עליו קנס בסך 200 שקלים.

מניות ב"חדשות" למכירה?

שמועה שלא ניתן להשיג לה אישור: איש-העסקים חיים בראון מנסה למכור את חלקו בעיתון "חדשות". קבוצת-מנייטין, שבראון עומד בראשה, מתזקה ב-50 אחוז ממניות היימון.

הקומוניסטים מתנצלים

במחתרת

רק"ח התנצלה בעיתונה על ההשמצות שהטיחה ערביה-בחירות במתי פלד ובאורי אבנרי. בתל-אביב לא ניתן היה השבוע להשיג את זו הדרך, השבועון הקומוניסטי בעברית, שפירסם את נוסח ההתנצלות. הקונים נענו בקיוסקים ש"העיתון אול". ההתנצלות באה בעיקבות תביעה מישפטית של אבנרי ופלד, והיא קיבלה תוקף של ססקדין.

מצדה תוקם

שנית

קבוצת-משקיעים אמריקאיים בודקת את הרעיון לשחזר את מצדה ולהקימה שנית. הכוונה היא להקים את האתר המשוחרר על הר הסמוך למצדה, לפתוח במקום מור-סיון ולספק שירותים למסיבות ברי-מיצווה לנערים יהודים מהתפוצות. הנערים ובני-מישפחותיהם יובאו לארץ בטיסות-שכר. סיסמת קידום-המכירה של טיסות אלה תהיה: "שנית מצדה לא תיפול".

שרון יחליט על

"בתיאבון"

גוברת המתיחות בין כוחה-המישמה הכלכלי לבין מכון-הייצוא, סביב השאלה כיצד ישווקו מוצרי-המזון הישראליים באמריקה. ככוחה-המישמה תומכים בחברת-השיוק של מורי לנדר, המציע להפיץ את הסחורות בציון שם יצרניהן; מכון-הייצוא תומך בחברה ניר-זרקית, המבקשת לשווק אותם תחת שמה, בתיאבון. אריאל שרון יקבע בימים הקרובים את עמדת מישרדו בעניין, והברעתו תחייב את "מכון הייצוא".

סמסונוב נגד הסובייטים

גיל סמסונוב, עסקן סטודנטים של חרות, הצליח להיבחר כסגן-יו"ר אי-אס-די — ארגון בינלאומי של סטודנטים מן הימין. בין השאר הצליח סמסונוב לשכנע את חבריו — עסקנים צעירים במסלגות שמרניות, נוצריות-דמוקרטיות וליברליות — לקיים מסע של הסגנות מול השגרירויות הסובייטיות במערב, בעניין יהודי ברית-המועצות.

ליפקין לחקירה

בגלל בלס

ועדת-בידור של מועצת-העיתונות עומדת לדון בעניינו של דויד ליפקין, העורך הכלכלי של "מעריב". בראש הוועדה: אמנון נרב, הכתב הסרלמנטרי של קול-ישראל. ליפקין ועיתונאי כלכלי אחר, אברהם רישון, הודו שקיבלו שכר ממישטרה-עסקים דויד בלס, תמורת ייעוץ. רישון כבר הושעה בשל כך מחברותו באגודת-העיתונאים.

טלוויזיה עברית

בניו-יורק

ניו-יורק תזכה בקרוב בערוץ טלוויזיה כבלים בעברית. את התחנה מקים שמואל שמואל, מו"ל שבועון-היהודים "ישראל שלנו".

בוטלו הבחירות

במח"ר

אליהו נאווזי קיבל את עתירת סיעת-הלייבור בהסתדרות, והורה לבטל את תקנון הסתדרות האקדמאים במדעי-החברה-והרוח (המח"ר) ואת הבחירות, שנועדו להתקיים השבוע. לא ברור עדיין אם הוועד-הפועל ידון בשבוע הבא בתקנון חדש למח"ר ובמועד חדש לבחירות.

הנעם מוות ופוגרום

**התיכבול מוליד רצח.
הרצח מוליד פוגרום.
הפוגרום מקומם מיליארד
מוסלמים בעולם נגד ישראל**

זוהי תופעה ההולכת והמתפשטת בארץ: שלושה צעירים ערביים מהשטחים הכבושים, חסרי-ניסיון וחסרי-נישק, המשייכים עצמם לאירגון זה או אחר, הולכים לבצע פעולה הנראית להם כמעשה-גבורה פטריוטי. הם קרבים נים סכין בחנות, והורגים גבר ישראלי. לפי סקר מוסמך, יותר מ-80% של האוכלוסיה בשטחים הכבושים מצדיקים מעשים כאלה. אחרי שהתיאשו מכל דרך אחרת להשגת חרותם. יותר ויותר צעירים פונים לדרך זו.

במיקרה נתקלו השלושה השבוע בכוח-השיט, השייך לקצה השני: חר' ורבת-שובה מריירי הישיבה שובו בנים, הישיבה הקיצונית ביותר בירושלים, שהתמקדה בלב הרובע המוסלמי בעיר העתיקה כמטרה להביא לסילוק המוסלמים, והמציקה בלי הפסק לשכניה. עצם קיומה הוא גירוי מתמיד לאלמות.

בחוור-הישיבה נהרג. התוקפים נלכדו מייד.

למחרת היום פרצו מהומות ברחבי ירושלים, כאשר הקיצוניים מכל הסוגים — אנשי "כך", בחורי הישיבות הלאומניות ועוד — עורכים פוגרומים בערבים, לפי מיטב המסורת של הקוראקים ברוסיה.

העולם כולו התבונן, צילם ודיווח. **שינאה לזהמות.** מי שרוצה בסיפוח ירושלים לצמיתות, צריך להיות מעוניין דווקא בשקט טוטאלי.

כפי שנזכר נשיא-המדינה לדעת השבוע, גורם הכיבוש הישראלי בירושלים להתקוממות של מאות מיליוני מוסלמים ברחבי תבל, החל במאלוזיה ובפיליפינים וכלה בניגריה, נגד ישראלי. כל פוגרום נגד המוסלמים בעיר הקודש שופך שמן על מדורת השינאה הלוהטת הזאת.

כרגיל, הקיצוניים משני המחנות משרתים זה את זה.

פגישות שצדנסקי והערבים

**בשיחה עם שני הפלסטינים
היה האיש נעים ולבבי.**

**אחרי-כך התמוטט.
תחת לחצו של דרוקמן**

כשנכנס פייצל אל-חוסייני למישרדו של אנאטולי שצ'רנסקי בשכונה רתת בירושלים, הוא זכה לשמוע מפיו ברכה וכמה מילים בערבית. שצ'רנסקי הכריז בבואו כי בכלל הסובייטי התחיל ללמוד את השפה הערבית ושהוא מתכוון להמשיך בכך.

הפגישת, שהתנהלה ברוח טובה ועניינית, הסתיימה בפיצוץ תיקשורתי גדול (ראה יומן אישי) והשאירה טעם מר מאוד בפיו של חוסייני.

זה התחיל במעצרו של אכרם הנגיה, עורך העיתון אל-שעב ("העם") בירושלים המיוזחית.

הוא נעצר לפני שבועיים ונכלא בכ"לא גנייר ליד שכם.

סמוך למעצרו הודיעו לו שיל'טונות-הביטחון שהם עומדים לגרשו מן הארץ. הסיבה לגירוש אינה ידועה והיא, לדבריו השילטונות, חסויה.

חבריו של הנגיה התפתחו מן המעצר ומן הכוונה לגרשו, ופתחו מייד בנסיונות למנוע את הגירוש. הם פעלו בכל הדרכים האפשריות, ובכללן עתירה לבג"ץ, הפגנות, כתבות בעיתונים ו-גיוס אישיים מישראל שיעזרו בנסיון לבטל את רוע-הגזירה.

באחת הישיבות שערכו חבריו של הנגיה הציע ערל עבייה, עיתונאי לשעבר בקול-ישראל לפנות לשצ'רנסקי.

השבוע אחד מעורכי סאנדי טיימס, שגם הוא חדל להאמין בו.)

מדוע הוא הוסתר?

**אחרי הכחשות חוזרות ונישנות,
תקיפות ונגרונות, הודיעה ממש'
לתישראל כי מרדכי ועוננו כלוא
בארץ.**

אם הובא לארץ בצורה שלא פגעה בריבונות של שום מדינה, מדוע ה'מסתורין' מדוע ההכחשות? מדוע לא יכלה המדינה להודיע בפשטות שהאיש הובא לישראל כדי לעמוד למישפט — כפי שהודיעה (להבדיל) אחרי לכידתו של אדולף אייכמן?

מה היה הטעם בהכחשה — שלא לדבר כלל על הטיפשות של ממשלה, המאמינה כי בשנת 1986 ניתן להסתיר מעשה כזה?

שיחת הטלפון

**מדוע הבחישת ישראל שראש'
הממשלה (ראו) שימעה פרס שוחח
בטלפון עם מרגרט תאצ'ר, ראש'
ממשלת-בריטניה?**

על מה שוחחו? לשם מה היה צורך

בשיחה? מדוע הוכחשה, חרף הידיעות עליה בעיתונות הבריטית?

איזה מעצר?

**אמר כי פרשת ועוננו אינה "סוב'
יוריצה". לפי חוקי ישראל, כל עניין
הוא "סוב יוריצה" (תחת השופט')
מהרגע שבו מוציא שופט פקודת-
מעצר. ועוננו אינו כלוא על פי
פקודת-מעצר של שופט. משמע, אין
הוא במעצר ממשפטי.**

כאיזה מעצר הוא נתון?

סקופ בארז

**בתביטלוויזיה, חנן עוזר, גילה
את יומנו הפרטי של ועוננו כי
עליית-גג, בין הרבה ניירות וספרים
(ראה מה הם אומרים).
על פירסום קטעים מהיומן התלקח
ויכוח. את תוך כדי כך נעלמה נקודה
מזדה: איך זה מצליח כתב לגלות
בקלות מיסמך כזה, כשמיטב החוקרים
של מדינת-ישראל רודפים אחרי כל
פית-נייני הנוגעת לפרשה זו?**

מה זה מלמד על טיב החקירה?

חסיונות לנכסילים

**פרשה זו תופעה הצנוחה כי
צורה הקיצונית ביותר, העוברת
את גבולות הגיון, והפוגעת ביסודות
המישטר הדמוקרטי.**

כך נוצר מצב חמור: עיתוני העולם פירסמו בהרחבה פרטים ככל העולה על רוחם על עניין הנוגע לכל אורח ישראלי — ואילו בישראל אסור לפרסם כמעט מילה.

מדוע? על שאלה זו יש דווקא תשובה: הרבה מעניק חסיונות לכל בעלי ה'פאשלות, המחזלים, השטיות והטיפ' שווים שהיו מעורבים בפרשה זו, מראשי-הממשלה ועד לאחרון השמשים בורעות-הביטחון.

בזק, בא לקראתו. השניים ניהלו שיחה ערה. אותו בזק רואיין בארץ על-ידי כת' בת העיתון הבריטי. תחילה הכחיש שהיה בכלל בבריטניה. אחר-כך אישר בחציפה. אחר-כך סירב לדבר. הוא נראה מבולבל. פגישה מיקרית זו נראית מיקרית מדי.

סינדי החטובה

**שהסתובב ועוננו בכיכר-לס'
טר — מרכז חייה-הילה הסואנים
של לונדון, מרכז הסמים והזנות משני
המינים — פגש ועוננו בסינדי.
זה היה שבוע לפני הפירסום ה'
מיועד, כאשר כל עיתונאי לונדון —
וגם השגרירות הישראלית — כבר
ידעו על הפירסום המתוכנן. עורכי
העיתונים בישראל שמעו זאת אז מפי
שימעה פרס, או ראשי-הממשלה.**

סינדי הבלונדית, החטובה, המפתה. נערת-פיתוי מן הסרטים. מה עושה אדם נרדף, החושש לחייו, כאשר הוא נתקל באשה מפתה מיס' תורית המתעניינת בו? כל מי שקרא אי-פעם ספר-בלשים,

ועוננו: סינדי העשאלה

או ראה סרטי-מתח, יודע בדיוק מה לעשות: לברוח ממנה כמו מאש.

אולם ועוננו הפוחד, הנרדף, מתקשר מייד עם סינדי אלמונית זו, אף שאינו יודע מה שסינדי פתחה. אינו יודע עליה דבר, וזו אף מסרבת למסור לו היכן היא גרה: הוא רק התלונן על כי סירבה לשכב איתו.

למעשה לא ידע עליה דבר וחציו דבר. הוא אף לא ידע אם היא בעצם גבר או אשה.

אולם — לפי הסיפור המוזר של העיתון הבריטי — זה לא הפריע לו במצב כזה להיפגש עימה כמה פעמים בלי ליווי, להחליט לנסוע עימה לחו"ל, לעבור גבולות, לעלות לספינה, וכו' וכו' — כל הסיפור התמיהוני (וה מגוחך) שהעיתון מתימר להאמין בו.

כסיפור-האבה, זהו סיפור-האבה חשוד מדי. וכסיפור-האבה חשוד, הוא גובל בגיחוך. כימאי-קולנוע חסר-כישרון היה ממציא משהו יותר מקורי.

'אכטה בים

**מכל הרעיונות המטורפים, אשר
יכלו לעלות בדמיונו של ועוננו
החרד-לחיי, הרעיון המטורף ביותר
יכול היה להיות לברוח מבריטניה בלי
ליווי, ומכלי להודיע לאיש על היעד,
לנתק מגע, לחצות ארץ שניה, ואחר-
כך לעלות על יאכטה בים-התיכון —
כלומר, לעשות את הדבר האחר-שכל
שרות-ביטחון חולם עליו: להעניק את
האפשרות ללכוד אותו בלב-ים, מחוץ
למים הטריטוריאליים של מדינה כל'
שהי.**

דרושה הרבה אמונה נאיבית כדי להאמין בסיפור שכזה. (בשיחה עם העולם הזה, אמר

של ועוננו בשבועון הלונדוני סאנדי טיימס הם שיקריים. אם כן, מדוע נעשה מאמץ להביא את ועוננו לארץ? במה ניתן בכלל להאשים אותו? אומנם, מבחינה טכנית ניתן אולי לטעון כי גם הפצת בריות היא בבחינת גילוי סודות, אך הדבר בוודאי אינו מצדיק את היחס ההיסטרי של הממ' שלה לפרשת-ועוננו, ובכלל זה הפעלת המכשש הגדול להשתקת העניין. מדוע לא הודיעה הממשלה בפש' טוט: "זהו אדם בלתי-שפוי. גילוינו אינם אלא כזבים והזיות. אין לנו עניין בפרשה זו!"

עצם היחס של ממשלת-ישראל לפרשה הוא שנתן לה את התהודה הבינלאומית, והפך אותה לסנסציה עולמית, אחרי שהעיתונות הבריטית התעלמה בימים הראשונים מגילויי סאנדי טיימס. מה הביהל את הממשלה?

שקרי העור

**הו חלקם של הבריטים בפרשה
זו?
אחרי השמועות הראשונות על חטי'
פת ועוננו מארמת בריטניה קם שר**

רשת-ועוננו היא כולה מיקבץ של סימני-שאלה. כל פרט בה הוא בלתי-אמין, והצטברות הפרטים האלה הפכת את הפרשה למחזה-אבסורד, בעל השלכות חמורות מאין כמותם. אי-אפשר לדון בתשובות. אך די בהצגת השאלות.

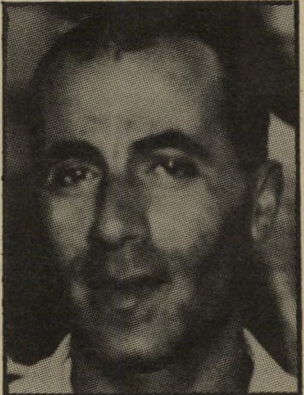
מצלמה בכור

אלתי-השאלות נוגעת, כמובן, לעצם העסקתו של מרדכי ועוננו בכור.

לדיכרי ועוננו עצמו ולדיכרי ה'עיתון הבריטי המצטט אותו, הוא הסתובב בכור באופן חופשי, הכניס את המצלמה למיתקן, צילם באופן חופשי. הדבר מעורר שאלות כה חמורות לגבי סידורי-הביטחון במיתקן הסודי הזה, עד כי גם הדחת תריסר אנשים לא היתה מספיקה כדי לחפות על המחל. עד כה לא נודע אף על הדחת איש אחד. הדבר מטיל צל כבד על-כל מערכת הביטחון במדינה. ואם בארו נפלה שלהבת, מה קורה אצל אוזביה-הקיר?

שואלן במיתקן

שום אדם אינו יכול להתקבל לעבודה במיתקן רגיש כלשהו — גם פחות רגיש מן הכור הגרעיני

בדימונה — מבלי לעבור בדיקות ביטחוניות חמורות. בדיקות אלה אור' כות חודשים, והן חוזרות על עצמן באופן תקופתי.

עובדה היא שבמדינת-ישראל אין מקבלים את אנשי השמאל ה'קיצוני' לתפקידים בעמיתקנים רגילים. יתכן שזוהי שערוריה, וזהו נוהל אנטי-דמוקרטי בתחלל. אך זהו המצב הקיים. השילטונות לא המתינו לעצותיה של גאולה כהן. הם נוהגים על פיהן מאז היום הראשון של מדינת-ישראל. לא הליכוד המציא נוהל זה, אלא דויד בן-גוריון.

אין מקבלים גם לתפקידים רגילים אנשים תימהוניים, אנשים בעלי בעיות אישיות חמורות, בעיות נפשיות ו/או חברתיות חמורות, ועוד. גם זוהי עובדה.

איך נשאר ועוננו בתפקיד זה, כי מיתקן זה?

אנשי-הימין מעידים בגאווה כי הלשינו עליו מומן, ערש ראו שהוא מתרועע עם סטורנטים ערביים באר' ניבסרטים באר-שבע, ושהוא מזדה עם השמאל ה'קיצוני' (רק"ח) וכו'.

כל בדיקה היתה צריכה לגלות את הקשרים האלה של הצעיר, נוסף על הקשרים שלו ביחסים עם בני-ארם.

ועוננו רשם ביומנו כי "עלו עליו". אך הוא פוטר בכבוד, "בגלל צימצור מים", וניתנה לו תעודה שהעידה כי היו מרוצים ממנו.

אם פוטר ועוננו בגלל ספק בנא' מנותו, מדוע לא ננקטו אמצעי-הזהירות כדי למנוע גילוי ידע סודי ביותר? ואם לא פוטר בגלל סיבה זו, איך להסביר את הפרשה כולה?

מנין ההיסטוריה?

ימני-השאלה מסוג אחר מרחפים על כל פרשת שהותו של ועוננו כבריטניה ובואו לישראל. ממשלת-ישראל טענה כי גילוייו

ישראל ואמריקה: מי משרת את מי באיראן?

מי מכבש מי?

כלומר: ישראל היא היכולה להגיד לחילוף האמריקאי מה לנגן.

תוסעה זו של שליטת ישראל בארצות-הברית ידועה היטב בכירות העולם, והיא מטבע העובר לסוחר.

ישראל מוכרת השפעה בושנינגטון. מדינות רבות בעולם מחפשות את ידידות ישראל, לא מפני שהן נתקפו לפתע באהבת ישראל שאינה ניתנת לכיבוש, אלא מפני שהן רוצות להיעזר בשדולה היהודית הכליכולה בקונגרס. מדינות אפריקאיות חידשו את יחסיהן עם ישראל בגלל סיבה זו.

גם גישושי ברית-המועצות ובנותיה לקראת חידוש היחסים עם ישראל באו (לפחות חלקית) מתוך מגמה זו.

מוסקווה מטפחת סירובניקים בנתיב-הכלא שלה, ואחרי-כך משחררת אותם בשעות-כוש, כדי לרכוש אהדה ברעית-הקהל האמריקאית, לא הישראלית.

(יתכן ששונאי-ישראל מאמינים בכוחה של ישראל בארצות-הברית אף יותר מישראל עצמה. מי שגדל על הפרוטוקולים של ז'קני-ציון, ומי שמאמין כי היהודים שולטים בעולם, מתייחס אל התופעה הזו כאל דבר מובן-מאליו).

יתכן שבאחד הימים יימאס ל-97% מן האמריקאים לחיות במצב שבו יש ל-3% האחרים השפעה כה עצומה על מדיניות ארצם. יתכן כי המצב כולו הרהיטון. אך בינתיים ישראל מנצלת אותו עד תום.

כל הנפט הערבי בעולם אינו שווה לאוצר-טבע בלתי-נראה זה.

ל באורה יש סתירה מהותית בין שתי הגירסות. אם ראובן שולט בשימעון, אין שימעון יכול שולט בראובן.

האומנם? המציאות האנושית אינה תרגיל של חשבון. היא מסובכת. והיחסים בין עמים ומדינות, המורכבים מאנשים רבים, על אחת כמה וכמה. בחייו של זוג נשוי, מי שולט במי? יש וברור כי הבעל שולט באשה, ויש וברור ההיפך. אך יש הרבה זוגות שבהם המצב מורכב לאין-שיעור יותר, ושבו ניתן לומר כי כל אחד מבניהוג "שולט" ברעהו.

כזהו המצב בין ארצות-הברית וישראל: מצב מורכב מאוד. ישראל שולטת בארצות-הברית, וארצות-הברית שולטת בישראל.

ישראל אינה המדינה ה-51 של ארצות-הברית. אילו היתה כזאת, היתה השפעתה בבושינגטון היבה יותר קטנה.

ארצות-הברית אינה כפופה למישטר-כיבוש ציוני, כפי שטוענות קבוצות-שוליים של הימין הנאצי האמריקאי.

יש מציאות של כפיפות הדדית ושילטון הדדי. היא מורכבת מאין כמו: — תופעה יחידה-במינה וחסרת תקדים בתולדות העמים והמדינות.

יש לתופעה זו סיבות רבות — רעיוניות וחומריות. מדיניות וצבאיות, תרבותיות וכלכליות. אפשר היה למלא בהן הרבה ספרים עכרי. כרם. באחד הימים בוודאי ימצאו החוקרים שיעשו זאת.

כיום זהו מצב נתון. הוא נראה לרבים וטובים משני הצדדים כדבר מובן מאליו. שמעתי סנאטורים אמריקאיים ועסקנים ישראלים מדברים על כך בחיוך ציני. ראיתי איך זה פועל על יגיעת הקאפיטל ובמישריהם של אירגונים יהודיים.

אילו היה ניקולא מאקיאוולי חי כיום, היה כותב את ספריו מחדש.

מכאן חזרה למישלוחי הנשק מאילת לאי-ראן, שעליהם דיווחו בליהתיקשורת הבני-לאומיים.

ישראל הוציאה את הערמונים של רגן מן האש. היא פעלה בשליחות האמריקאים, ועל פי דרישתם. בוודאי.

אבל ארצות-הברית גם נתנה את הסכמתה לעיסקה המשותפת אינטרסים ישראליים (לפי תפיסת ממשלתנו עתידת-החוכמה), ולפי דרישת ישראל. בוודאי.

אז מי מכבש במי?

ואילו ישראל אינה מאיימת על אמריקה, אין לה שום אמצעי-לחץ חיצוני עליה, והיא בסך הכל מדינה קטנה מאוד שיש לה השפעה אדירה על מדינה כבירה, חובקת-עולם.

איך זה פועל?

ה פועל כך: יש בארצות-הברית כמה מיליוני יהודים, המ' אורגנים היטב.

תורות לכישוריהם, יש ליהודים אלה שליטה מכרעת בתחומים מסוימים של החברה האמריקאית: בליהתיקשורת, הקולנוע, ענפים מסוימים בממשל.

כל היהודים המאורגנים מסורים לישראל בלב וכנפשו. יש לכך סיבות רבות: הסולידריות היהודית

של ישראל ושל ארצות-הברית זהים בצורה מפליאה.

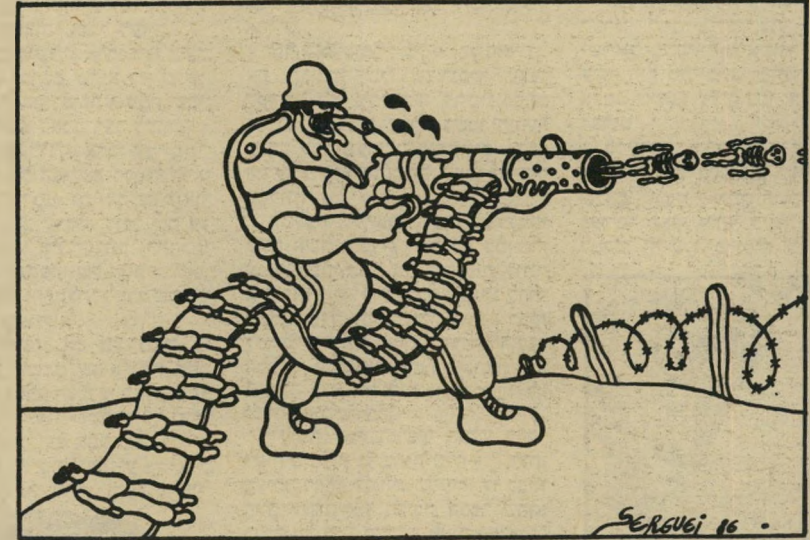
ל כל אחת משתי הגישות יש חסידים נלהבים בארץ ובעולם, ובפניהם נימוקים סבירים ומשכנעים.

חסיד גירסה א' אומרים: ישראל תלויה בארצות-הברית, אולי יותר מכל מדינה אחרת בעולם.

ארצות-הברית מספקת לנו את הכסף לקיומנו, מציידת את צבאנו, פורשת עלינו מיטריה פרי ליטת וצבאית-גלובלית.

לא פעם אפשר לשמוע בעולם, גם מפי אנשים מתווכחים, דברים בנוסח: "ישראל אינה יכולה להתקיים אף יום אחד בלי האמריקאים!"

ישראל ומצריים מקבלות כיום יותר סיוע

רית המסורתית, גאוה בישראל, ריגשי-אשמה בעיקבות השואה, ועוד.

האירגונים היהודיים כפופים לחלוטין ליש-ראל. שום עסקן יהודי לא יחזיק בעמדת-מפתח באירגון אם שליחי ישראל לא ירצו בכך. למעשה ממנה ישראל בעקיפין את כל בעלי המשרות בכל אירגון יהודי. וזהו ריקטטורה אמיתית, יחידה במינה. שום אופוזיציה אמיתית לא תיתכן, אלא בשוליה-שוליים.

כתוצאה מכך יכולה ישראל להפעיל את כל ההשפעה של יהודי ארצות-הברית כאגרוף קמזין.

השפעה זו מנוצלת בתיאכוחם רב. באמצעות "תרומות" ועזרה אחרת, יכולה ישראל להביא לבחירתו או לאי-בחירתו של כל סנאטור וחבר בית-הנבחרים. הדבר הוכח בכמה מאבקי-מבחן, וידידי-ישראל עצמם דאגו לפרסמם בהרחבה.

כיום יודע כל פוליטיקאי אמריקאי שאם ימתח ביקורת על ישראל, ולוא העדינה ביותר, הוא מבצע האראקירי פוליטי.

לפני כמה ימים נערכו בארצות-הברית הכ' חירות הכלליות לבית-הנבחרים ולשליש מן המקומות בסנאט. הכתבים הישראליים דיווחו למחרת-היום בהתלהבות, ופדהאחד, שהקונגרס החדש יהיה עוד יותר פרו-ישראלי מאשר קודמו, אם זה אפשרי. כלומר: ישראל הצליחה להדיח עוד כמה פוליטיקאים שתמיכתם בה לא היתה מוחלטת, ולהכניס במקומם אנשים שלגביהם אין גם שמץ של ספק.

האיש בבית-הלגן אינו משועבד לישראל במידה כה ברורה, אך גם הוא וקוק ליהודים: אין הוא יכול לשלוט נגד רצון הקונגרס, וכראש-מפלגה הוא מעוניין בבחירת אנשים בכל מקום. בבחירות לנשיאות מהווים היהודים קבוצת-לחץ חזקה מאוד — לא רק כנוחרים, אלא גם כבעלי-ממון וכתולשים על כליהתיקשורת.

אמריקאי מאשר כל שאר מדינות-העולם גם יחד, אם מחשבים את הסיוע לנפש, הרי שיעור הסיוע מזהים עוד יותר. יתכן שבכל ההיסטוריה העד למית אין רוגמה לכך שאורחי מדינה אחת קיבלו סיוע אדיר כזה מידי מדינה אחרת, ולא באופן תרפומי וחריג, אלא באופן רצוף ושיגרת, שנה אחרי שנה.

ההגיון אומר שכאשר מדינה קטנטנה תלויה ברעותה האדירה תלות כה מוחלטת, היא חייבת לרקוד לפי חלילה. מי שמשלם את שכרו של החלילן, יכול להגיד לו מה לנגן.

משמע: ישראל היא מכשיר מדיני וצבאי בידי ארצות-הברית, כדי לקדם אינטרסים אמריקאים בכל העולם.

וזהו הגירסה האחת. האם היא משכנעת? בחלט.

ה גירסה השנייה משכנעת לא פחות. לפי גירסה זו, שולטת ישראל שיל-טון מוחלט בארצות-הברית.

אין זה שילטון מבחוק, אלא מבפנים. זו צורת-שילטון שאין דומה לו בעולם, מפני שהוא מבוסס על נסיבות שאין דומות להן בעולם.

אפשר לטעון כי גם ברית-המועצות שולטת בגרורותיה במחנה הסוציאליסטי" מבפנים. המפלגות הקומוניסטיות באותן ארצות כפופות לחלוטין לשילטון הסובייטי, והן המקיימות ריקטטורות במדינות שלהן. אולם דוגמה זו אינה דומה למצב שלנו. אלמלא נכבשו אותן מדינות על-ידי הצבא הסובייטי בימי המלחמה, לא היה הקומוניזם שולט בהן כיום. ואלמלא האיום המתמיד של פלישה סובייטית מבחוץ, נוסח הונגריה וצ'כוסלובקיה, ספק אם המישטרים הקומוניסטיים היו מחזיקים שם מעמד אף יום אחד.

מ דבריהם של הנשיא רונלד רגן, שימעון פרס ויצחק רבין ודיווחי התיקשורת הבני-לאומית על מישלוחי-נשק מישראל לאיראן, מצטיירת התמונה הבאה:

מזה שנים שולחת ישראל נשק למישטר-האיי-מס של האיית-אללה רוחאללה חומייני, כדי שיוכל להמשיך במלחמת-הזוועה בעיראק. כל המישלוחים האלה נעשו בתיאום עם ארצות-הברית, בהסכמתה, ואילו גם על פי בקשתה.

ל דבריו של הנשיא רגן, נועדו המישלוחים לשרת שתי מטרות אמריקאיות.

ראשית, הם נועדו לשחד את חומייני ואנשיו כדי שיצו על סוכניהם בלבנון, אנשי חיזבאללה (מיפלגת אללה), לשחרר את האמריקאים שהם חטפו. גם שימעון פרס התפאר בארצות-הברית שישראל מילאה תפקיד חשוב בעיסקה מוזרה זו. (העיסקה היא מוזרה, שהרי ברור לכל בררדעת כי שיטה זו של "דם תמורת סחורה" תשיג את התוצאה ההפוכה. אם ניתן להשיג נשק תמורת בני-עזרה, יודיעו האיראנים לאנשיהם בלבנון לחטוף עוד ועוד אמריקאים כל בך-עזרה שיסוחרר ייחטף בך-עזרה חדש, למען אותה המטרה הקדושה).

שנית, מישלוחי-הנשק נועדו, לפי רגן, לקיים את הקשרים עם ראשי הצבא האיראני, או חלק מהם.

הרמז השקוף: כאשר חומייני ימות, יייערך במהרה הקרב על הירושלה, ינסו ראשי הצבא לתפוס בעזרת הנשק הזה את השילטון.

שני ההסברים האלה לא התקבלו על דעת הציבור האמריקאי. לפי סיקרי דעת-הקהל, מת-נגדים רוב האמריקאים לקו זה.

גם כסנאט עוררו הדברים הרים שיליים ביותר. רגן מואשם בכך שעקף את חוקי ארצות-הברית, האוסרים את המישלוחים.

כלומר, אם נאמין לפירסומים הזרים, הרי שהוא הגיב על ישראל לשלוח נשק אמריקאי לאיראן, כדי לעקוף את החוק בארצו. ישראל מוציאה את הערמונים של רגן מן האש.

אני מניח שממשלת ישראל לא היתה מעושה זאת, אילו סברה כי הדבר נוגד את האינטרסים הישראליים.

משמע: ממשלת-ישראל עזרה לארצות-הברית בעניין האיראני (בהתאם לפירסומים הזרים) מפני שעזרה זו היתה כדאית, לדעתה, גם מבחינת האינטרסים הישראליים.

לא קשה לנחש את השיקולים שהביאו למס' קנה זו. בין השאר:

שליחת נשק למדינה המשוועת לו היא בוודאי עסק מכנים מאוד.

גם בקנטי ישראל נותנים את דעתם על המצב העשוי להיווצר באיראן אחרי שחומייני יחזיר את נישמתו לאללה הרחמן והרחם.

רבים אצלנו סבורים כי מלחמת איראן-עיראק היא מתת-שמיים לישראל. כל עוד היא נמשכת, אין הצבא העיראקי יכול להתפנות לחזיתות אחרות, כגון החזית המזרחית של ישראל.

כפי שאמר אותו הוגה-הדעות דגול, רפאל איתן, בשפה המתחכמת האופיינית לו: "שיהרגו אחד את השני!"

אפשר על כן להניח כי לדעת המחליטנים בירושלים, בהתייחס לפירסומים הנ"ל, אין ישראל עושה במקרה זה טובה לאמריקאים, אלא לעצמה.

גם הפעם נראה כאילו האינטרסים

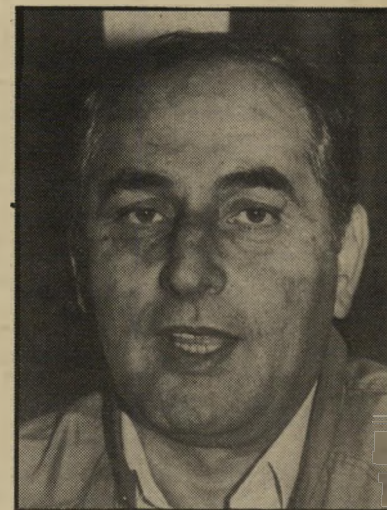
רנסקי. הצעתו התקבלה בחיוב, והפי גישה נקבעה ליום השני בשבוע שעבר. לפגישה לא הגיעה "מישלחת", כפי שנכתב בכמה עיתונים, אלא רק עבייה עצמו ועימו פייצל אל-חוסייני, ראש המכון "למחקרים פלסטיניים בירושלים המזרחית". מצידו של שצ'רנסקי השתתף גם עוזרו, חובש-כיפה.

סיפר חוסייני:

הגענו למשרד ב־1 בצהריים. אמרתי לשצ'רנסקי שאני פייצל חוסייני, שאני ראש המכון למחקרים פלסטיניים בירושלים והסברתי את נקודת ההשקפה הפוליטית שלי. אמרתי שהנייה ואני תומכים בקו הפוליטי של אש"ף, תומכים במנהיגות אש"ף וביו"ר יאסר ערפאת, כי אנחנו מאמינים שרק המנהיגות הזאת יכולה להשיג שלום צורק באזור. דבר זה ייעשה בעזרת ועידה בינלאומית, ועלידי הקמת מדינה פלסטינית. בוועידה הבינלאומית ישותפו כל הצדדים המערביים, ובכללם אש"ף וישראל וחמש המעצמות הגדולות.

אחרי שסיימתי את ההקדמה אמרתי שבאתי בגלל עניינו של אכרם הננייה, העיתונאי והסופר, עורך העיתון אל-שעב, שנאסר ושהשליטנות רוצים לגרש אותו לפי התקנות לשעת-חרום. שנחקקו עלידי המנרט הבריטי ב־1945.

הוא לא ירע. שצ'רנסקי אמר לי שהיתה לי הקדמה ארוכה והודעה קצרה, ושגם לו יש הקדמה. הוא אמר שהוא לא מאמין שערפאת יכול להשיג שלום באזור, כי מנקודת-מבטו ער-

בן-שיח אל-חוסייני
מה זה תקנות-ההגנה?

פאת אינו איש מתון ולא איש של שלום. כי הוא תמך בהתקפה ליר הכור תל-המעריב. לכן, כך אמר, הוא מאמין שאנחנו טועים כשאנחנו חושבים שערפאת הוא איש-שלום.

אבל, המשיך שצ'רנסקי, אתם באתם בעניין של הננייה, וזה עניין אחר, שכדאי לדון בו.

הוא סיפר שכבר בירר בעניינו, והתשובה שקיבל היא כי הסיבה לגירושו אינה נעוצה בדברים שכתב או חשב, אלא בהוכחות חותכות שיש נגדו.

ביקשתי משצ'רנסקי לברר מה הרב רים נגדו, ואם אכן יש דברים כאלה, שיעמידו אותו למישפט וענישו אותו אם עבר על החוק, אבל שאל יאמרו שמדובר בתיק חסוי עם חומר חסוי, שיתנו לו וכות להגן על עצמו.

בלי מישפט. שצ'רנסקי היה מופת, תע, שהוא אם הננייה יסכים למישפט. אמרתי שהוא ביקש מישפט, ואף הבאתי את עצמי כדוגמה. סיפרתי לו שאני עומד בעצור כבר חמש שנים במעצר בית במשך הלילה, ומעצרי-עירי במשך היום, שבניקשתי שיערכו לי מישפט, אך בקשתי לא נענתה.

הוא הופתע מקיומן של התקנות לשעת-חרום וביקש הסבר עליהן. הוא אמר שלא ידע על תקנות אלה, שזו פעם ראשונה שהוא שומע עליהן.

חוזר בתשובה

של דרוקמן ושל האחרים. אינני חושב שאני יכול שוב לדבר איתו. אני מוכן להיפגש עם כל אחד, אבל לא עם מי שמתנגד לזכויות של אחרים.

עד כאן סיפורו של פייצל חוסייני. את תגובתו של שצ'רנסקי עצמו לפרשה לא ניתן היה להשיג. ביום הרביעי בערב הועברה בשמו הודעה כתבת לכל מערכות העיתונים, אותה הודעה שקרא שצ'רנסקי עצמו בשידור בטלוויזיה.

לטלפון במשרדו של שצ'רנסקי עונה אשה נחמדה, המדברת במבטא אנגלו-סכסי כבד. כל הנסינות להשיג איש הודעות ולבקש ממנו להתקשר בחזרה עלו בתוהו. שיחות רבות למישר נותרו ללא מענה. האשה הסבירה שאם אין תשובה, נראה שהתשובה היא שלילית. יותר מזה לא יכלה להוסיף דבר.

לעומת זאת המשיך האיש להתראיין נרחבות ברשתות-טלוויזיה ורות, בעיקר האמריקאיות, שיעורו לו כבוא היום לקדם את מכירת הספר שהוא כותב על חייו ושייצא לאור בארצות-הברית.

תיקשורת

סקופ ב־50 שקלים

בלונדית מיפתורית, אליבי מדיני ועיתונאית בריטית

ביום הראשון השבוע דיווחו כותרי העיתונים היומיים על בלונדית מיפתורית בשם סינדי, שהפילה בכח את מרכזי ועננו וסייעה להביא ארצה. כולם הסתמכו על סנדי טיימס הלונדוני מאותו היום.

זהו הנוהג מאז התפוצצה פרשת סודות-האטום: סנדי טיימס מגלה פרטים חדשים, העיתונות הישראלית מתרגמת את הסיפורים ומצטטת.

אלא שהשבוע לא היה כל צורך שהעיתונים ירחיקו את עדותם עד לונדון. הפירסום הראשון על סינדי הופיע רווקא בעיתון "ישראלי".

לא מפרגנים. הסקופ היה של העיתון ההסתדרותי דבר. יוסי מלמן, כתבו המדיני של דבר, הקדים ביומיים את העיתונים האחרים, ובכללם סנדי טיימס, ותיאר ביום השישי לפרטי פרטים את עלילותיה של האשה שפיתחה כניכול את ועננו לעלות על ספינה ולצאת מגבולות בריטניה, כדי להקל על תפיסתו.

סוכנויות-הידועות ציטטו מייד את דבר, גם ביי-ביי-סיי ציטט אותו. באותו היום נכנסו עורכי סנדי טיימס ללחץ, והחליטו בחיפזון לפרסם את כל היריעות להם על העניין. ייתכן שלולא הפירסום בדבר, לא היכן השבועון

הלונדוני מספר השבוע לקוראיו על אותה סינדי, אלא ממשיך בינתיים בחקירה שקטה. אבל בעיתונות הישראלית לא נהוג לפרגן לחברים-למיקצוע. גם קול ישראל, כשידווח לראשונה על סינדי, עשה זאת מפי כתבו בלונדון, מיכאל אלמו, ששמע עליה כמו אוניו ברדיו הבריטי.

במערכת דבר התבררו השבוע שהיה זה אחד הסקופים הזולים ביותר שלהם. סנדי טיימס השקיע עד כה בפרשה מאות אלפי לירות סטרלינג, למלמן זה עלה פרוטות. כדי להשיג

משה ויגאל גינדי
מי נגבו

רוינה ובסטר, בת ה־24. ובסטר, חברת הצוות המיוחד של סנדי טיימס, באה בשבוע שעבר לארץ להתחקות על עקבותיו של ועננו (ראה מה הם אומרים, עמוד 28).

עדיין לא ברור מה העלתה כאן ובסטר בחכתה. דברים אלה אולי ייודעו לעיתונאים הישראליים מקריאת סנדי טיימס בשבוע הבא.

אבל בינתיים היא הספיקה להיפגש עם רבים מחבריה-למיקצוע בארץ, לעדכן אותם מקרוב על שיטות העבודה של הצוות-החוקר שבועון הבריטי, ולרתק אותם בסיפורי-סינדי.

תולדות

האחים גינדי

בתשלום

750 מיליון נגנבו

מהאחים גינדי, ועל כן

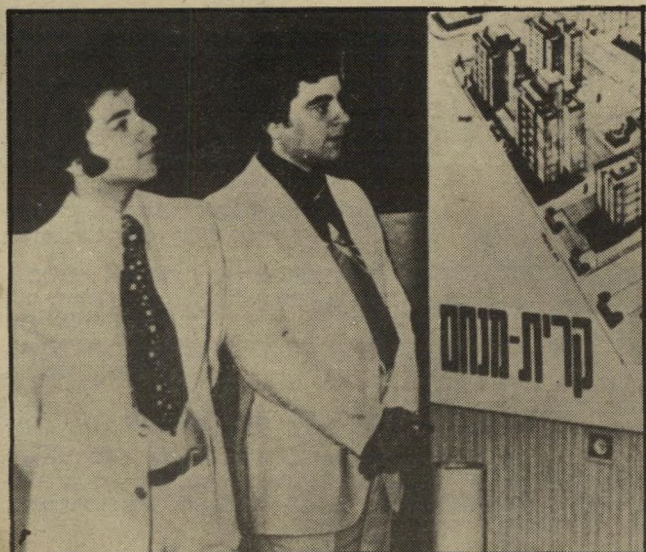
הם מתקשים לשלם 13 אלף

זה נשמע כנדיחה. חברת האחים יגאל ומשה גינדי מתקשה לשלם סכום של 13,500 ש"ח, שנפסק בפסק-דבר, ומבקשת לשלמו בחמישה תשלומים. עורך-דינה של החברה, צבי קורן, מסביר כי מהחברה נגנבו 750 ש"ח, ולכן היא מתקשה לשלם את הסכום כולו בבת-אחת.

עוגמת-נפש. הסכום של 13,500 ש"ח נפסק עלידי האינג'ינר אברהם אורלנסקי, ששימש כבורר בין החברה ובין מישפחת מנטל מרחוב ברזיל 3, רמת-אביב.

מישפחת מנטל קנתה דירה מחברת האחים גינדי, ומייד גילתה בה פגמים וליקויי-בנייה. אחרי פניות אחדות הוחלט לקיים בוררות בעניין.

עורכי-הדין של המישפחה, לודוויג פלס ואריה צ'רטוק, תבעו פיצויים עבור התיקונים שתיקנה המישפחה בדירה, ועל עוגמת-הנפש והסבל שעבר

משה ויגאל גינדי
מי נגבו

רו עליה בשל הליקויים שהתגלו. אחרי דיון החליט הבורר לחייב את חברת האחים גינדי בתשלום 7,500 ש"ח עבור תיקונים, וסכום של 3,500 ש"ח עבור סכל ועוגמת-נפש. לעורכי-הדין של מישפחת מנטל פסק הבורר סכום של 2,500 ש"ח כשכר-טירחה.

אולם עורך-הדין קורן פנה בשמה של החברה לבית-המישפט המחוזי, כדי שיתקן את פסק-הבורר ויקטין את שכר הטירח שנפסק לטובת עורכי-הדין. עורך-הדין של חברת האחים גינדי גם ביקש לאפשר את תשלום הסכום בחמישה תשלומים שווים, הנושאים הפרשי-הצמדה, באשר לאור כך שנגנבו מהמבקשת כ־750 מיליון ש"ח היא מתקשה עתה לשלם כל שהושת עליה בתשלום אחד.

עורך-הדין אינו מפרט היכן נגנבו הכסף וכיצד, מה שכרוך הוא כי מישפחת מנטל תצטרך בינתיים לחכות, עד שתקבל את הסכום שפסק לה הבורר.

כותר בצורה

מי שהיה סגנו וידימינו של דרדריאן במשך 21 שנים.
עג'מאן נולד בחלב שבסוריה ל- מישפחה עשירה. הוא גבהיקומה, נחשב כגבר יפה, בעל תואר דוקטור לפילוסופיה מאוניברסיטת בריסל, שולט בארמנית, בצרפתית, בערבית, בלטינית וביוונית. הוא יודע להלך עם הבירות, אמן בתורת-הנאום, חובב מובהק של החיים הטובים: בתי-ענק, מכוניות פאר, מאכלים משופרים, יין טוב, נשים יפות, עתיקות לקישוט ולמיסחר, חפצי-חן. מאז 1970 הוא מתגורר עם גיסתו בבית מפואר ליד בית-החולים אוגוסטה-ויקטוריה על הרהובים. בירושלים מספרים על אשה נוספת, שבשכילה קנה הארכיבישוף דירה בקטמון הישנה. יש לו גם בית בשכונת אבו-רור.

עוד מפצים יריביו שמועות על עסקים אפלים, תיווך בקרקעות, סחר בסמים, גניבות ומעילות בכספים. בראיונות לעיתונים מקומיים הכחיש עג'מאן את השמועות מכל וכל. "אחרים בעדה, ולא אני, נחשדו פעמים רבות עליידי השלטונות הישראליים כסחר-בסמים", אמר עג'מאן לחיים ברעם.

בנובמבר 1970 קרה לעג'מאן מיקר-רה מזור. היהלומן דויד ארנפלד תבע אותו בבית-דין השלום כתל-אביב על הוצאת-דיבה. ארנפלד טען כי בחר דש פברואר פירסם עג'מאן, אז בישוף, כתבה בעיתון ארמני המופיע בתורכיה, והמופץ גם בישראל, בכתבה נאמר כי ארנפלד הוא "קומוניסט אופורטוניסט, הרג במים עכורים ועושה צרות". ארנפלד, שנפטר מסרטן, היה פעיל בחוגים שונים של השמאל ותנועות-השלום.

בישיבה השלישית בלישכתו של השופט יצחק כרמל, הסכים עג'מאן לפרסם התנצלות, וזה תוכנה: "הנאשם אינו מכיר את ארנפלד, ולא התכוון

בענייני-הרוח. דרדריאן אינו כזה. הוא מקפיד על לבוש, תמיד חבוש ככובע משולש ובגלימה שחורה.

חיבתו לקרקע עוברת-לסוחר היא סיפור ישן. בינואר 1970, שלוש שנים אחרי שירושלים המזרחית סופחה למדינת-ישראל, החרימו בני העדה הארמנית בחיפה וביפו את טקס חגיגת-המולד בבית-לחם, במחאה על כוונות דרדריאן למכור את שרידי רכוש העדה. הוועד שהקימו הארמנים הישראליים טען כי בית-הקברות שלהם ביפו, פרס בן 200 דונם ברמלה, שיטחי תנויות כיפו ובירושלים — נמכרו. "ענה מתכוון הפטריארך למכור את בית-הספר שלנו ואת הכנסייה. אם נישאר בלי כנסייה, נתפורר כעדה", אמרו.

בתגובה אמר יגישה דרדריאן כי הרכוש שייך לפטריארכיה הארמנית, וכי הוא יכול לעשות בו ככל העולה על רוחו.

16 שנים אחר-כך אומר אוהנס טורר-סאן, מי שהיה מוכיר העדה הארמנית ביפו: "הכנסייה ובית-הספר הושכרו

ל קנה קמונת-רגליים מחפשת ריבוע של שמש. בחיך עזיתי היא שולחת את פניה אל הקרניים הממלאות את חצר-האבן. דבר אינו מטריד את מנוחתה. גם לא צילצול פעמוני יוסרשאון של הכנסייה. לא, היום לא תלך להתפלל. לא תחליף בשום פנים ואופן את ריבוע-הארץ בחצי שעה של תפילה וקטורת.

יום ראשון. הרובע הארמני בעיר העתיקה בירושלים, במרחק של רבע סגירה מהקשישה מצטופפים פרחי-כמורה בשורה ישרה, מחכים לרגע שבו ירמוז להם הכומר להידחק פנימה. הם מסודרים על-פי גובה קומתם. הגבוה — ראשון. הנמוך — אחרון. מסורקים בפרדות, ניצני-זקן ראשונים, פיצעי-נגרות, קולות דקים בראשית ההתעבות.

אבל מתחת למעטה השליו, התמים, מסתתרת סערה. 1300 בני הקהילה הארמנית בירושלים מפולגים ומסוכים. יש ביניהם מריבות של בני-נוער וסיכסוכים למבוגרים בלבד. שתי דמויות המפתח להבנת הסערה הארמנית הם הפטריארך, יגישה דרדריאן, ומי שהיה סגנו, שאהה עג'מאן. דרדריאן — או, בשמו הרתי, אלי-שע השני — מכהן כבר 24 שנים כפטריארך הארמני של ירושלים. הוא נולד בתורכיה, בן 76, עיניים טובות, חייכניות, נמוך-קומה, מופנם, ערמומי ועקשן, בשנים האחרונות נוטה לשייכחה. נחשב כתיאולוג מדרגה ב'.

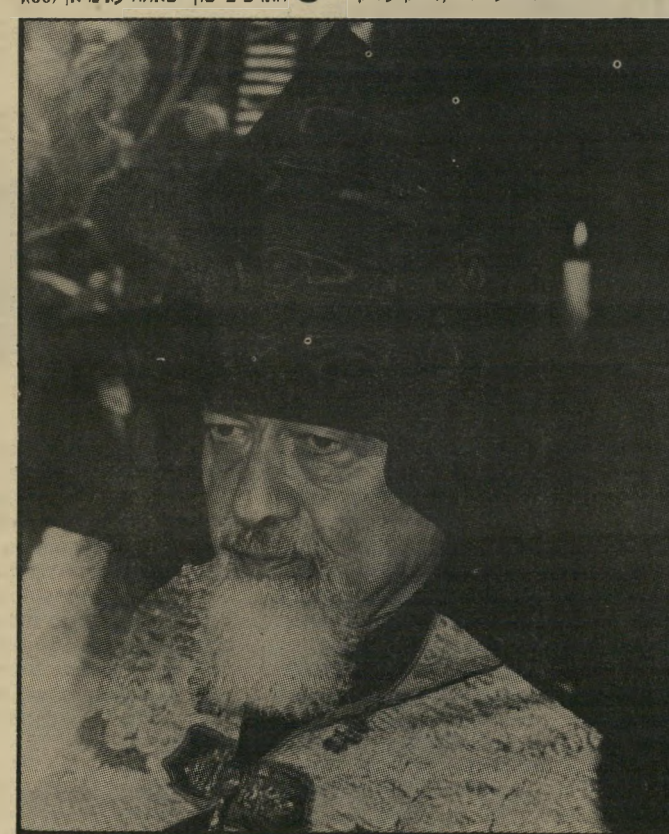
קרקעות בשפע

פטריארך, מעצם תפקידו, אמור להיות נזיר, כמעט סגוף, שקוע רק

נסופו של דבר לעיריית תל-אביב.

נשים וסמים

סגנו ומעניין אף יותר הוא הארכיבישוף שאהה עג'מאן (60).

פטריארך דרדריאן חדרקים לוחמים ביניהם

העדה הארמנית בירושלים נתונה בצרות. במרכזן עומד הארכיבישוף העשיר

עג'מאן נאלץ לוותר סופית על תואר הסגן. הקורבן הראשון במלחמת עג'מאן-אין-דרדריאן היה הכומר הגוף דמיאן, חבר בסינוד של הפטריארכיה היושלת מית. וקנו גולה, גלימת-הכמורה הוסרה ממנו וחפציו הושלכו אל הרחוב. הסיבה: ביחר עם שני כמרים נוספים פירסם דמיאן הצהרה בעיתון אל-קודס. במודעה גדולה טענו השלושה כי הצבעתם בעניין הדחת עג'מאן נעשתה תחת לחץ ואיומים.

באותו החודש (נובמבר 1982) תבע עג'מאן מדרדריאן פיצויים כסך מיליון שקלים. בתביעה, שהוגשה לבית-המשפט המחוזי בירושלים, טען עג'מאן כי דרדריאן השמיצו ואמר שהוא משתף פעולה עם הישראלים. בית-המשפט המחוזי דחה את תביעתו של עג'מאן. הוא הגיש ערר לבית-המשפט פט העליון. בינואר 1986 נדחה גם הערר.

מכות הצעות, רצח

הפצוע הבא היה אוהנס אבר-המאן, חסיד ותיק של עג'מאן. הוא הותקף עליידי 20 מתומכי דרדריאן, הובל אל ביתו של הפטריארך, ושם היכה אותו הפטריארך במקל, וגם נתן סימן לקבוצת-החוטפים להכות אותו בבעיטות, במקלות ובאבירים אחרים. אמר אברהם-מאן, שרה-המיש טרה, חיים ברילב, החליט להעמיד לדין את הפטריארך. למרות התחייבות כתורבה, הדבר לא קרה.

שבועיים אחר-כך הוצתה דירתו של עג'מאן. אחרי חודש נפצע ורוואן דרדריאן מפגיעת-מכונת. ושוב תביעת-דיבה: עג'מאן נגד העיתון אל-פאג'ר. הוא תובע 50 מיליון שקלים "על שפירסם כי עג'מאן

לפגוע בכבודו ובשמו הטוב, ואם פגע — הוא מצטער על כך." חלקה השני של ההתנצלות נאסר לפירסום, על-פי בקשת הבישוף.

הדחה וחרם

לפני חמש שנים, במחצית 1981, החליט דרדריאן להרחיק את עג'מאן מתפקידו כסגן הפטריארך. שמועות עקשניות טוענות כי הפטריארך וסגנו התאבחו באשה אחת. הפטריארך החליט להזיז מדרכו הרומאנטית את עג'מאן יפה-התואר. אחרים אומרים כי עג'מאן מעולם לא נמנה עם צדיקיי-הדרור. מישו הצליח להחזיר זאת למוחו של דרדריאן, לרמוז לו שידח את סגנו כדי שלא ידבק גם בו הרב. כך או כך, דרדריאן, בעצה אחת עם הסינוד (המועצה הכנסייתית) היושלת-מי ועם כמרים ארמניים מרחבי העולם, הרחיק את עג'מאן, אך לא יכול לשלול לממנו את תואר הארכיבישוף. את זה יכול לעשות רק וסקן הראשון, הקתורליקוס (ראש הכנסייה) היושב בארמניה הסובייטית.

עג'מאן הממומר, חביב המיסדר הישראלי, ניסה לגייס לצידו את חבריו משכבר. טרי קולק ופקידיו פנו לדרדריאן והסבירו לו במילים יפות ובמעשים פייסיפחות, כי לטובתו ול-טובת הפטריארכיה שלו עליו להשיב לעג'מאן את תוארו. כשזה לא עזר, הופצה בישראל שמועה כי דרדריאן הוא פרו-ערבי, ואילו עג'מאן הוא ידיד-ישראל ידוע.

למרות כל ההלצים סירב דרדריאן להשיב לעג'מאן את תוארו. כדי לתת מישנה-תוקף להדחה, מינה דרדריאן כסגנו את קאריקאן קסנג'יאן, ארמני-אוסטרלי. הר"ר יוסף בורג, אז שר-הפנים, ביקש לבטל את אשרת-השהייה של קסנג'יאן, בטענה

ארכיבישוף עג'מאן החיים הטובים

שרד את הכנסייה ורימה את הפטריארך בכל הקשור לכספי הכנסייה, וכן כתב שהפטריארך מסר לעג'מאן צ'ק על סך 250 אלף דולר לבניית כנסייה בהר-ציון. הכנסייה לא נבנתה. הכסף לא הוחזר. אל-פאג'ר אינו חוזר בו מדיבריו. הוא רק מבטיח שלא לפרסם עוד את שמו של עג'מאן.

בחדש מאי השנה הגיעה האלימות לשיא חדש, אכזרי מכל קודמיו. ג'ורג' פאניקאן, סוחר-כשיטים בן 46, מי תומכי-עג'מאן, נרצח מדקירת-סכין בכיטו בעת תיגרה בין שני מועדוני-הנוער הארמניים.

הצעירים מחולקים באופן נחרץ וברור בין שני מועדונים: הוויצמן והומונטמן. לכאורה שני מועדוני-ספורט. למעשה התאגדויות פוליטיות. במועדון הוויצמן 300 חברים. בפאתי החצר המרכזית, סמוך לבית-הרפוס, אולם רחב, דלפק למימכר-ממתקים, על הקירות תצלומים ישנים של ארמנים אמיתיים מימי ארמניה החזקה, גביע-ספורט ותערוכה קטנה של בגדים מסורתיים.

למען ארמניה חופשית

באופן רישמי שונים ההויצמנים — שהם תומכי-דרדריאן — הם מההומונטמנים. ביחסם לארמניה הם מתגעגעים לארמניה הישנה, ורוצים במדינה משלהם, עצמאית, שתשרע על שטחה של ארמניה התורכית והסובייטית. אבל הם סבורים כי ארמניה עצמאית הוא חלום שלעולם לא יתגשם. לבון בויאג'יאן (23), צורף-מתלמד, מסביר זאת כך: "טוב לנו במצב הקיים".

האחיות ויקי וסטה עג'מאן ("אין כל קשר לשאהה עג'מאן") ואחיות אים הם הומונטמנים גאים. "אני אוהבת את התרבות שלנו", אומרת סטה, "אני אוהבת את השפה הארמנית, ובשנה הבאה אסע לארמניה. בניתיים המדינה שלי היא תחת כיבוש סובייטי. בעוד כמה דורות, כשיגיע הרגע המתאים, נקים מדינה עצמאית".

את מעשי האלימות הם מגנים. מאשימים בהם את ההויצמנים. אלה טוענים כי דווקא ההומונטמנים פותחים בתגרות. את תגובותיהם של שני היריבים אי אפשר להשיג. דרדריאן שוהה בימים אלה בארצות-הברית.

שני המושגים מתו.

זה היה כישלון של 100%. לרופאים, למנהלים ולפוליטיקאים תירוצים בשפע. אם יימשכו הניתוחים תהיה זאת הריגה ברשיון

הפעמיים הגדול: הסוף!

הניתוח השני, שבועדי החמיר את מצבה, ולא לנסות לאבחן נכונה את מקור הדימום. ולטפל באופן שמרני בסיבוכי זה? בדימומים מדליות ורידים בושט מטפלים על-ידי הכנסת בלון מיוחד לוושט, ששמו, בלק-מור טיוב. האם השתמשו בו? האם היה קונסיליום רחב של רופאים ממיקצועות שונים, לפני ההחלטה לנתח שנית?

ישר מהרחוב!

לגבי שני הניתוחים גם יחד:
 • האם העובדה ששני חולים כה קשים נותחו כמעט באותו הזמן וטופלו במקביל גם בחדר-הניתוח וגם בחדר ההתאוששות על-ידי צוותים חסרי-ניסיון בניתוחים כאלה, וחסרים כוח-אדם, לא הקשתה על הצלת חייהם של שני חולים אלה?

• האם העובדה ששני המושגים הראי- שונים היו זקוקים לניתוחים חוזרים אינה הוכחה לכישלון טכני, אבחנתי וטיפולי גם יחד?

• הניתוח של השתלת כבד נמשך יותר

• מה היתה האבחנה המלאה של שרייר, והאם מחלתו העיקרית היתה מחלת-כבד, שדרשה טיפול בהשתלת כבד?
 • האם בחו"ל, למשל בבריטניה, מש- תילים כבד או כליה לאדם שעבר את גיל 150 (שרייר נותח בגיל 59). ידוע ששרות- הבריאות הלאומי הבריטי, שהוא מהטובים בעולם, החליט, ממיקולל הסיבות, שמעל גיל 50 אין משתילים איברים.

• האם הצוות של בית-החולים היה מוכן לבצע ניתוח של השתלת-כבד, ארבעה ימים בלבד אחרי השתלת-הכבד הראשונה?

• האם יכול מנתח להיות בכוסר מלא אחרי 72 שעות ללא שינה, ו-42 שעות בעמידה? (כך, התברר, היה מצבו של הד"ר יגאל קס, בניתוח הראשון ובניתוח השני).

• ידוע - והעיתונות העניקה לד"ר קס אות-גבורה על מעשה זה - שלאחר 17 השעות של הניתוח הראשון, רץ יגאל קס לבצע ניתוח השתלת-כליות. ניתוח זה ארך שש שעות. האם בבית-חולים רמב"ם אין עוד מנתח שהיה יכול לבצע השתלה זו? אם זהו המצב, הרי זה חמור. כיצד אפשר בכלל לערוך ניתוחים מסוג זה אם יש רק מנתח אחד? ואם היו עוד מנתחים המסוגלים לבצע

הטיפול השמרני אינו מביא פחות הצלחות מאשר טיפול אגרסיבי-ניתוחי.
נדמה לי שכל ארבעת העקרונות הללו לא היו ידועים, או לא כוברו, על- ידי הרופאים והמעורבים אחרים ש- טיפלו בשני המושגים.

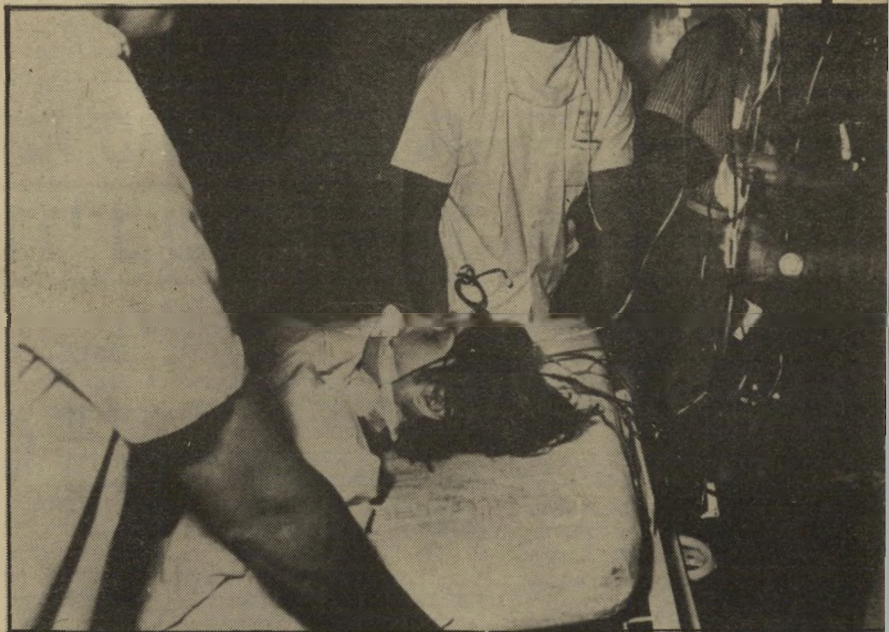
האם זה מירוצ' סוסים?

שרית-הבריות, שושנה ארבל-אלמו- ולינו, יחד עם דברי-נחומים למישפחתה של מירה שיכמנטר המנוחה, מושתלת-הכבד ה- ראשונה, הכריזה: "לא תיעשה הערכה מחדש של

ימים הראשונים של מילחמת-הלבנון ישבתי באוהל ליד מחנה-הראשדירה, בחברת קצין-הגדס, שיחקנו שחמט, היה שקט. חשבנו על כל מהלך זמן רב.
 מאחורינו עמד נהג-אמבולנס, בחור בן 19, וכל הזמן ניסה ללחוש לנו כיצד לשחק.

שותפיי-למשחק היה אמן בינלאומי בשחמט, וגם אני בעל דרגה גבוהה למדי באותו מישחק. כל אחד מאיתנו משחק לפחות מזה 40-30 שנים. כאשר שאלנו את ה"יועץ" אם הוא יודע לשחק, נענינו: "אינני יודע, אבל אם אסתכל שעה-שעתיים, אני יכול לנצח אתכם!"

נזכרתי באסיורה זו בקשר לכל מה שנהתרש מסביב להשתלת הכבד. כל אחד מביע את דעתו על השתלת-כבד:

מושתלת שיכמנטר להפסיק מייד -

הנושא. התחלנו בהשתלות-כבד, ונמשיך בהש- תלות."

ממלא-המקום של מנהל בית החולים רמב"ם בחיפה, הד"ר אלברט סטינגר, נשבע גם הוא על קיברה של מירה: "נמשיך בהשתלות-כבד, נמשיך לבנות, בקומה שמינית בבית-החולים, מרכז להשתלות כבד."

גם הד"ר יגאל קס עצמו הגיב, ב-12 בנובמבר, בחריפות על שאלה ביוס עתיד השתלות-הכבד: "אני רואה כל סיבה לעשות 'דג' חושבים'. אנחנו נמשיך בהשתלות כבד!"
 מכיוון שכל שלושת הגורמים - משרד- הבריאות, הנהלת בית-החולים והרופאים-המטפ- לים - אינם מתכוונים, כנראה, לעשות 'דג' חושבים', אנסה לעשות זאת במקומם. כדי לעשות כן יש בראש ובראשונה לשאול כמה שאלות:

לגבי המושג השני:

• האם נכון שאליו שרייר המנוח לקה, זמן קצר לפני הגיעו לניתוח, בשטף-דם במוח? האם ידעו על-כך הרופאים המנת- חים?

• אם היתה ידועה להם עובדה זו, מדוע הם ניתחו - ואם לא ידעו, כיצד נוצר מצב שעל אדם העומד לעבור ניתוח כה גדול אינם ידועים פרטים גורליים אלה?

שרית-הבריות, עורכי-עיתונים, חברי- כנסת, אנשים מהרחוב, וגם מי שעברו את החוויה הזאת.

חוכה עלינו לנתח את הפרשה של השתלת הכבד בצורה רצינית ומעמיקה. ולא רק מפני שפרשה זו קובעת את גורלם של מושתלת-הכבד, אלא בגלל חשיבות העקרונות הקשורים בני- תוחים אלה.

אחד הרופאים הרגילים במאה ה-20, הפרופ' סור הוליגר מאנגליה, הירצה ב-1982 לפני חברי הקולג' הבריטי למנתחים. זאת היתה הרצאת כבוד, הניתנת על-ידי גורל-הרפואה לקראת פרישתם מהעבודה הפעילה. נהוג שהרצאה זו משמשת כצו לדורות הבאים.

אמר הפרופסור הוליגר: "ארבעה דברים למדתי במשך 40 שנות עבודתי. ראשית: ככל שעברתי שנים רבות יותר, כן נוכחתי לדעת מה מועט הירדע שלנו על מחלות ועל תפקוד גוף האדם. שנית, גדולת הכירורגים היא לא בכיצוע ניתוחים יותר ויותר רחבים, אלא בידע כיצד לצמצם אותם ולהעריך מתי חייבים לפסוח עליהם. שלישית: הצלחת הטיפול אינה בהצלחת הניתוח עצמו, אלא בהבראת החולה. אסור להגיד ש-הניתוח הצליח" כאשר החולה עדיין לא הבריא. ובוודאי במיקרה שהחולה מת. רביעית:

מושתלת שרייר

- ולמנות ועדת חקירה:

מ-17 שעות. האם גם בחו"ל זה אורך שעות כה רבות? ככל שהניתוח מתמשך יותר, הסיכויים לצאת מניתוח ולחיות בעיקבותיו קטנים יותר. האם נעשה הכל כדי לקצר את זמן הניתוח?

• את שני החולים הביאו ישירות לחדר- הניתוח, שעות אחדות לפני הניתוח - האחת ממסיבחה והשני משדות המושב. שני חולים אלה לא היו מטופלים בבית- חולים רמב"ם (האחת באה מכפר-סבא, השני מסביבות ירושלים). והרופאים הפנימיים לא הכירו היטב את החולים האלה. האם עובדה זו לא השפיעה ולא גרמה לטעות באבחנה ובקביעת אינדיקציה לניתוח?

• האם מקובל גם בחו"ל לנתח אנשים ישירות מהרחוב? האם החולים שנשעו מהארץ לחו"ל, לצורך השתלת כבד, לא

השתלה, מדוע נאלץ יגאל קס לנתח במצב של עייפות, שבו היה שרוי, מן הסתם? האם זה מירוצ' סוסים?

• האם נעשה המקסימום כדי לקבל את הסכמת קרובי-המישפחה של התורם-רוצח- מתאבד, והאם נבדקה ההשערה שאולי הוא סבל ממחלת-הסכיזופרניה?

• מה היו הסיבות לכך שניתוח השתלת- הכבד התבצע בשני שלבים? האם זה מקובל גם בארצות אחרות? ואם כן - האם היה נחוץ לסיים את השלב השני כ-12 שעות אחרי השלב הראשון?

האם השתמשו בבלון?

לגבי המושג השני:
 • האם היו צריכים למהר ולבצע את

אושפזו לפחות במשך כמה ימים לפני הניתוח? מה נעשה להם בימים אלה שלפני הניתוח?

ידוע שלפני כל ניתוח, גם הפעוט ביותר, ובמיוחד כשמדובר בחולים כרוניים ה"סובלים מאי-ספיקת כבד, יש להכין היטב את החולה. מכינים את דרכי-הנשימה על ידי תרגילים מיוחדים, מכינים את העור ודרכי-ששתן. מייצבים את פעילות הלב וכלי הדם. האם נעשה הדבר אצל החולים המושתלים בשעות המעטות שהיו בבית החולים לפני הניתוח?

● אצל גברים בגיל 60 יש בדרך כלל בעיה של בלוטת הערמונית. האם נעשתה בדיקה של בלוטה זאת אצל שרייר? האם נעשתה בדיקה גיניטאלית אצל המושתלת הראי שונה? ידוע שבגיל זה יש לעיתים קרובות גושים ברחם.

● האם נעשתה ביקורת של דרכי-העיכול אצל שני המושתלים - גסטרוסקופיה, קולונוסקופיה - בדיקת הקיבה, בדיקת המעי הדק, המעי הגס? אם לא נעשתה, אולי זו הסיבה לכך שכדי למצוא את מקור הדימום אצל מירה נאלצו לנתח אותה שנית. כנראה, בחשד של אולקוס?

● האם שני החולים הספיקו לקבל הכנת המעי הגס לפני הניתוח? נראה לי שהשעות המועטות לא הספיקו לכך.

● האם שניהם קיבלו טיפול מתאים לגבי מצב ספטי, שהתפתח אצלם?

הסיבות

היו אבסורדיות

לפי הסטאטיסטיקה הבינלאומית, לפחות 25% מהמושתלים זקוקים בשבועיים-שלושה הראשונים שלאחר הניתוח להשתלה שניה של כבד.

במרכזים גדולים כחול"ל יש תמיד בנק גדול של תורמים, ובמידת הצורך אפשר למצוא תורם מתאים להשתלה שניה. מה היו עושים המנתחים בבית החולים רמב"ם אילו היה צורך בהשתלה שניה? האם חשבו על כך? האם לקחו בחשבון את אי-יכולת להשיג תורם להשתלה שניה? ואם לקחו בחשבון - ברור שכבר מראש הגדילו את מידת הסיכון.

ועדה שהוקמה לצורך בדיקות המוכנות בארץ להשתלות כבד החליטה, שבתי-החולים בארץ עדיין אינם מוכנים לכך. עוד החליטה הוועדה, שבוער שנה אולי תהיה אפשרות להשתיל כבד בבית חולים הדסה בירושלים. בית-החולים רמב"ם היה השלישי ברשימה. לא עברו אפילו חודשים ספורים מאז החלטה זו, וכבר החלו בבית חולים רמב"ם בהשתלות.

מי שמצדיקים את התחלת השתלות-הכבד בעיתוי זה אומרים שהתחילו לבצעם משתי סיבות:

● הד"ר יגאל קם רכש נסיון רב בניתוחים כאלה, והיה כבר מוכן לבצעם.

● היה צורך להציל חייראדם.

האם שתי הסיבות האלה אכן מצדיקות את התחלת ההשתלות בבתי-חולים רמב"ם. למרות ההחלטה של הוועדה?

נתיחיל כסיבה השנייה. אין היא מצדיקה בשום פנים ואופן את התחלת "עידן ההשתלות" בבית חולים רמב"ם. המנותחים לא היו בסכנת-מוות מיידית, המצדיקה פעילות של פיקוח-נפש. אם היו צריכים לקבל טיפול מהיר, אפשר היה לשלוח אותם לחול"ל, כפי ששלחו עד כה חולים כאלה.

הסיבה הראשונה נשמעת אבי סודרית, ומצביעה על קלות-דעתם של מקבלי-ההחלטות והרופאים גם יחד.

בואו של מומחה-רופא זה או אחר ארצה מעולם לא העניק לגיטימציה לפיתוח שטח מומחיותו, אם לא קיימת תשתית לכך.

ממלא-המקום של מנהל בית-החולים רמב"ם, הר"ר סטינגר, אמר לאיפסע שאי-הצלחה של ניתוחים ראשוניים, אינה צריכה לעצור אותנו.

הכרונותיו מעוררות שאלה חשובה מאוד. חלון משתל-הכבד בעולם הוא הפרופסור תומאס סטרול מארצות-הברית, שביצע את ניתוח ההשתלה הראשון ב-1963. ניתוח זה נכשל. חלון משתל-הכבד עשה הפוגה של ארבע שנים, למד את הנושא, וכעבור ארבע שנות למידה-מחדש נערכה השתלה נוספת, וזו הוכתרה בהצלחה.

מאז רכשו בעולם נסיון רב בניתוחים כאלה. הצלחת הניתוחים היא יותר מ-8.5%. אם ירד יגאל קם למד מנסיונם העשיר של הכירורגים בעולם ורכש את נסיונם, בדי למנוע את השגיאות שנעשו לפני 23 שנים - הרי הצלחת הניתוחים הראשונים אצלנו לא היתה צריכה להיות כבישולן החלוצי הראשון בעולם.

אם בכל העולם נפטרו עשרות אנשים מניתוחי

השתלות-כבד - ואנחנו נתחיל לעבור את השלבים שאותם עברו כבר בעולם - הרי אז, חס וחלילה, כל החולים במדינתנו הזקוקים לי השתלת-כבד אמורים למות בדרך לרכישת הנסיון מחדש על-ידי הצוותים הכירורגיים בבתי-החולים שלנו.

האם צריכים החולים שלנו להימצא בסכנה כה גדולה? האם לא מוצדק שלצורך הצלת חיי מיספר קטן של חולים, הזקוקים להשתלת כבד, יש להעבירם לטיפול בחול"ל, ושלא ישמשו כמכשיר לרכישת נסיון מחדש?

לעומת זאת, אם נסיונו של הר"ר קם יבן כרי להבטיח את הצלחת הניתוחים ואת חיי המנותחים בארץ לאחר ניתוח, אז מה קרה למושתלים הראשונים?

אולי האינדקסיות לניתוח ואבחנות מצב החולה לא היו נכונות?

מבין 13 חולים שנשלחו בשנים האחרונות לחול"ל, לצורך השתלת כבד, היו חמישה שלא נמצאה להם אינדיקציה נכונה. סטטיסטיקה זאת מוכיחה שעדיין אין בארץ הידע ההולם כדי להחליט מי באמת זקוק להשתלת כבד, ומי לא? כלומר: יכולים להכניס להדריג-ניתוח חולה, שלפי הקריטריונים הבינלאומיים אינו זקוק ואינו מתאים להשתלת-כבד, ובזה לסכן את חייו?

את צידיקת ההשערה הזאת מוכיחים גם הנתונים הנמסרים על-ידי רופאים שונים בארץ לגבי חולים הזקוקים להשתלת-כבד. פעם נמסר על 30 חולים, פעם על 15, ולבסוף נמסר לכנסת, על-ידי הר"ר יגאל קם עצמו - שיש 10 חולים (לא בשנה, אלא בסך-הכל יש כיום כ-10 חולים - ובשנים רוצים להקים מרכז)

החולה מתה,

הכבד חי!

וסף על הנתונים האובייקטיביים האלה, יש משהו מדאיג מאוד במסע-התעמולה שערכה הנהלת בית-החולים רמב"ם. היא מסרה לכללי התקשורת דברים לא-מדויקים, שהטעו את הציבור.

כאשר החל דימום אצל מירה שיכמנטר, יצא מנהל בית-החולים לנציגי כלי-התיקשורת ואמר: "אצל מירה חל סיבוכי שאינו קשור עם הניתוח, אלא הוא תוצאה ממחלתה".

הסבר זה מראה על זילזול בידע של רופאים אחרים, ועלול היה להסתיר מהציבור את האמת.

כל רופא-מחולי יודע שכאשר אדם סובל מדליות וירידים בוושט - גם הפעולה הקטנה ביותר

לאיזו רמת אינטליגנציה של העם כוונו דברים אלה? האם הכוונה היתה שהכבד יהיה כלפיר שיועבר לחולים אחרים? יש בדיחות זה ציניות רבה?

ועוד דיווח מנהל בית-החולים: "מירה לא נפטרה מהניתוח, אלא כתוצאה ממחלתה". גם דיווח זה רחוק מן האמת.

תמיד, כאשר מתים כתוצאה מניתוח - מתים מסיבוכי כלשהו. בין הרופאים בעולם מוסכם שיש להחשיב את מותו של האדם, שמת מסיבוכי כלשהו שאירע אחרי ניתוח, כמות שהוא תוצאה מהניתוח.

כך שמירה שיכמנטר אכן נפטרה כתוצאה מהניתוח.

כדי ליצור רושם בציבור שמירה הלכה לניתוח אחרי שהוכח לה שהכל מוכן לביצוע הניתוח, הודגשה בכל הודעות העובדה שבעלה, ליאנדי, הוא דוקטור, בלי להזכיר שהוא ד"ר בפסיקה - ולא ברפואה.

שמעתי לא-פעם, "אבל בעלה רופא, ובוודאי שקל את הכל לפני הניתוח!"

נשיקות

והרמת כוסיות

מישרדי-הבריאות חייב לציבור תשובות ברורות.

● מדוע אישר שר-הבריאות הקודם, מרדכי גור, לבתי-חולים רמב"ם לבצע ניתוחים אלה, כאשר הוועדה, שהוא עצמו מינה, לא המליצה על כך?

אומנם, מרדכי גור כבר אינו שר, אך לעולם לא

מנתח קם עם אשתו חווה (למעלה) ועם שר-הבריאות בחגיגה

הפסטיבל נגמר. התיורצים נשארו

מאוחר לדרוש מפוליטיקאי תשובה לטענות על מעשיו.

● מדוע שר-הבריאות הטריה, שושנה אר-כליאמולונין, נתנה כלילה הראשון של כהונתה אישור לביצוע הניתוח?

היה ידוע ששושנה ארכליאמולונין, בעת כהונתה כסגנית-שר, התנגדה לביצוע השתלות-כבד. האם לא פחדו אנשי בית-חולים רמב"ם ששר-הבריאות החדשה תדרוש הערכה-מחדש של הנושא ותבטל את ההחלטה של קודמיה? האם לא מיהרו אנשי בית-החולים להעמיד את שרת-הבריאות החדשה לפני העובדה המוגמרת ולמנוע ממנה שינוי החלטתו של השר גור? האם היו לשרה כל הנתונים, או שהיא עדיין היתה שיכורה מקבלת התפקיד ובאופוריה ממצע-הנשיקות בכנסת?

● כיום מכריזה שרת-הבריאות ש"לא תיעשה הערכה מחדש של הנושא. התחלנו בהשתלות כבד, ונמשיך בהן". ועוד: "לא ניסוג. הרופאים עשו מאמצים אדירים, כדי להציל את חיי המושתלים".

האם אי-הרצון של שרת-הבריאות לברוק מחדש את עניין השתלות-הכבד נובע מהרצון להגן על ההחלטה הפזוזה של עצמה? מאין יודעת שרת-הבריאות שהרופאים עשו "מאמצים אדי"רים"? נושא זה חייב עוד להיבדק על-ידי מומחים, ואסור שעובדות רפואיות כאלה יקבעו על-ידי פוליטיקאים רחוקים מהמיקצוע.

על איזו "נסיגה" מדברת השרה? האם אנחנו במיצע צבאי? האם גדולי ההיסטוריה הרפואית לא הורו פעמים רבות שטעו ברובם, ו"נסיגו"? (המשך בעמוד 39)

הח"כ שבא לברר ביום הולדתו של נער – וגילה נערה, וה"יורמים" שירשו את ה"זיגלים"

■ מקורביו של שרה-חן שימיעון פרס מנסים לחלצו ממצבה הרוח שבו הוא שרוי מאז הרוטציה. אחרי שובו ארצה מארצות-הברית, תכננו העוררים סדריו עמוס יותר לבוס. תשומת-לב מיוחדת הוקדשה לסיועם שיערוך ברחביהארץ. כשכיהן כראש-משלה, היו סיר רים אלה חביבים עליו במיוחד.

■ פעם-פעם ריברו על כך שהבאת עצמותיהם של טובעי האוניה אגוז ארצה עשויה לה יות סיום יפה לתקופת כהונתו של שימיעון פרס כראש-משלה. אחר-כך היו ההתפר-עויות סביב המציבה באשרור ונסיעתו הבהולה של רפי אדרי למארוקו, להסדיר את העניינים. כעת מדברים על

הבאת העצמות בקרוב. בתקופת ממשלתו של יצחק שמיר. לפתע-פיתאום הכל מכחישים את הקשר של מאורעות אשרור לעיכוב. אדרי מתקשה לזכור על איוו נסיעה בהולה מרובר, ובכלל, מה זה משנה מי ראש-הממשלה — קטנוניות שכזאת!

■ חבריה הכנסת יוסי שריר

הישיבה חילק בטיבעיות רבה לחבריה הוועדה רפים, שבהם היה סיכום תמים למדי של נוכחותם של חבריה הוועדה מתחילת כהונתו. מהסטטיסטיקה הסתבר ש-אבן נכח ב-72% משיבות הוועד-דה, ושהוא בין חבריה הוועדה השקדניים ביותר בישיבותיה — יותר אף משני המתלוננים. זה לא מנע את ביקורתם של השניים על תיפקודה הלוקה של הוועדה, אבל זה בהחלט הזכיר להם עם מי יש להם עסק.

■ גם מתיפקודה של ועדה חשובה אחרת של הכנסת — ועדת החוקה-חוקי-מישפט — אין הכל שבעי-רצון. יושב-ראש הוועדה, אלי קולס, יצא כיום הרביעי לניו-יורק, לתקופה

בנימין גיבלי יור מועצת-המנהלים של חברת-השמל ומי שנודע כ"קצין הבכיר" במרשת העסק הביש בשנות החמישים, נראה השבוע במסיבת-קוקטייל שערכה רשת הקו-אופ. גיבלי, שהתראיין ארבעה ימים קודם לכן בטלוויזיה החינוכית על חלקו בפרשה, שחזרה לכוותרות בעיקבות מרשת-השב"כ, התקבל על-ידי חבריו בהתרגשות. הם הרעיפו עליו מחמאות על הופעתו המוצלחת, לדעתם.

נות, בריתות, חגיגות בר-מיצווה וכו'. חבריה הכנסת שבח וייס, למשל, ישב בשבוע שעבר וכתב מיכתב נמלץ לנער שחגג את יום-הולדתו. וייס טרח ואיחל לו מכל טוב במשך שעה ארוכה ובסיגנון מלוטש להפליא. דקות ספורות לפני שהגיש את המתנה והברכה נודע לו, למרבה המזל, כי המאושר הצעיר הוא ממין נקבה.

■ ואילו חבריה הכנסת אמנון לין עבר חוויה דומה, כשעמל וכתב ברכה לכבוד אחת השמ-חות שאליהן הוזמן. לין נתקל רק בבעיה קטנה אחת: הוא לא זכר את שם המישפחה החוגגת. למרבה המזל, שעות ספורות לפני השימחה הזכירו לו.

מושקה אידלסון (למטה, משמאל, דמות ידועה בבוהמה התל-אביבית שבין כסית לבוננזה, חגג את יום-הולדתו. ידידיו מילאו בנקל את המיסעדה הרוסית ברחוב בן-יהודה, וסיפרו בתורנות צ'יזבאט מתקופת היותו בחיל-הים הבריטי, באצ"ל, בהגנה ועוד. שני בניו ושתי בנותיו התג-לו כולם כרקדנים מעולים. למעלה: בנו השני של מושקה עם הפסל יגאל תומרקין, הרושם לו מסר. למטה: הצעיר אורי ליפשיץ ובתו של מושקה, ענת ורד, שחגגה את טכס גירושיה, שנערך לפני חודש.

■ לין נעלב קשות מהע-קיצה ששלח לעברו של לין ניצן. כתגובה על דבריו של לין כפרשת ועננו, שהציבור אינו רוצה לדעת הכל, שאל ניצן בליגלוג אם הציבור רוצה לדעת מי זה אמנון לין. הח"כ החיפאי העיר בבדיחות-הרעת שאילו היה ניצן חיפאי — שם מעמדו של לין איתן — הוא לא היה מעז לעקוץ אותו כך. מה זה

בת שבועיים, מטעם הבונדס. בתקופה שבה ההיבט המישפטי של מעצרים ופרשיות פוליטיות סבוכות אינו יורד מהכותרות, לא ברור מי יכנס את הוועדה, אם בכלל.

■ בין שאר החובות של נבחריה העם יש חובה כמעט יומיומית: ביקור בשמחות מיש-פחתיות. כגון ימי-הולדת, חתו-

(אופוזיציה) ואלהיה בן-אלי-שר (קואליציה) עשו קואליציה נדירה, כדי להטיח ביקורת ביושבי-ראש ועדת-החוקי-הביט-חון של הכנסת, אבא אבן. אלא מה? יחסי-הציבור המעולים של אחד מהם לא גרמו לו השבוע נחת. לאבן נודע על כוונתם של השניים בעוד מועד. לא שועל ותיק ומתוחכם כמוהו ירים יריים. מה עשה? בפתיחת

איר זה, שכוכב..

אלי אוחנה וסמנתה לשלון

תצוגת-אופנה יוקרתית נערכה בשבוע שעבר בירושלים לכבוד פתיחתה של רשת-חנויות של חברה צרפתית. בין הרוגמניות, שפסעו על הבימה, טופפה קלות גם צעירה בשם סמנתה. מנחה התצוגה החליט לפרגן לדוגמנית הצעירה, וכדי לחמם את האווירה הציגה כ-סמנטה החברה של אלי אוחנה! הקהל אכן השתלהב והחל למחוא כפיים. לעומת זאת, כוכבי-הדורגל שנכת כאולם איבר את עשתונותיו מרוב כעס. תוך שניות ספורות הוא שלף את הצעירה מהתצוגה ויצא מהבניין בהפגנתיות.

אחרי הענקת פרסנובל לשלום לאל ויזל, מירסם. העולם הזה (29.10.86) מיכתב גלוי של אורי אבנרי לזוכה המאושר. עמוס קינן כתב מאמר על אותו נושא. משום-מה לא מורסם מאמר זה בארץ. העולם הזה השיג אותו ממקורות בארצות-הברית.

המיספר שזכה

תרומתו של אלי ויזל לשלום אינה גדולה, ואף אינה קטנה, מתרומתו למתמטיקה, לפיסיקה הגרעינית או לאתלטיקה. גם לאחר שקיבל את פרסנובל לשלום, נשאר המרחק בין אלי ויזל ובין גדולי האנושות והיהדות מרחק קבוע ובלתי-משתנה. ועולם השיכחה הולך ומתמלא בחתני-פרס נובל למינהו.

אלי ויזל, כמוהו כמיוזקה של יעקב אגם, סוכב על ציר קבוע ובלתי-משתנה, פולט סילונות קבועים ובלתי-משתנים של מים ואש, והקשר שבין השניים לבין יהדות, אנושות, מלחמה ושלום, מסמל את ניצחונם של יחסי-הציבור על כל רגש אמיתי, על כל ניצוץ אלוהי אמיתי.

אבל — וכאן האבל מאפיל על כל שיקול אחר — הבחירה של האקדמיה המלכותית השוודית היתה נכונה וקולעת למטרה, גם בבחירת האיש, גם בעיתוי.

★★★

האקדמיה המלכותית השוודית ביקשה למחות נגד עולם הולך ומתנאץ, נגד תחיית הנאציזם. נגד בחירתו של קורט ואלדהיים כנשיא אוסטריה. נגד ביקורו של רונלד רגן בבית-הקברות של ס"ס, נגד הנטייה העזה של העולם, ובמיוחד העולם המערבי, להתנער מזיכרון הנאציזם ומהאחריות לתופעת הנאציזם. מפני שבריחה מהזיכרון ומן האחריות כמותם כסלילת הדרך לנאציזם חדש. המועמדים לאותו פרס היו שמעון ויזנטל וכיאטה קלארספלה, אולי גם טרי קולק, וכאן המפתח למחשבה מעניק פרסנובל, ומן הבחינה הזאת, בחירתם היתה נכונה: מי שרוצה ליצור יחס ציבור נגד הנאציזם, חייב לבחור באיש שמבחינת יחסי-הציבור מסמל את הרצון הזה. אלי ויזל, איש יחסי-הציבור של השואה, הוא, על כן, המיספר שזכה.

★★★

אנו יכולים, בדיוק, להצטרף על כך שאלי ויזל מעולם לא ניצל את מעמדו המיוחד למלחמה אמיתית למען השלום. שום ציוץ לא נשמע ממנו, איש יהודי, על הסיכסוך היהודי-ערבי. שום דימעה לא ירדה מעיניו, הבוכיות תמיד, על פעוט ופעוטה פלסטינים שנהרגו בהתקפה על מפקדת-מחבלים. על מה שאנו, במדינה שקמה כתשובה לאושוויץ, מעוללים לזכר אושוויץ. שום גינוי לא נשמע מפיו על זה שאנו כאן, בישראל, בהתנהגותנו כלפי עם כבוש, משחררים את העולם מאחריותו על מה שעולל ליהודים.

שום אצבע נחפת לא הונפה נגד ממשלות-ישראל — אלה של המערך ואלה של הליכוד ואלה של אחדות-לאומית — שבהתנהגותן הגיונית הולכות ומשמיטות את הקרקע המוסרית, שעליה קמה מדינתנו.

לאל ויזל לא היתה מעולם הגרולה של אישורו אמיתי ושל נביא אמיתי: להילחם נגד מלךך שלך, נגד כוהנך שלך, נגד נביאיך השקר שלך, הסוגרים למלכך ולכוהנך.

במאבקה של ישראל על נפשה, אין לאל ויזל יד ורגל, ולא חלק ולא נחלה.

על כן, למרות מעמדו הרם בעולם, אצלנו הוא פשוט בחזקת בלתי-קיים. בין כהנא ובין יוסי שריד ואורי אבנרי, אין לו מקום.

★★★

קשה מאד, אפילו ברצון טוב, להתפעל ממאבקו למען יהודי ברית-המועצות.

קונץ גדול לומר לרוסים: "שלח את עמי".

אם המאבק הוא נגד ריכוזי ובעד חופש — מדוע חופש רק ליהודים ולא לקירגיזים? מדוע אינו קורא לרוסים, המרכאים את כל המיעוטים הלאומיים בארצם, לשלח את הצ'ובאשים לישראל, את הטורקמנים לארצות-הברית?

ואם נגד ריכוזי — מדוע לא נגד מה שמעוללת ארצות-הברית באמריקה הלטינית?

ואם אכן מדובר בפתיחת שערים רק למי שאמו יהודי ו/או גויירה כהלכה, מדוע אינו שובת רעב למען פתיחת שערי ארצות-הברית? מדוע אינו קובא לרונלד רגן: "שלח את עמי" — לישראל?

מדוע מקומם של יהודי ברית-המועצות בישראל, ומקומו של אלי ויזל במנהטן? מה יש לאל ויזל, שאין להם?

בעצם, מה יש לו שאין לנו? מדוע לא יפתח במאבק נגד ממשלת ישראל בסיסמת: "שלח את עמי"?

אם אלי ויזל הוא ציוני, עליו לבוא אלינו. אם איננו ציוני, מאבקו למען יהודי ברית-המועצות אינו מאבקנו. זה מאבקה של אמריקה, במלחמה הקרה בין שני הגושים. אלי ויזל לא עושה את מלאכתך ואת מלאכתי. הוא עושה את מלאכתו של רגן שולך לחלוק כבוד לס"ס.

★★★

ובכן, פרסנובל לשלום, בעצם, לא ניתן לך ולי, לא לציונות ולא למדינת-ישראל ולא למאבקים שאנו נאבקים כאן בישראל, גם על-פני דרכו ועל-פני מירת גדולתו ועל-פני מידת הדמיון שלו, עושה מה שהוא עושה, כדי שלא להשכיח את השואה.

על פי כל אמות-המידה האלה, אלי ויזל זה מה שיש.

על פי כל אמות-המידה האלה, אלי ויזל היה האיש הנכון להעניק לו את פרסנובל לשלום.

אם שגם פרסנובל לשלום, הרי זה כל מה שיש. שלום אין, וגם האקדמיה היפה ביותר בסטוקהולם אינה יכולה לתת מה שאין לה.

עמוס קינן

אלינא בפגישה נרגשת עם בעלה-לשעבר, האמרגן שלמה צה, במסיבה שנערכה בתל-אביב. בני הזוג לשעבר, השומרים על קשרים ידידותיים, באו למסיבה כל אחד עם בן-זוגו הנוכחי. הזמרת אילנה אביטל, אשתו הנוכחית של צה, עודדה את השניים להתנשק.

ג'ורג' קורא שרטט לאנשי היחידה "יורמים".

■ **עורך-הדף רם כספי** נד' הם כשנסע בשבוע שעבר במכוניתו ושמע מיבוק-חדשות דר' מאתי בגליציה: "רם כספי נחקר עכשיו במישטרה בקשר לפרשת-השב"כ".

■ **מבקר-המדינה יצחק טוניק** מסיים בקרוב את תפקידו. מטבע הדברים מתארגן מיסדר של מועמדים לתפקיד. שר-המישטרה לשעבר **חיים צדוק** היה מוכן בווראי לזכות בתפקיד, אך עמדתו המנוגדת לזו של שימרון פרס בפרשת-השב"כ לא קידמה את שאיפתו זאת. לעומת זאת מתגבשת בימים אלה הסכמה לגבי מועמד שעדיין לא פנו אליו וממילא לא נתן עדיין תשובה חיובית. **שלמה תוסיהכהן** סירב השבוע.

■ **מוכ"ל** מפלגת-העבודה, **עוזי ברעם**, כמעט נכשל השבוע בלשוננו וגרם לנכשבר ממשלתי. **פארלי שחר**, מהצ' הרון חדשות, טילפנה אליו וסיפרה לו כי חבריה-הנסת "מ" **איר שטרייך** התראיינו בשבוע עון במחנה ושם אמר, לדבריה, בהתייחסותו לשר הבריטי שהתפטר בעיקבות פירסום הר"ר מאן שלו: "אילו היו שופטים את כל חבריה-הפרלמנטים במערך על יחסים מחוץ לגישור, רבים היו צריכים להתפטר". שחר ביקשה את תגובתו של המוכ"ל.

ברעם היררר ולבסוף החליט שלא להגיב. למחרת פתח את במחנה וגילה, לתדהמתו, שהגיי סוח של שטרית היה שונה: הוא לא אמר "חבריה-הפרלמנט של ה" מערד" אמר שטרית "חברי פרל-מנטים במערב".

■ **חבריה-הנסת אברהם שי פירא** הפסיק, כנראה, את הדיאטה הרצחנית. ביום הרביעי בשבוע שעבר נכנס למעלית במישכנה-הנסת מלצר, כשבדיו גוש עמוס. על המגש היתה צלחת גדולה של צ'פס, ועוד צלחת יותר גדולה מלאה בקצי-צותיקב וכמה בקבוקי קוקה קולה. לשאלת הנוסעים עימו כמעלית איזו מוועדות-הנסת עורכת חאפלה. השיב המלצר: "הו לא לוועדות, זה לחדרו של חבריה-הנסת שפירא". שפירא, ככל הנראה, מתבייש לאכול כל-כך הרבה מטוגנים במיוזנו.

הבחירות, שבה נכחו העשירים והעשירות המקומיים — התפ' על משיחת-טלפון בין המארח המנצח לבין סגן-הנשיא **ג'ורג' בוש**. כל זה בליווי של שמפניה ולימוזינות. בקיצור: אמריקה.

■ **יוסף חריש**, היועץ המישפטי לממשלה עסוק, בין שאר עיסוקיו הרבים, בשינוי תרמית. חריש, שוינק למים הפוליטיים ללא התרעה מספקת ושנכוה קשות בשל התנהגותו החופשית, דוחה כל הזמנה לאירוע שלא נראה לו די סולידי או יאה למעמדו. הוא מחמיר גם בכללי התנהגותו, בלשוננו, בני-טייתו לחייד ולחסידי פנים לבירות.

■ **חריש** סיפר השבוע, אגב הוויכוח מתי יש להתיר חיסיון ומתי לא, על שני עורכיו-דין שהתווכחו לפניו. הוויכוח נסב על השאלה, האם יכול אדם מסוים להעיד בנושא מסוים, אם לאו. אחרי דיון ממושך, שכלל טיעונים בכתב, הגיע חריש למסקנה שהאדם יכול להעיד. מקץ כמה שבועות עלה הער לרוכז העדים. כשנשאל את השאלה הספציפית שעליה נסב הוויכוח המישפטי, חכך ארוכות ברעתו ולבסוף השיב: "אני לא זוכר..."

■ **התובע עוזי שרטת**, הפרוש בסוף חודש זה לגימל-אות, אומר כי בתקופת כהונתו של **בנימין זיגל** נהג לקרוא לאנשי-יחידתו "זיגלים". כיום, כאשר מפקדה-יחידה הוא **יורם**

אומרת, אילו היה מחיפה? היה מי שענה לו והשלים: "שלמה ניצן הוא מחיפה! גם הוריו גרים בחיפה".

■ **שרה-ביטחון** היה אמור לברך את פצועי חיל-השריון ביום השני בערב בגן-אורנים בתל-אביב. חיכו, חיכו — כמעט שהתייאשו. שעתיים אחרי תחילת האירוע הפופי. הפיץ מי שהפיץ שמועה, שהוא התעכב במלאת-הכנסת, שם התאכרו הדיונים. אולי גם שם הוא התעכב. לגן-אורנים. על כל פנים, הוא הגיע דווקא מבתי המיצוה של **קארין דוידורי**, **בין**, בתם של אשת-החברה הירושלמית **שרה דוידורי** וסמנכ"ל מרכז-השקעות **מתי דוידורי**.

■ **לנאורה ארד**, הנאבקה על תפקיד סגנית שרה-חנינו, יש עכשיו גם טרדות אחרות. היא צריכה לעבור ניתוח, אולם מסתבר שלא ניתן להרדים או תה. זאת טירדה לא פחות מציקה **מעבדי-אלוהאב דראושה**.

■ **בימי** הבחירות בארצות-הברית סירר שם הפרשן המדיני **חנן קריסטל** במשך ארבעה שבועות. קריסטל, שזו לו הפעם הראשונה בארץ השפע, הכין ספי-סוף את המושג "אמריקה", למשל, **אליקים רובינשטיין**, מי שהתמנה בינתיים כמזכיר-הממשלה וחזר ארצה, שלה לו את מכוניתו בציוף נהג, בכדי להביאו למסיבת-קוקטייל. במי-סיבה מפוארת אחרת בפילדלפיה — מסיבת-ניצחון של ליל-

ממני משולם

יוסי משולם
האשה לא היתה

● **יוסי משולם**, מפיק תוכנית-הטלוויזיה ממני מני, הופתע ביום הרביעי בלילה, כשהוזמן על-ידי ריקי קרצ'י, מזכירת-ההפקה של התוכנית, להרים כוסית. כשנכנס לפאב בצפון-תל-אביב, חיכו לו חבריו, ביניהם: הזמר חיים משה וג'קי מקייטן, בעל הפאב יעקב טל, יושב-ראש מועצת מיגדל-העמק.

שאל עמור, מנחה התוכנית מני פאר, מפיק התוכנית המתחרה אהרל'ה גולדפרינגר אחוז בכוסית, הרומגמנות קלרה רון ויהודית נגה, אישה-טלוויזיה אריה אורגז ואשתו ועוד. הכל שרף לכבודה. יום-הולדתו שמו: "מאי שם נשלף בקבוק שמפניה, ומשולם, שחגג את יום-הולדתו ה-43, לא הצליח להסתייד את התרגשותו הרבה. רעייתו של משולם נעדרה, מכיוון שהיא שוהה בלונדון.

מונולוג של ח"כ (עדיין) מרדכי בוראון

לסיכום השנתיים שלו בכנסת

מכיוון שיוסי הגיע לר"ץ עם המקום בוועדת החוקי-הביטחון (שבה ישנ כנציג מפלגת-העבודה) נותרה לי ועדת-הכספים. למדתי כלכלה. אבל זה לא משך אותי מיידע-ימה יכולתי בטח להתאמץ ולמצוא עניין אבל לא התאמצתי. בכל זאת, השקעתי שם עבודה מסורה, שעות על גבי שעות.

או מה? אפשר לומר בגלל זה ששיניתי את המדינה?

אחרי שנתיים בכנסת אני רואה איך הדברים מתנהלים במדינה בצורה יותר

לה גם אני סירבתי. הראלה, אשתי, ממש התנגדה בתוקף. הייתי כבר בפני סיה, אחרי שבע שנים כקצין-חינוך ראשי, ו10 שנים כראש מחלקת-הנוער-החלוץ של הסוכנות-היהודית. היו לי חיים שלווים-יחסית.

אני לא מכחיש שזה קסם לי. היא הציעה לי אז את המקום השני בדירוג בתנועה. על פי הסקרים, זה היה בהחלט ריאלי. נו, אז ככה, סתם, לקבל הצעה שכזאת על טסי-כסף — קשה היה לסרב.

אשתי שאלה שוב ושוב: „למה לך?”

„אני לא מתאים

לכנסת!”

הרוכן אם לא היה לי על מה לדבר. הרי שיושבים שם בדרך-כלל שישה-שמונה אנשים, קוראים עיתונים ועושים

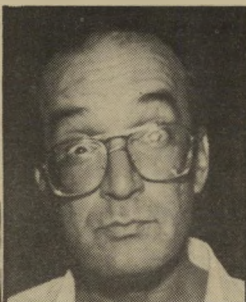
הבת הבינונית שלי היא שהכריעה את הכף. היא עברה כעוזרת פרלמנטרית, נדמה לי של מיכה חריש. היא אמרה לי בפשטות: „ראה אבא, כבר עשית הרבה דברים כחיים. למה שלא תנסה דבר נוסף?” אז ניסיתי להיות גם חבר-כנסת.

זה היה משעמם

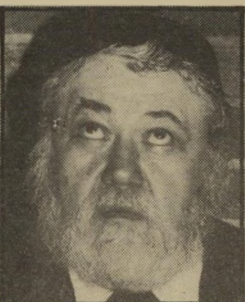
ב שנה הראשונה שלי בכנסת היה מעניין להכיר את המוסד, את

שסס
„מבין אותך”

שריד
„התקרבנו פחות”

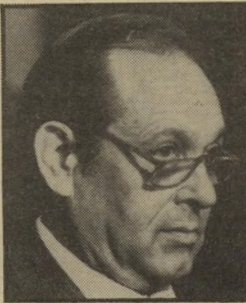
שפירא
„התיידדנו”

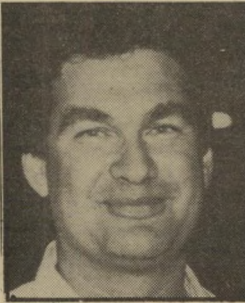
אלוני
„לבבית, תמודה”

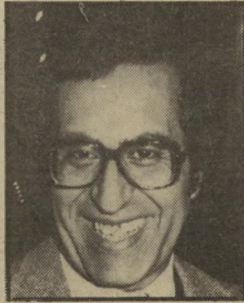
איתן
„טפחתי”

מודעי
„כישורים”

רמון
„משכילים, מעולים”

שחל
„יסודי”

כנסת בכירים וכ100 פקידים בכירים. זהו יתר 90 חברי-הכנסת לא משחקים במישחק הזה. הם פשוט סטאטיסטים. איוה הכרעות חשובות התקבלו הטקס היה אולי במליאת-הכנסת, אך ההכרעות התשללו קודם-לכן במקום אחר לגמרי, בהחלט-החלטות. הרגשתי כמו... חותמת-גומי? זה נשמע שלילי, מריר.

הכנסת היא מסיבת-קוקטייל

ה יותר כמו תיאטרון. צריך כל הזמן להזיז את המישחק, ליצור דרמות. זה רק מישחק. המחזה נכתב במקום אחר לגמרי, וידוע מראש. אני רואה היום את הכנסת כמסיבת-קוקטייל, הנמשכת שלושה ימים בשבוע: אנשים שותים, נפגשים, אוכלים. כך גם נוצרו חברויות. הרב אברהם שפירא, למשל: אני הרי

דברים שונים ומשונים. אני מרצה הרכה, ואומרים שאני גם מרצה מעניין. ובאמת כשפתחתי את פי, פיתאום הורמו המבטים. האוינו לי. לפעמים אפילו החמיאו לי ואמרו: „נאמת נאום מעניין...” לפעמים אפילו זכיתי בשורה בתיקשורת.

אז מה? אני לא בלתי בתיקשורת, אני מודה. זה באמת תפקידה של מפלגה קטנה, הנמצאת באופוזיציה, לבלוט בתיקשורת. אני מפרגן על-כך ליוסי שריד. כך צריך לנהוג. אני גם מודה בפה מלא שקשה לבלוט בתיקשורת בין שולה ליוסי...

אבל אני עסקתי בתחום הבלעדי שלי — כלכלה. לא הצלחתי לאלץ את עצמי לטלפן לעיתונאים בכל בוקר ולספר להם מה עשיתי, מה אמרתי. זאת בהחלט מיגבלה שלי כפוליטיקאי.

נותרה לי, לכן, הרגשה משונה. למשל, השקעתי מרץ רב ועבודה בוועדת-הכספים, שבה כיהנתי. לא היתה לי ברירה רבה בקשר לוועדות.

האנשים. מאוד התאמצתי להכיר את העניינים, להיכנס אליהם. אולי לכן לא שמתי לב לכך שזה לא בדיוק זה. כשהגעתי למישכן, היו לי שתי ציפיות: חשבתי שזה יהיה מעניין, וחשבתי שתהיה לי הרגשה שאני תורם. שתי התיקוות האלה לא בדיוק התממשו.

בהתחלה, אולי מפני שהכל היה חדש עבורי, זה היה מעניין. אחר-כך זה הפך למשעמם.

כשאני אומר „משעמם” אני לא מתכוון לכך שהשתעממתי שם בכל רגע. אלא שישבתי פיתאום וחשבתי: האם הניסיון הזה מקנה לי זווית מעניינת יותר על העולם? מה זה תורם לי?

אחרי התלבטות ממושכת הגעתי למסקנה שזה לא רי מעניין כרי שאתעסק עם זה כל החיים.

איך אני אמחיש את זה? למשל, כשהייתי נואם במליאה: הכנתי את נאומי היטב. לא עליתי אף פעם אל

ח"כ בריאון משתעמם במליאה (לידו: רן כהן)
לא היתה לי סבלנות לשטויות שבכנסת!

תקופת הבחירות, והיא חיפשה מועמד בעל השכלה, מוכר, המזוהה עם שלום עכשיו.

ידוע לי שהיא הציעה לשניים-שלושה אנשים, לפניי, והם סירבו. אחד מהם פנה אליי בשמה.

אני חורתי אז מהמסע המשותף עם מוחמד מילחם בארצות-הברית. בתחיל

מ הרגע שהודעתי בחודש מאי לשולה (אלוני) שאני פורש מהכנסת, הוררתי מהלך. הפכתי כאילו למתבונן מבחוץ. לא היתה לי עוד סבלנות לשטויות שבמישכן. הרומאן שלי עם הכנסת התחיל ב-1984. שולה לא פנתה אליי ישירות שאצטרף לתנועת ר"ץ. היתה אז

קליינר לא יבין זאת!

שנתיים תמימות הוא כיהן בכנסת בחריצות, במסירות, בשקט כמעט בסודי-סודות. לפני כשבועיים עלה לפתע שמו של חבר-הכנסת מרדכי (מורלה) בריאון לכותרות. למרבה האירוניה, היה זה דווקא כ שהודיע על כוונתו לפרוש מהכנסת. אחרי ששהה שם שנתיים בלבד.

ניתן לספור באצבעות יד אחת את האנשים שסדרו והגיעו למישכן-החלומות, ושפרשו ממנו טרם עת עוד בקדנציה הראשונה שלהם. בריאון מצטרף לרשימה אכסקלוסיבית ומצומצמת. המונה שמות כגון: דב סדן, סטף ורטהיימר ומאיר זורע.

במיוזון-הכנסת. שם לא התבלט בריאון הסימפאטי, הפך מעש-הו לשיחת-היום. תלית-תילים של פרשנויות נזרקו שם סביב ה שולחנות. הרוב היו מאוחדים בדיעה ש-בין יוסי (שריד) לבין שולה (אלוני) — קשה להתבלט!

בריאון, טיפוס של אינטלקטואל, החל ודאי מהרהר מה התכלית ביכולתו להקדים לשמו את התואר הנכבד „חבר-כנסת”. הוא לא הגיע לכנסת כאלמוני, המנסה לפלס את דרכו לתפקידים בכירים אף יותר. הוא היה שלישי של משה דיין בעת מיבצע-סיני, הוא האיש שכתב את נאומו המפורסם על יצחק רבין על הריהוצופים. עת קיבל את תואר-הכבוד של האוניברסיטה כרמטכ"ל מילחמת ששת-הימים. הן כקצין-חינוך ראשי של צה"ל. הן כיושב-ראש מחלקת-הנוער-החלוץ. הוא היה בולט ביותר.

יכול להיות שבמפלגה בעלת אופי סולידי יותר הוא לא היה מרגיש באי-נוחות ומתחיל להתלבט.

מרגע שהחליט עקרונית לפרוש — שקל את העיתוי המתאים ביותר לכך. לבריאון יש הסברים משלו לכך שבחר בעיתוי ובצורה כפי שבחר.

אני מציעה הסבר נוסף: אולי לא רצה בריאון, איש שרגיל היה לזכות בהערכה ושבצר מוניטין, לפרוש סתם ככה מהכנסת. אחרי ארבע שנים. מי זוכר את כל חברי-הכנסת ששירתו בה במשך קדנציה ונעלמו אחריה. מבלי שהורגש בכך? את בריאון יזכרו: העיתוי והדרך בהם בחר לפרוש — אחרי חצי קדנציה, באורח חגיגי, ובשילוב של פינוי-הדרך לצעיר ממנו — היקנו לו את אשר לא היקנו לו שנתיים גדושות בעבודה פרלמנטרית: הערכה ופידס-וס.

אין לשכוח גם שבריאון לא התמרמק במשך שנים. לא ליקק, לא קנה מתנות לשמחות מיטפתיות ולא כיתת רגליו בין סינפים מיפלותיים במקומות הנידחים בארץ. בדרך לבית-הנבחרים. הוא פשוט הוצנח לשם. כמו זורע, סדן וורטהיימר. ומה שבא בקלות — חולך בקלות.

בדירתו הירושלמית המסוגגנת הוא מנסה להגיע בעצמו לשורש הבעיה — מדוע לא התלהב מקודש-הקודשים של כל עסקן פוליטי. בוודאי קשה לו להבין את מיכאל קליינר מחרות, שמירר בבכי כשבשל בנסינו להיבחר בשביעיות המפורסמות של מיפלותו. ולא זכה להגיע לכנסת ה-11. לקליינר בוודאי קשה להבין על מה בריאון מדבר.

„30 שנים וח"כים וססו פקידים מנהלים את המדינה. יתר ספ הח"כים הם פשוט סטאטיסטיים!"

למשל, המפלגה הליברלית. חלק מהאנשים שם לא נבחנו בשום מקום במבחן המציאות. האם אני פורש כי אני יוטר? לא,

אני לא מכחיש שיש לי ביקורת על הכנסת והנעשה בה. אני רק מעריך להדגיש עד כמה זה לא מתאים לי. בפרלמנט הבריטי הייתי מוצא יותר את

הפרישה הוא שאני הולך לסיים את עבודת הרוקטורט שלי על מיבצע סיני. פשוט היה לי חבל לרחות את זה בשנתיים. בשביל מה?

סגן-אלוף בריאון בקצין-חינוך ראשי בצה"ל אפסיד כ-40% מההכנסה שלו.

בריאון עם בתו ונכדו. אשתו שאלה: למה לך?

לא! זוהי הכללה! יש שם גם אנשים משכילים, מעולים: חיים רמון, אורה נמיר, גאולה כהן, יאיר צבן, אברהם שפירא. אולי אפילו אשמועל קשר עם חלקם אם כי אותי לא יראו הרבה במינוח אחרי שאפרוש. אני נשאר חבר במזכירות ר"ץ. אחרי שאסיים את הדוקטורט שלי — אשוב לפעילות מוגברת. לא, לכנסת לא ארוץ בשנתי! המישפחה קיבלה את החלטתי בשימחה. כך אוהיה יותר בבית, אם כי היה להם יותר מעניין בשנתיים האחרונות: פה הבאתי רכילות מעניינת, שם סיפור פיקאנטי. היה לזה גם צד נחמד. עם כל הביקורת, הרגשתי בכנסת טוב. אני חושב שגם חיבבו אותי.

מקומי. גם בסנאט האמריקאי. שם אדם לא חייב במישמעת סיעתית. הוא יכול לתת ביטוי נרחב יותר להשקפותיו. כאן מי יחשוב מהליכוד להצטרף אליי להצבעה על עניין מכריע? מי יעז? המישחק הרי מכור מראש! העובדה שאדם כמוני לא יכול למצוא את מקומו בכנסת — זאת בהחלט ביקורת. איך אני מסביר את המצב שנוצר? יש שני סוגים של אנשים בכנסת — ישראל: אלה שהוצנחו מלמעלה — שימשו בתפקידים בכירים בצבא או במערכות אחרות, ואלה שצמחו מלמטה — עסקנים שישבו על התחת במשך שנים והעפילו למעלה בשק דנות. במיבנה שלנו יש מקום גם להם.

האמת היא שהופתעתי מההעניין נות הגדולה בתיקשורת על פרישתו. אחרי שדיברתי על כך בסיעה, זה עבר כמו ברק בכנסת. אני כבר לא מופתע. ידיעות דרמטיות עוברות במהירות.

„המישחק הכי מכור!"

יגשו אלי גם יריבים: גרשון שפט מהתחיה אמר לי: „אני מבין אותך ואצטער..."

ח"כ בריאון נואם בכנסת (לידו: היורש שלמה הילל) אומרים שאני גם מרצה מעניין...

רפול ניגש ונתן לי טפיחה על השכם. יותר מכל ריגשה אותי הקופאית במינוח של הפלביים (המינוח הכללי) שפלטת: „כמה חבל" למרות הביקורת, אני לא רוצה שיווצר הרושם שאני עוזב מתוך מרירות או תיסכול. נכון, לא היו עוד תפקידים שעובתי טרם המועד המיועד. להיפר: תמיד התמדת וכהנתי במשך שנים ככל תפקיד.

שאני חייב לבוחרים שלי. בכל זאת ר"ץ התהדרה בי. המפלגה פנתה לקהלי-בוחרים מסויים והשתמשה בשי מי. אני חייב להם משהו.

כשיצאנו לפגרה — אמרתי: הפגרה היא שלי! עברתי די כרי להרוויח אותה. זה הגיע לי. אמרתי: נחזור לשבוע שבועיים, ונסגור את העניינים באופן חגיגי ומסודר. זה נשמע מאוד פשוט. ההחלטה שלי לפרוש, אבל התלבטתי ממושכות. דרי צוקר, מי שנכנס במקומי לכנסת, לא לחץ. הוא בכלל לא ידע על מחשבותיי. רק יום לפני שהודעתי על-כך בסיעה, פגשו אותו ידידים שלי בהפגנה ובידורו אותו במול-טוב.

הסברתי קודם שזה לא עניין אותי, אך היו גם רגעים נעימים, מעניינים. ישיבות-הסיעה בכנסת שהתקיימו פעם בשבוע: ישיבות עם קבוצה של אנשים מעולים — שולה, יוסי, דן כהן ומיכל רפאלי, הרוברת. היה כיף.

חוץ מזה, להיות חבר-כנסת בשוק, ברחוב, זה מאוד יוקרתי. הרגשתי שהיחס אליי ברחוב יותר חם. עוצרים

דרשתי בתוקף שיסלקו אותו מהוועדה המייעצת לבנק-ישראל. זה לא היה על רקע אישי, אבל ודאי זה לא החמיא לו. במהלך השנתיים האחרונות התי יידרנו. כיום אני יכול לכנות אותו כ„חבר שלי".

או שולה (אלוני): לא היכרתי אותה קודם. הדימוי שלה קצת תוקפני, אבל הסתבר לי שהיא אשה לבבית, חמורה. מאוד התקרבונו זה לזה.

יוסי (שריד) ואני התקרבונו פחות. שולה ואני, זה אותו הדור, אותו הגיל. לשנינו יש עניין בשיירה, באי מנות. בפירוש קניתי חברה.

ניתן לומר שיש בכנסת כ-60 אנשים טובים. השרים, בכל אופן, בעלי רמה או כושר. משה שחל, למשל, יש לו הרבה מיגרעות. זה לא סוד. אבל הוא איש יסורי, שהוכיח את עצמו. גם ליצחק מורעי לא חסרות מיגרעות, אבל איש לא יקה מנוח את הכישורים.

מה עם השאר? אני מעריך לרבר על ה-60 האלה: דן תיכון, למשל, הוא איש יסורי בתחום הכלכלי.

שהיה מוכן, לא עברתי זעזוע כשנכנסתי לכנסת. נדעתי באיזה שבוא מקום שההחלטות נופלות שם רק צורנית. אבל השנתיים שם חידרו לי את הדברים.

גם חוקי המישחק הצורני — מסיבות-קוקטייל, מינוח-הח"כים, הד עיתונות — היו נהירים לי. לי זה פשוט לא התאים.

„רפול נתן לי טפיחה"

כלל: אדם בעל נטיות אקדמיות נוטה לפירוט, להעמקה, לאלוה, לספקות, לסימני-שאלה. בכנסת אין בכלל מקום לסימני-שאלה — רק לסימני-שאלה ריטוריים. אנשים בעלי טבע אינטלקטואלי אינם מוצאים את מקומם שם. הנה, דב סדן: ברח משם אחרי חצי שנה:

אני פורש רשמית ב-26 בנובמבר. אז יהיה נאום-הפרידה שלי. אעסוק בו בשאלת הדמוקרטיה הישראלית בכלל, והכנסת בפרט. זה ימשך כ-15 דקות. היושב-ראש, שלמה הילל, ישיב לי, על פי בקשתי, גם שפירא ביקש להוסיף כמה מילים.

איך בחתי את תאריך הפרישה? כבר הגיעו אליי ריגונים על שיקולי-פנסיה — איזה קישקוש! החלטתי לפרוש עוד במאי. הודעתי או לשולה. היא לא הופתעה, כי ידעה על הת-לכטיותיי עוד קודם-לכן. אני חושב ששנתיים זה המינימום

בריאון בהפגנה

שולה חיפשה מועמד המזוהה עם שלום עכשיו!

אנאטולי שצ'רנסקי

אנאטולי שצ'רנסקי הופיע על מירקע הטלוויזיה של מוסקווא. היה ברור שהקטע הוקלט מראש, כדי למנוע ממנו להתחרט ברגע האחרון. היה ברור גם שהאיש קורא מן הכתב טקסט שהוכן על-ידי מישו. הוא גימגם, היסט והתנהג כמי שכפאו שד, הוא לא הסתכל בעיני הציבור.

וכך קרא שצ'רנסקי:

ברית-המועצות והעם הסובייטי נמצאים בעיצומה של מלחמת-הגנה נגד האימפריאליזם והציונות. תנועה של פושעים וטרוריסטים, שמטרתה היא פגרי עה במישטר הסוציאליסטי הנ"י אור והשמרת המדינה הסובייטי טי. גם המטרות וגם דרכי הפעולה הברבריים של הציונות הם מתחת לכל רמה של מוסר אנושי. כל מי שתומך בתנועה זו מוציא את עצמו מחברת אנשים בניית-רבות.

רק אחרי פגישתי עם הציונים נודע לי שהם מזדהים עם מדינת ישראל. אילו ידעתי מראש על הזדהות עם ישראל, לא הייתי מסכים לפגישה איתם מעולם. כמו שרגן מנסה להשתמש בטכסיסים רמקוריים כדי לקדם את מטרותיו, כן משתמשת הציונות בשפה רמקורית על מנת לקדם את מטרות הטרור והשמדת העם הפלסטיני. ידיהם מגאולות ברם הפלסטינים, נשים, זקנים וילדים.

אני בטוח שלהגנת הציבור, ממשלת ברית-המועצות והק"ב לוחמים, וימשיכו ללחום מלחמה בלתי-פוסקת נגד חיות-הטרף הנקראות ציונים. וכמו כן אין לי כל ספק שמלחמה זו, המנוהלת בהתאם לחוקי ברית-המועצות ותחת ביקורת המערכת המישיטית הסובייטית, אינה נוגדת כהוא-זה את הצורך לכבד זכויות אדם, ומשמשת את המטרות הנשגבות ביותר של האנושות. ברגע שסיים את דבריו, נעלם שצ'רנסקי מן המירקע, והקריין הסובייטי המשיך בקריאת החדשות.

מתי זה קרה?

זה לא קרה, כמובן. זה לא יכול היה לקרות. כי אנאטולי שצ'רנסקי היה גיבור. הוא עמד לבדו מול העוצמה המקובצת של הק"ב, ושל כל המערכת הסובייטית. הוא סירב להתכחש לעצמו, להיכנע, להשתתף. על כן הלך לכלא, סבל במשך שנים, עד שהשוחרר ממרת מרגל סובייטי ובא לישראל. זה היה לפני תישעה חודשים בדיוק, שבמהלכם הספיק להוליד ילדה.

השבוע הופיע נתן שצ'רנסקי על מירקע הטלוויזיה הישי-ראלית. הוא השפיל את עיניו, ובקול חסר-צבע ומונוטוני, תוך גימגום ושגיאות, מבלי להסתכל בעיניו, הוא קרא מן הכתב, בהקלטה מוקדמת, את הטקסט הנ"ל, שגם הוא היה כתוב בעברית משובשת. תחת לקלל את הציונות קילל את אש"ף.

מישהו דאג למחרת היום לפרסם את הטקסט המלא בעיתונים, במדועות-ענק, שעלו בהרבה אלפי רולארים. מי דאג? מי שילם? (אגב, בעיתונים הופיע מישפט שלא נקרא בפי שצ'רנסקי בטלוויזיה בערב שלפני כן. כמו שגורבאצ'וב מנסה להשתמש במוסדות המערב על מנת לקדם את מטרותיו, כן... נראה שזאנאטולי התמרדר והשמיט את המישפט ברגע האחרון מן הטקסט שהוכתב לו. על-ידי מי?)

כל זה קרה לפני שצ'רנסקי עשה מעשה אנושי פשוט. הוא הסכים להיפגש עם פייצל אל-חוסייני, צעיר רציני וסימפאטי, בן אחת המישפחות הגדולות בהיסטוריה של הארץ, שביקש לשכנע אותו לפעול נגד גירושו של עיתונאי ערבי מהארץ. גירוש זה הוא מעשה בלתי-אנושי בעליל, טוטאליטרי במהותו. רבים בארץ, ואני ביניהם, מחו עליו. אנאטולי נפגש, שוחח באדיבות ולמחרת היום נכנע ללחץ שהופעל עליו על-ידי טיפוסים עלובים כמו חיים דרוקמן (הפורנוגראף מפרשת-השב"כ) ואנשי-חושך אחרים.

מה קרה לשצ'רנסקי, הגיבור ממוסקווא, שהפך לשפן בירר שלים?

מי הכריח אותו להתקפל, להתנהג כסמרטוט רטוב, להכות על חטא, לערוך „אוטוקריטיקה“ כסיגנון הסובייטי המובהק ביותר — בקיצור, לעשות בארץ-ישראל בדיוק את אותם הדברים שהוא לא לעשות בברית-המועצות?

האם הוא חולם על קריירה מופלגת בארץ? האם חשב על מכירת סיפור-לעתידי כציבור היהודי באמריקה? האם נכנע ללחצי אשתו הקנאית-דתית-לאומנית וחבריה, ובניניהם סחרי כהנא? נוח להגיד: כענין באיש, שנהג בארץ כשכר איש קטן, שהגן סיבות המיקריות עשו אותו לגיבור, ותלניו בו תיקוות מוגזמות. בכנאו אמר כמה דברים פים, חיך כמה חיובים נחמדים, ואנחנו רצינו להאמין שהנהגה בא אדם גדול. עכשיו, כשהסתבר שהוא בסך-הכל איש קטן, אנו מרגיזים עליו, תחת להתרגז על עצמנו, על אשליותינו, על הנאיביות שלנו.

אולי, אך יתכן גם הסבר הרבה יותר מכאיב:

הארץ הזאת הופכת גיבורים לשפנים. הארץ הזאת מגמדת בני-אדם. האיש שהגיע במוסקוואה לשאי שיעור-קוממו הפוטנציאלי, הפך בארץ לעור כדאיניק ישראלי, נכנע, מלחץ-פינכה של בעלי-עוצמה וממון. מדינת-ישראל, שגימדה כה רבים וטובים, הוהפכת במין אליכמיה הפוכה זהב אנושי לזבל אנושי, עשתה את זה גם לאנאטולי שצ'רנסקי. התהליך כולו ארך בדיוק תישעה חודשים. זה כואב. גם אני קיבלתי בחברתו את האיש כבוא. הצדעתי לו בליבי. אהבתי אותו. כהרסו את עצמו, הרס גם משהו שהיה יקר לי. מתקיים בו הפסוק העברי: איבד את עולמו בשעה אחת.

דיקטטור לנימוסים

הביורוקרטיה היא אויב לאומי. אולי האויב הלאומי מס' 1. הגומזה? אולי, ואולי גם לא.

פגשתי פעם בנייר-דיון עיתונות, שירר מן הארץ. שאלתי

אותו מדוע. הוא אמר: בגלל האוטובוס. תמתי, והוא הסביר: „אני לא יכול לסבול את גסות-הרוח, את הדחיפות והנגיעות. החלטתי שאני לא רוצה לחיות במקום כזה. אז באתי לאמריקה.“

בתוכנית המצוינת של כלבוטק על המבדח הביורוקרטי, שאותו נדרש עולה חדש לעבור, היה הסבר מושלם לשאלה: מדוע אין הם נשארים כאן? מי שרגיל לחברה תרבותית, לממשלה תרבותית ולפקידות תרבותית, זקוק למוטיבציה חזקה מאוד מאור כדי להחזיק כאן מעמד אף במשך חודשים.

(והרי בישראל אין לנו אף התירוף, שהשמיע לי בגאווה העיתונאי המציר אניס מנצור, כשדברנו פעם על הביורוקרטיה הפנטסטית של מצריים: „הביורוקרטיה שלנו היא בת 8000 שנה! זהו מוסד לאומי!“)

העולים מתיאשים וחוזרים כלעומת שבאו, אך מה לגבינו? מה לגבי אותם אלפי אזרחים שהוזמנו למישרדי חברת בזק, החדשה והטריה, ועברו שם את שיבועת מדורי הטלפון והגינהים, אחרי שניתקו את הטלפון שלהם בשל חוב של שקל אחד וחצי?

על מה הם חשבו כאשר עמדו שעתיים בתור הראשון, ארבע שעות בתור השני, שלוש שעות שוב בתור הראשון, וכן הלאה? אם לא לקחו עימם כרד של כל נאומי אמנון רובינשטיין, כדי לבלות את השעות בקריאה מהנה, אולי חשבו על המדינה? על הממשל? בה? על ירידה?

אם הייתה היא הסכנה מס' 1 לקיום המדינה (ואני קרוב לדיעה זו) — מותר לומר כי הביורוקרטיה היא האויב הלאומי מס' 1. הכל מדברים על כך. בייחוד הפוליטיקאים. 38 שנים מדברים,

אורי אבנרי

והמצב מחמיר. שום דבר — ממש שום דבר! — לא נעשה לתיקון. כפי שאמר מרק טוויין על מוג'האוויר: הכל מדברים עליו, ואיש אינו עושה דבר לגביו.

מה לעשות? כפי שאמר עיתונאי מזוקן אחד בווינה: „אם תרצו, אין זו אגדה.“

למשל: שיריהקליטה יפסיק להשמיע מישאלות חסודות. תחת זאת, יקים מישרד לקליטה. יוחלט בממשלה כי בשלושת החודשים הראשונים של הימצאות העולה החדש בארץ, כל מגעיו עם כל רשות ממשלתית או ציבורית יתנהלו אך ורק באמצעות מישרד זה. העולה לא יבוא לשום מישרד אחר, לא יגישו לו שום טופס. הכל במישרד האחד הזה, שפקידיו יהיו אזרחים לסידור כל ענייניו: החל בשיכון וכלה בחשמל. ולמישרד זה תהיה סמכות מכרעת לגבי כל מישרדי-הממשלה.

אוטופיה? אולי. כפי שאמר אותו וינאי...

ומה יהא עלינו, שאיננו עולים חדשים? האם עלינו להמשיך ולהפעיל פרוטקציה (המעמד העליון) או להפוך שולחנות (כל שאר המעמדות)?

יכולה להיות תרופה. למשל: ימונה דיקטטור לענייני-מנגנון. איש בעל סמכות עליונה, על דעת הממשלה והכנסת.

בין הסמכויות: איש — אפשר להעניק לו את התואר „נציב עליון“ — יהיה מוסמך להעביר כל מנהל-מחלקה מתפקידו, בלי הודעה מוקדמת, או אחרי אזהרה אחת. אם השתכנע כי המחלקה אינה מתפקדת כראוי. הוא יהיה מוסמך להזהיר כל פקיד שאינו מתנהג ביעילות ובנימוס (כן, נימוס! בכפשה, תודה, סליחה). אחרי שלוש אזהרות, יהיה מוסמך לפטר את הפקיד, בלי פיצויים. או להטיל עליו קנס בגובה משכורת חודשית.

האם זה היה עורר? איהו ועוד איך?

האם זה יקרה? לא, זה לא יקרה. מפני שלאיש לא איכפת די הצורך.

העיתונאי ההוא ידע מה שהוא אומר כשרשם בראש הפסוק את שתי המילים: אם תרצו...

פרופסור בכנסת

ליבי ליכי למדרכי בריאון, המספר בלגיון זה על אכזבתו הע"מוקה מן הכנסת, מן המתרחש בה ומחבריה, אם כי בצורה עדינה ומרומזת.

אילו שאל אותי, הייתי מנבא לו זאת מראש. היה ברור לי כי לא ימצא את מקומו במוסד זה.

בשנות כהונתי בכנסת ראיתי כמה וכמה אנשיאקדמיה באים והולכים, ואיש מהם לא היה מאושר בבית-המחוקקים הריבוני של מדינת-ישראל. כמעט כולם היו חברי-כנסת גרועים.

האקדמיה מלמדת דרכי-מחשבה מסודרות. הסתק מסקנות מניתוח הגיוני, פירסומים אחראיים, פניה לעמיתים בעלי רמה שווה.

הכנסת מטפחת את התכונות ההפוכות בדיוק: דרכי-מחשבה בלתי-הגיוניות ושטופות-אמוציות, בירבור חסר-מעצורים, פירסומים חסרי-אחריות ופנייה למכנה המשותף הנמוך ביותר של ההמונים, באמצעות בלתי-תיקשורת דרורים. בכנסת יש תחרות מתמדת ובלתי-מרוסנת על האינבור בכלי-התיקשורת. כדי לזכות בכך יש לנסח את הדברים בצורה הנוקבת והשיטחית ביותר, לרוב בסיסמה של תריסר מילים, בלי ביסוס והנמקה. רצוי מאוד לפברק איזושהי „סערה“ באולסי-המליאה, להמטיד קריאות-ביניים קיצוניות („פאשיסט“, „אש-פיסט“, „התבייש/י לך!“ „מאניאק!“) וללכת כעבור חמש דקות לשתות קפה בחברת המאניאק/פאשיסט/אש-פיסט/חומייני/עוכריי-ש-ראל.

זאת ועוד: אישיאקדמיה מתרכז מטבע מיקצועו בשטח אחד, מצומצם מאוד, וכו הוא מתעמק. לח"כ צריכה להיות גישה הפוכה: להתעניין בכל, להבין מעט בכל דבר, תחת להבין הרבה בעניין אחד.

עוררדין יכול להסתדר בכנסת. עיתונאי על אחת כמה וכמה. אך חוקר או אקדמאי? ירחם עליו האל!

יאללה, העם!

כשקיבלתי הזמנה להקרנה מוקדמת של הסרט אוואנטי פופולר, חשבתי שזה סרט איטלקי ועמדותי לוותר עליו. מישו דאג לערוך אותי ולתבוע ממני ללכת ולראות. עכשיו אני מוכן לנשק את הידיים למישו זה. לא הייתי רוצה להחמיץ סרט זה בשום הון שכעולם.

איזה סרט!

הוא מראה את המלחמה מזווית מאוד בלתי-רגילה: בעיני האויב. שני חיילים מצריים תועים במידבר, בשלהי מלחמת ששת-הימים, בתיקוה להגיע הביתה. (היו אז רכבות כאלה. רבים מהם ניספו בצמא. בישראל נערך דיון אם להצניח להם מים ממסוסים.)

השניים הורגים את הקצין שלהם, הרוצה להמשיך במלחמה, ומתאהבים בתצלום נערה מצרית, שמצאו בכיסו של חבר מת.

עד כאן זהו סרט ריאליסטי, אם כי בלתי-שיגרתי מאוד. שני המצרים נראים כאנטי-גיבורים, עלובים ומיסכנים, וכמה טמבלים בקהל צוחקים מהם בקול רם.

לפתע סיבוב קטן — ומירקם הסרט משתנה לגמרי. השניים נתקלים בג'יפ נטוש של האו"ם, ובו חייל שוודי מת, שנשאר יושב כאדם חי. בג'יפ אין מים. אך יש בו כמה בקבוקים של ויסקי. שני המצרים הצמאים, שאינם רגילים לאלכוהול, שותים לשכרה.

מכאן זה מתחיל להיות סרט סוריאליסטי: המלחמה מבעד לעיני שני שיכורים מתנדרים, שאחד מהם מתעקש לשאת מיטריה פתוחה. השניים מקיאים על עיתונאי בריטי צמאדם ומלוויו הישראליים, הזורקים אותו חזרה למידבר. הם נוסעים בג'יפ של האו"ם, כשהרדיו שומיע בקול רם שיר-לכת של צה"ל. הם נתקלים בסויר ישראלי, שחייליו שותים עימם ומצטרפים למיצע-דישיכורים בחולות, כשהם שרים את השיר האחד המוכר לכולם — ההימנון הסוציאליסטי האיטלקי אוואנטי פופולר („קרימה! העם! הדגל האדום ניצח!“).

סצנות מסויימות מזכירות את פליני וכמה גאונים אחרים. סצינה אחרת הזכירה לי את אונסד לוביץ (להיות או לחדול): כאשר אחד המצרים, שחקן-תאטרון בחייו האזרחיים, מתחיל לרקלם מול לוע הרובה את נאום היהודי שילוק (אם תדקרו אותי, האם לא אשתות דם?) כדי להציל את חייו.

לא אמשך כאן כסיפור, כי חובה היא לראות את הסרט. נמאס לי להגיד: „זהו הסרט הישראלי הטוב ביותר שנעשה עד כה.“ אמרנו זאת על מאהורי הסריגים. הפעם יש להגיד משהו אחר: זהו סרט המעלה את

אמנות-הקולנוע הישראלית לדרגה אחרת. סרט אמנותי, סוריאליסטי, העולה מדי פעם במהלך השעה-חצי לשלב גבוה יותר בסולם היצירה, המצחיק עד דמעות ומעצב עד דמעות, סרט הומאני, יפהפה, מעולה, פרי רענון של ישראל אחרת, יוצרת, אנושית. אין בסרט אף מילה אחת של ויכוח פוליטי.

את ההווה הוא העניק לנו רפי בוקאי. איש צעיר, כמעט ואמרתני נער. אדם שזוהו סירטו הראשון ממש, שכלל לא התכוון לעשות סרט. אלא אך עבודת-גמר בחוג לקולנוע. בלי כסף. בלי עזרה. הוא הוכיח את הכלל שאפשר לעשות סרט טוב בלי הון. כשיש רעיון גדול, מספיקות גם פרוטות.

בפסטיבל-הסרטים של לוקארנו — פסטיבל צעיר, רענון ובלתי-ממוסד — זכה הסרט הזה בפרס הראשון לטלוויזיה. מדוע טלוויזיה? כי בוקאי שלח רוק קלטת של טלוויזיה. לא היה לו הכסף הדרוש כדי לשלוח הדפס אמיתי. אחרת היה מקבל את הפרס הראשון לטריטם. המארגנים בליכך התלהבו מן הסרט עד שעמדו על כך שהביטאים יבואו. כשנרמז להם בעדינות שאין לו פרוטה בכיס, שלחו כרטיסי-טיסה ודאגו לאירוח.

את שני המצרים בסרט מגלמים ערבים. סלים דאו, המגלם את השחקן, חי בפאריס ועבר בתיאטרונה של אריאן מינושקין (תיאטרון השמש). בארץ נמצא במיקרה כשצילמו את הסרט, וכך תרם את מישחקו המצויני. כפי שעשה סוהיל חדר, בן גילו (35). שניהם תלמידי בית צבי.

מי שמתאיש מן הארץ, מי שנמאסה לו הקאקופוניה הצורנית של מאיר כהנא והבכיינות של גאולה כהן וכל ערבת בני-החושך, כדאי לו לראות את הסרט. הוא מחזיר תיקוהו. אוואנטי?

בוקאי

12 מליון דולר יצוא של מזגנים ומקררים
ואתם מוזמנים להצטרף לחגיגה

כל אחד

זוכה!

פרס ראשון
מכונית אוסטיין
ROVER 57 '87 1300 סמ"ק 5 דלתות

פרס שני כרטיס
טיסה לארה"ב

וכל אחד זוכה באחד מהפרסים הבאים:

- ★ תיק פספורט מהודר עם מחשב.
- ★ סט מצעים יוקרתיים של כיתן
- ★ טלפון לחצנים

מקרר גלאקסי

- ★ המקרר הישראלי היחיד בעל גב הפלדה.
- ★ המקרר הישראלי היחיד עם התקן הכפול ישראלי ואמריקאי.
- ★ המקרר הישראלי היחיד עם פריזר ענק.

160 עופות בפריזר

עד 12
תשלומים
שקליים
שווים
לא צמודים

אנו חוגגים יצוא של 12 מליון דולר מזגנים ומקררים ומוזמנים אתכם להצטרף לחגיגה. כל אחד זוכה. כל אחד יכול לקנות את השמות הגדולים בעולם, ולשלם עד 12 תשלומים שקליים שווים לא צמודים.

בחגיגה משתתפים גם כל השמות הגדולים בעולם:

SIEMENS

SABA

BOSCH

commodore

ROSIERES

NEC

FAURE

זיידאו וטלוויזיות - סימנס, סאבא, נק. מדיחי כלים - סימנס, בוש.
מקפיאים - סימנס, בוש. מכונות כביסה - סימנס, בוש ופזר. מייבשי כביסה - בוש וסימנס. תנורי בישול ואפיה, תנורי בילט-אין - רזיאר ופזר. מיקרוגל - סימנס, בוש, מחשבים - קומדור.
תקנון המבצע בחנויות החשמל המובחרות וברשתות השיווק "שקם", "מת"ם, סולוד, כל-בו שלום. כפוף לתקנון המבצע

תדיראו
חטיבת מוצרי הצריכה

צ'חצ'ח ראשון לשלום

ר' יעה רווחת היא, בחוגי השמאל הישראלי הפוריטאני בעיקר, שבני עדות-המזרח מהווים מיכשול בדרך לשלום ולדריקום עם הערבים. הן מוצאם של המזרחיים, לדעת חוגים אלה, הן דפוסיים המנטאליים והתרבותיים. הן המרחב האנטי-דמוקרטי בהגדרתו שבו נתעצב וגובש סדר עולמם של עדות-המזרח פוגמים, בצורה נואשת, ביכולת עדות אלה להתמודד עם אתגריהם.

חמור מכך, סבור השמאל הפוריטאני, לבקיעים בראשיתיים אלה של יהדות המזרח כאשר היא נתוספה, בהשפעת הימין הלאומני, דרוקציה בהווייתו של הקולקטיב המזרחי בארץ-ישראל.

לעניינהו של השמאל, הסחף הלאומני המתפרץ של העשור האחרון כיוון את עדות-המזרח המ' תוסכלות, הסרות-הבגרות, לתפיסה חד-ממדית: **הי' שונאה לערבי.**

קנאות מידבריות והרים

ל' ביסוס הנחות-יסוד אלה אין אפילו צורך ולינוק מהפובליציסטיקה המזהה בגלוי, ובלשון בוטה, את המיד' רחיים כחוד-החנית של הגיונות, הלאומנות הקיצונית וכמעט ההתנגדות לחמנה הקידמה והשלום (התנפס, בדרך-כלל, כמושג על יהדות אשכנז בארץ ובתפוצות).

אף הביקורת הסיפרותית, המתפנית מעת לעת לאחיה כלשהי באקטואליה, מסננת בדרכה שלה, בלשונה היא, נימה דומה. אומר אחד מנציגי הכולטים, גבריאל מוקד, בדיון על "ישראל במרחב היסיתיכוני", תוך הבחנה בין מעגל התרבות היסיתיכוני, המעורר ופתוח כלשהו, לבין מעגל התרבות המזרחית-יכוני, המידברי, הקנאי והנוקשה: "גם מילחמות-חורמה של עדות בלבנות, הסיכסוך ההיסטורי בין התורכים ליוונים או בין ישראל לערבים, נראים לי כולם כנגועים באותה רוח-השרב החמה של קנאות מזרח תיכונת. גם פיתרון של פשרה לסיכסוך הישראלי-פלסטיני נראה לי כמותנה בהתגברות על קנאות לאומית קלריקאלית, שנושבת ממנה איזה להט מידברי או הררי."

המזרחיים קיבלו ללא עוררין ואף קידמו בהתלהבות את אנוור אל-סאדאת

"מכאן, מוסף גבריאל מוקד, מגיע אני לסוגיית מזרח ומערב שכקרבנו. ביסיתיכונות יש, כאמור, איוו שהיא ערובה לסינתזה בין מזרח למערב. לאפשרות הזאת נודעות השלכות גם על מאזן התרבות הפנימי בישראל. לאן תהינה נטות עדות: המזרח? לצד הנועם היסיתיכוני או לקנאות המידברית וההרים של המזרח התיכון?"

במיקרה הפחות חמור, על פי מאזנו של מוקד, עשויות עדות-המזרח לבוא כבדית של איוושהי תרבות יסיתיכונת מעודנת, המצויה בלארצה, לדבריו, בתהליך רעיקה, קיימת סבירות רבה, לעומת זאת, כי עדות-המזרח, אשר זיהוין עם מעגל הקינאה והלהט המזרח תיכוני עולה כביור מההקבלה המרומזת של מוקד, יהיו, כמרחב יסיתיכוני פתוח, תיכתי-הודה רבת-עוצמה בישראל לכל הסחי התרבות-יאנושי המתועל במעגל המזרח תיכוני.

מיקרהו של מוקד מופתי, שכן הוא משקף, מבעד למעטה של אישירות ליברל ושנון ומערביסט נלהב, את הרתיעות הסמיות והסחרים הבלתי-מוצגים של אבות התפיסה המדינית-ביטחנית ושל האינטליגנציה, מבינונו של שלום מלא ובר-קיימה עם העולם הערבי, או — כלשון חוקרי-הסיפור — המעגל המזרח תיכוני.

השכן הערבי הציל

ר' תיעה תיקרקעית זו היא, במידה לא-מבוטלת, ביסוד המעצורים, הגימגומים וההיסוסים ביחס אל העולם הערבי, ומהווה מעין תתימוע, מעין סובסטרטום מסנן, מפנים ומצנזר את ההיגד המוצהר בשער בתרבים על השלום המיוחל. ליחס המורכב אל השלום, הניזון מהוויה קיומית רבת-מימרים — זו של דור המדינה על שלל מילחמותיה ואיומיה; זו של השואה, שחרטה את גדול שבריו של העם היהודי בהיסטוריה; זו של העולם הערבי (ברוב פלגיו), המבקשת להצניח את האיום על הציונות — מתוסף, איפוא, גם החשש להיבלע בתוך הכיבוש המזרח תיכוני.

אודה על האמת כי גם אני, יליד מארוקו ומזרחי מעצם סיווגי, שהשמיד הנאצי לא הספיק להמיתו, שאש ערביי-מארוקו המתפרעים בשחר-עצמאותם כמעט וכילתה אותו, השייך למילחמות-ישראל מששת-הימים והלאה, הנני חלק בלתי-נפרד מההתנסות המורכבת של הקולקטיב הישראלי לגווניו עם השלום.

סלא אולי הדבר, אך גם האש של השבאב המארוקאי המשתולל, שחרכה את גופותיהם של תריסר יהודים מהעיריה סדיקאסם (סטיזאן, ראו), ושעמדה, לזמן לילך שהייתי ולבני-מישפחתי גורל דומה אילולא נושענו בידי השכן הערבי (!) ומצאנו בביתו מיקלט, לא הותירה בליבי כל שונאה לערבי.

אין גם בליבי כל ספק שיוצאי עדות-המזרח, על רקע הדור קיום המתמשך עם העולם הערבי-איסלאמי מאות בשנים, סיגלו לעצמם לצד פעמרי-שיח, גאולה וחית-ציון, פתיחות מספקת אל סביבתם הערבית. במובן הזה — ורק במובן הזה — ניתן לדבר על בני עדות-המזרח — כפי שעושה זאת תנועת המזרח אל

כמה ממתנגדי הסכמי השלום נמנים עם בני עדות-אשכנז

השלום בתבונה וברוח-הרעת — כגשר טיבעי אל השלום עם מדינות-ערב.

גשר טיבעי אל השלום אין פרושו, בהכרח, תביעה למעמד-בכורה של המזרחיים בדרשיח אל השלום, אין פירושו בהכרח עירעור בוטה על ה"עליונות" שהשמאל הפוריטאני מבקש ליטול לעצמו בתחום זה.

יש בהטפה העיקבית והאינטליגנטית של המזרח אל השלום, בראש ובראשונה, משום שיקום של זהות ותודעה פוליטית של עדות-המזרח, שעומעמו בעידן סוציאליזם ישראלי צוהל ומשעבד-דרוה.

יש בה גם, בתופעה המרנינה הזו של המזרח אל השלום, משום בנייה מתודשת של אותו הגשר, שאת רגותיו צריך לחלץ ולשכלל מזילוול השמאל האליטיסטי, כמו גם מטירוף הכהנים המאיים.

המיבחן של סאדאת

ה' מזרח אל השלום מופיעה מזה שלש שנים כמישענת עיונית-אידאולוגית לאוכלוסיה שוחרת-שלום ביסודה, פתוחה לעולם הערבי בזכות עברה והתנסותה. תנועה זו מאשרת בריעבר, תוך ליכון, ניסוח והגדרה רעיוניים את התנהגותה הספונטנית — מושום כך טיבעית — של יהדות-המזרח, במיבחן השלום הראשון שידעה מדינת-ישראל.

בהצבת אתגר השלום, אנוור אל-סאדאת (כמה סימפטומאטית העובדה שמנהיג ערבי הוא ששבר ראשון משהו ממחסום הרתיעות והפחדים) גש לא רק במנהיג בעל שיעור-קומה כמנחם בגין, כי אם גם במחנה תומכיו — במידה משמעותית בני

עדות-המזרח — שקיבלו ללא עוררין ואף קידמו בהתלהבות את השלום.

במיבחן השלום העליון עם מצריים, בני עדות-המזרח לא הבעירו צמיגים, לא כינסו הפגנות-מחאה וגם לא התבצרו בימית. כן, אלה המכוונים על-ידי קבוצות ישועיות של השמאל "אויבי השלום" נהגו באחריות לאומית, ובבגרות והכרה היסטורית מלאות:

לעומתם, כמה ממסתייגי ומתנגדי הסכמי-השלום של קמפ דייוויד — והם לא עלומי-שם ולא פחות-ישררה במדינתנו — נמנים כולם עם בני עדות-אשכנז. אף מחנה הקידמה הסוציאליסטי המתון, בראשות שמעון פרס, מבכה מעת לעת את החזרת ימית, בוויכוח על השלום.

היכן אויבי השלום?

ה' יכן, איפוא, "אויבי השלום"? האם באמת מוצאם בעדות-המזרח?

שאלה זו מוטב כי תישאל בזהירות, שכן אם חיוני להיאבק בהפרכת המיתוס שבני-עדות-המזרח הם מיכשול לשלום ושונאי-ערבים, הרי שחיוני לא פחות שלא להיאחז במיתוס נגד, שלפיו בני-עדות אשכנז הם מוליכי הריאקציה ושוחרי הלוחמנות והלאומנות.

למישנה והירות אנו נדרשים משום שביחס לעולם הערבי אנו, בני עדות-המזרח ובני עדות-אשכנז, הננו חלק מאותו התהליך ומאותו המאבק על דמותה ועתידה של מדינת-ישראל.

עם זאת מאלפת העובדה שמנהיגים מזרחיים, ביחסם אל הערבי או אל הסיכסוך הישראלי-ערבי, מגלים מתינות ופתיחות ראויות-לשמן. יצחק נבון עשה כנשיא, ועושה כשר-חינוך, להעמקת ההבנה בין שני העמים, יחסו של דוד לוי לשטח-אש 9 ולערביי-ישראל, כמו גם לסיכסוך הישראלי-ערבי ולסוגיית לבנון, אינה יחסו של השר משה ארנס, כשם שהרב יצחק פרץ, חשוד ככל שיהיה ברבקות לחשכת ימי-הביניים, אינו שונא

חשיפת אדרי כדמות מפתח בקשר המארוקאי מלמדת על הפוטנציאל הטמון במזרחיים

ערבים ואינו מנושא הרגל של שלמות ארץ-ישראל. לשון אחר: הרב פרץ אינו הפרופסור יובל נאמן.

זירת מדיניות-החזק והמגעים לשלום, שעם מעצביה כמעט שלא נימנים מנהיגים מזרחיים, אינה מלמדת כי אלה מתנכרים או זרים לשלום עם העולם הערבי.

חשיפתו המפתיעה של ח"כ רפי אדרי, כדמות מפתח בקשר המארוקאי של שימעון פרס, מלמדת היטב על הפוטנציאל הטמון במנהיגות בני-עדות-המזרח.

אף שמוצאו המארוקאי של אדרי היה לו לנתיב סלול מראש בקשר עם המלך ואנשיה-הממשל המארוקאי, הרי עצם העיסוק בשלום של מי שאך לפני שנים מעטות נחשב כעסקן פוליטי וזוטר בחזור הגלילית, מקפל בתוכו משמעות מעל ומעבר לסגולותיו האישיות של אדרי.

רפי אדרי, כשליח-שלום — זהו, לפי שעה, יוצא מן-הכלל המלמד על יכולת של פוליטיקאים ומדינאים מזרחיים, ובאמצעותם של רוב בני עידות-המזרח, ליטול חלק מכריע והיסטורי בכינון השלום עם עמי-ערב.

אדרי אינו אבן

יש מעתי בגלי צה"ל את ח"כ רפי אדרי, בשונו ממארוקו עם פרס. נכון, המיבטא של רפי אדרי הוא מיבטא מארוקאי מודגש. שפתו העברית משובשת. אישיותו אינה קוסמת כלל ועיקר במישור האינטלקטואלי או התרבותי. בינו לבין אבא אבן מרחק מורשת שלמה.

אך כמה נעמו שיבוש-ילשוננו ותיקולי-מיבטאו של ח"כ רפי אדרי:

צ'חצ'ח ראשון לשלום!

● הכותב, הד"ר יהודה לנקרי, מכהן כראש המועצה המקומית שלומי בגליל העליון.

מהפכה באיכות החיים

בשיטת "שכר מחר"

אשראי 1

תכנית השיווק המהפכנית והבלעדית המאפשרת
לך להגשים את חלומך ולשפר את רמת חייך מבלי להתאמץ.
אתה משלם מעט כל חודש ומקבל הרבה כל יום.
בסכום מועט כל חודש אתה נהנה כבר עכשיו
מרמת חיים גבוהה יותר ומנוחיות גדולה יותר בבית ובמטבח.
אשראי 1 היא התכנית היחידה המאפשרת לך
להנות מכל מוצר שחלמת עליו ולא יכולת להרשות לעצמך.
באפשרותך 36 עד 60 תשלומים.
בחר לך את מספר התשלומים הנוח לך ותהנה גם
ממוצר באיכות מעולה, גם משיפור ברמת החיים
וגם מתשלום נוח.

Amana

Miele

Toppas

לבחירתך מוצרי "מץ": טלוויזיות, וידאו,

מיקרוגל ותנורי בישול.

מוצרי "אמנה": מקררים, מיקרוגל.

"זופז": מקפיאים, "מילה": מכונות כביסה וייבוש

וכן מזגני אוויר לבחירתך

בדבר פרטים פנה עוד היום לישראל פרמהליס

בע"מ, רח' בן גוריון 19 בני-ברק טל. 03-799121

03-799114-5

לכבוד
ישראל פרמהליס בע"מ
ת.ד. 913
בני ברק 51108
אני מעוניין לקבל פרטים על תוכנית אשראי 1.
אבקשכם לשלוח את נציגכם לביתי ללא כל התחייבות מצידך.
שם _____
כתובת _____
עיר _____
טל. בעבודה _____

סרטים

להחזיר את הברידות

סליני מחסל חשבונות עם הטלוויזיה, הכופה על הצופה תפיסה מעוותת של המציאות

סירטו האחרון (ה-19 במספר) של פרידו פליני הוא אחד מסרטיו העצובים ביותר, ואולי אחד מסרטיו האפוקליפטיים ביותר. ג'ינג'ר ופרד, שיעלה בקרוב על מסכי ישראל, שנה תמימה אחרי שהיה הסרט הפותח בפסטיבל ברלין '86, נושא את כל הסמנים האופייניים לגאון המתכנן בכאב איך הקולנוע במולדתו גווע תחת מגף הטלוויזיה.

מיקסם שקר. הסיפור, ככמה מילים, הוא גרסה איטלקית של צמד בכותרות של ניל סימון, אם כי רק ברעיון הבסיסי. צמד קומיקאים מוזמנים להתאחד שוב בתוכנית טלוויזיה. הפעם אין אלה וולטר מתואר וג'ורג' ברנס, כי אם ילדי פליני המובהקים: רעייתו הנצחית ג'ולייטה מסינה, ומארצ'לו מאסטרויאני.

כשנות הארבעים נודעו השניים — אמליה בונטי (מסינה) ופיפו בוטיצ'ה (מאסטרויאני) — בכינויים „ג'ינג'ר ופרד“, בגלל מומחיותם בחיקוי של ג'ינג'ר רוג'רס ופרד אסטר. היום היא כבר סבתא, והוא אינו מסוגל להתכופף, וחי מן הדין אל

בימאי סרדיקו סליני עם כוכבי „ג'ינג'ר ופרד“, ג'ולייטה מסינה ומארצ'לו מאסטרויאני שהאדם יוכל לנהל דיאלוג עם עצמו

כמה מרעיונותיו על התיקשורת, על הצימאון לאינפורמציה ועל כוחה של הטלוויזיה לפני העיתונאי גידעון בכמן, חברו של פליני ומי שעשה בשעתו סרט תיעודי על הבימאי הדגול. **נאום סליני:** הצימאון לאינפורמציה הוא השיגעון של תקופתנו. אנחנו רוצים לדעת כל מה שהיה וכל מה שיהיה, ואיש אינו שבע מידע. בסופו של דבר יש עירוב בין האינפורמציה הנמסרת על העובדות לבין העובדות עצמן, ולא ניתן עוד להבחין מה הוא מה. המילים שהאדם בוחר לו כדי לדווח על עובדה מסוימת עשויות ליצור רשמים שונים במאזינים שונים. וזה יקרה תמיד, כל עוד תהיה אישיות מרווחת שתתווך בין העובדות לאזינים.

אנחנו חיים בתקופה שבה התוכן הוא העיקר, ואין משקיעים די מאמצים ומחשבה לצורה שבה מוסרים את התוכן. כך קורה באמצעי התיקשורת, וכך גם באמנות. וזאת הסיבה לכל העיוותים. אין עוד איכות בחיים. וזה נכון לגבי כל השטחים: הדרך שבה מתייחס האדם לחברו, הקלות שבה מוכנים לוותר על האישיות; תהליך היצירה של אמנים, או האמצעים שבהם יוצרים תיקשורת.

איש אינו מספל די הצורך בתופעת השיעבור לתיקשורת. התפיסה האישית של האדם את העולם הסובב אותו מתבטלת מול התפיסה הנכפית עליו על-ידי הטלוויזיה.

תפיסה זו היא בלתי-מציאותית לחלוטין, אבל היא מחליפה עד מהרה, בעיני הצופים ובתודעתם, את המציאות שאותה הם רואים בעצמם. צריך להתווך לאופנה את מושג הברידות, שהוא האויב הנורא ביותר של הטלוויזיה.

ברידות אינה ניתוק, אלא מצב שבו האדם יכול לנהל דיאלוג עם עצמו באין מפריע.

תהליך

חובה לראות

תל-אביב: שואה, נשיקת אשת העכביש, עוברת אורח, הנבל הבורמזי, יומן נעורים.

ירושלים: שואה, הנבל הבורמזי, חיפה: שואה, עוברת אורח.

תל-אביב

שואה (מוסיאון תל-אביב, מוצג גם בתיאטרון ירושלים ובסינמטק חיפה) — מיסמך מרתק לכל מי שמתעניין בתולדות האנושות ובתקופת השפל העמוקה ביותר שידעה איפעם.

**** **נשיקת אשת העכביש** (דיזנגוף 2, בראזיל) — מירקם מרתק של יחסים המתפתחים בין הומוסקסואל למהפכן, בתא של כלא דמיוני בארץ רודנית. מישחק מופלא של ויליאם הרט, שחקן-השנה של העולם הזה.

*** **עוברת אורח** (פריז: מוצג גם בקרן-אור החדש בחיפה) — נערה צוערת בעיניים פקוחות לקראת מותה, משום שאינה רוצה לקבל על עצמה את מוסכמות החברה, ומפני שהחברה אינה יודעת כיצד לנהוג בחריג שכזה. סגריק בור, שחקן-השנה של העולם הזה, מדהימה שוב.

*** **הנבל הבורמזי** (לב, מוצג גם ברוך, ירושלים) — גרסתו החדשה של קן איצ'קאוה לסיפור הישן על חייל יפאני במלחמת העולם השנייה, המחליט שלא לחזור ליחידתו לפני שיגמור לקבור את כל מתיו על אדמת בורמה. סרט אנטי-מלחמתי מועזע וגנוגע ללב.

עדנה פיינר

בחיסול-חשבונות עם התיקשורת. גם בספינה שטה הוא הקדיש לה טיפול מיוחד, בלתי מחמיא, ברמות העיתונאי המזוקן והשתוי במיקצת (שהתבססה על כתב-ידיו איטלקי ידוע, בשם רוג'רו אורלנדו).

בזמנו, כשהסרטי את הספינה שטה, ביטא

הפה. הטלוויזיה מוכנה לפברק את רגע החזרה הגדול שלהם. גדול? גדול בהעמדת-הפנים ה-אופיינית למסך הקטן, אחד ממיקסמים-השקר האדירים ביותר של הזמנים המודרניים, אליכא רפליני.

אין זאת הפעם הראשונה שפליני עוסק

מישפחה

מורחבת

חנה ואחיותיה (שחף, תל-אביב, ארצות-הברית) — הסרט ה-14 ב-מיספר של וודי אלן הוא בלי ספק

אחד מפסגותיו, אחד הגדולים ביותר באהבת האדם, החברה, המישפחה והאשה. זה נשמע כמעט בלתי אפשרי — אלן הניאורוטי, שלעולם אינו מרוצה ממעשיו, מסביבתו ומעצמו, המיוזנטרופ, ההיפוכונדר, האינטלקטואל הנצחי עשה גם זאת: חנה ואחיותיה, סרט שמעל לכל נוספת ממנו אהבה לאדם הבלתי-מושלם.

ובכן, זהו אותו אלן, בעל אותן הניאורוזות וההיפוכונדריות של אנני הול (זוכרים את סצינת הג'וק במיטבה?) ורדוף באותם הטיפוסים המחפשים את עצמם ואת משמעות חייהם בניו יורק, שבה כולם חולכים לאיבוד, ממנהטן. אבל הוא גם הרבה יותר מזה. אם בשוענת קאהיר הסגולה ניסה לעסוק ברומנטיקה ובאמנות כניפלט מן המציאות — ובתוך כך קד את קידתו העמוקה ביותר לקולנוע — הרי הפעם הוא מנסה לחקור את האהבה והקיום, מבלי לנסות את פיתרון-הברירה, פיתרון של חסד ותיקוה. וכידוע, כל עוד ישנה תיקוה — ישנם חיים.

בסרטי-האהבה המסובך כמו רשת-דייגים (עדינה וצופה, אבל ארוגה ממשי עדין ורך) מסובכות שלוש אחיות, עם כמה וכמה גברים, במשך שנתיים. השלוש הן חנה (מיה פארו), שהיתה נשואה בעבר למפיק-טלוויזיה וודי אלן, ועתה היא נשואה באושר לטייקל קיין, המאוהב באחותה, לי (בארברה הרשי), הנפרדת מצויר ששימש לה מישענת רוחנית (מאקס

בארברה הרשי ומייקל קיין: צ'וב עבר-כאן

פון-סידוב), אחרי שעברה הרפתקה מופקדת של אלה-ווללה וגמילה. השלישית היא חולי (דיאן וייסט), שבין מיה-במה אחד למישנה מנהלת שרות קיטינג עם שותפה (קארי פישר), השלוש — (שלושתן משהיכות להפליא) — מוקפות בחברים, חורים וילדים, שלכולם קישרי חיבה, נאמנות ואהבה מכל המינים והסוגים. שיבואו לבטח לשוויימי-מישקל מסויים ולדוגע זמני בין הנפשות הסוערות. מזכיר את צ'וב בודדאי, את קלוד סוטה ואת ההשלמה עם כל מה שאינו מושלם? בודדאי, גאונן! בודדאי ובודדאי!

איש הנצח

אגדה ורצח

איש הנצח (תל-אביב, תל-אביב אנגליה) — ראשית כל, אי-אפשר לקחת ברצינות את זארוס המזי

דווג עם סופרמן. מייד ברור שאין כאן כל ניסיון לכפות על היושב בקולנוע מציאות חדשה. אבל ההשתוללות המשעשעת של הבימאי ראסל מולקאי היתה משכנעת הרבה יותר אילו: (א) — ויתר על המסר האווילי שלו בסוף הסרט (הממליץ למנות את גיבורנו, קונור מקלאוד, כיועצם של הנשיא רגן ופאפא יוחנן-סאלוס ה-2 גם יחד, בהצגתו שמו מקלאוד גבר על כל אויביו, ועתה הוא יודע את כל הנעשה וכל שיעשה בכל מינה בעולם, וכמובן — יחיה לנצח; רגן) — ויתר על גברת וקסאן הארט, המגלמת את דמותה של ברנדה, עיתונאית סקרינת היוצאת לברר איך זה חרבו המתהפכת של סוחר-העתיקות המיסטורי, ראסל נש, שייכת למי שלמעשה חי לפני 450 שנה, ובאופן מיסתורי עדיין עושה ניסים ומתוזה ראשים גם במאה העשרים. אותה גברת, הצריכה לאחד בתוכה את כל התכונות הסכסיות והאחרות של קתלין טרנר פלוס סיגורני ויבר, נעדרת כל הן וחינניות ומתמיה כיצד אותו סופרמן סקטי, שהתגלגל בכל גילוגלי ההיסטוריה, וימשיך להתגלגל לנצח, לטובת האנושות כולה והצדק האבסולוטי, בוחר להמשיך את הנצח דווקא עם גברת זאת.

אבל לא זה העיקר. העיקר היא הופעתו של שון קונרי, שקיסמו

כריסטופר לאמברט: בן 450 ועוד

תשליטתו המחולטת בנעשה על חבד הם מדהימים. בייחוד כשהוא מדריך את גיבור הסרט, כריסטופר לאמברט, בעל חמבט האוטיסטי-המיסתורי. ובכלל, חובה להזכיר את חבלט של הסיק, המעברים בין תקופה לתקופה, ובמיוחד את מר קלאנסי בראון, בעל הרוכסן בגרון — שחוא פארוזיה נפלאה על כל חוידאו-קלימים „המכוערים“.

מתה מתה

נדין?

כשהגיעה אווה לוסטיג לדירת בתה, נדין, ברחוב פינסקר 67, תל-אביב, המתינו שם אמבולנס, שוטרים ושוטרות. זה היה בשעה 9 בבוקר.

בישר עדיין לאם כי נדין לוסטיג נמצאה בדירתה מתה. אווה לוסטיג גרה בהרצליה. משעה מוקדמת בבוקר חיפשה את בתה, אחרי

בחם של אשת-

החברה ונוכח-

הכדורסל לשעבר

נמצאה מתה על

מיטתה. תאונה?

התאבדות? רצח?

בבגדים שחורים. לא היו עליה שום סימניאלימות.

ההלוויה היתה המונית. כל מה שנקרא "החברה הישראלית" היה שם. כי ההורים היו תמיד בניהלתפנוקים של החברה.

אווה לוסטיג היתה צעירה בלונדית יפה, כשהגיעה לארץ ב־1962 מרומניה. היא היתה בתו היחידה של בעל מפעלים לעורות ברומניה. אחרי חודשיים של היכרות נישאה לארו לוסטיג, בנו של הקבלן, אחד הכוכבים הראשונים של הכדורסל הישראלי. ב־1958 היה הקפטן של קבוצת הפועל באר לימפארה של רומא.

הווילה של הזוג לוסטיג ברחוב האשל בהרצליהפיתוח היתה מרכז ליפים וליפות — ובעיקר לעשירים ולעשירות — של התקופה ההיא. אורחים מפראנקפורט עד ניוירוק הגיעו לשם בשקיקה. נערכו שם מסיבות מפוארות, נשפיימסיכות ואירועים נוצצים אחרים, שהיו לשםדבר.

חשש
לרצח? *

בין מסיבה למסיבה הספיק הזוג להביא לעולם שתי בנות — רנה ונדין. רנה היא כיום בת 23, עורכת תשדירי-שירות בטלוויזיה. נדין היתה

נדין לוסטיג

שלא תראה אותה גם במותה?

שקורה לעיתים קרובות, נשארו הכנות ביחסים הדוקים עם האב, כילו איתו ויצאו איתו לחופשות, עד שנישא בשנית, לאיילת, שילדה לו בת, שהיא כיום בת 8.

האשה השניה לא ראתה בעין יפה את הקשר ההרוק של בעלה החדש לבנות מנשואיו הקודמים. הקשר התרופף, שיברוך-הלב היה גדול, כי האב גר בסמוך מאוד לבית מישפחתו הקר רמת.

לפני חורש עברה נדין לגור לדירה ברחוב פינסקר בתל-אביב. היה לה קשר עם צעיר. זה לא בא להלוויה, וכאשר התעניינו בקורותיו כדי לברר מה קרה לנדין בימי האחרונים, הסתבר כי הצעיר עזב את הארץ למי חרת מותה של חברתו.

המישטרה עדיין אינה בטוחה שהייתה כאן התאבדות. יתכן שנדין מתה מסמים, יתכן שהתאבדה, ורק עם התקבל התוצאות של הניתוח שלאחר המוות יתברר כי יש חשש לרצח.

לאווה לוסטיג יש טינה לצרתה. אם תגיע להלוויה, איימה, לא תהיה אחראית לתוצאות. אם לא רצתה אותה בחייה, שלא תראה אותה גם במותה. ואכן, איילת לוסטיג נשארה בבית

בעת ההלוויה. את נדין ליוו אמה ואביה — ואחר-כך הלך כל אחד מהם לביתו, בנפרד, כדי לשבת שיכעה. החברים והחברות נאלצו לנסוע מבית לבית, כדי להביע את תנחומיהם.

ארו ואווה לוסטיג (כאנתוניוס וקליאומטרה, במסיבה בביתם)
אני רוצה לראות את הילדה!

אמנותית על קרח ומה עוד. אולם חייהן לא היו מאושרים. אחרי 12 שנות נישואין החליטו הלוסטיגים להתגרש. הכנות, שאהבו מאוד את האב, נשארו עם האם. כפי

בת 29 במותה, ואחרי שסיימה את שרותה הצבאי למדה בבית-ספר ל-אופנה. הכנות גדלו כנערות ישראליות בנות-עשירים. הן למרו באלט. החלקה

ארו לוסטיג

שיבעה בשני בתים

שגם כלילה הקורם לא מצאה אותה. איש לא ענה לטלפונים.

הקפטן
של הקבוצה *

ליבה ניבא לה רעות. אולם מכי וזון שהיא גרה בהרצליה, טילפנה לבעלה-לשעבר בתל-אביב כדי שזה יברוק שמא קרה משהו. ארו לוסטיג שלח את אחד מאנשיו, וזה מצא את נדין כשהיא שוכבת על מיטתה ללא רוח-חיים. היא היתה לבושה כולה

במכונית אחרת הגיע באותה השעה ארו לוסטיג, בעלה-לשעבר. היא רצתה לעלות לדירה, אך השוטרים מנעו זאת ממנה. בו במקום פתחה אווה את תיקה, והוציאה מתוכו זוג-מיספריים.

השוטרים נכחלו. הם חששו שמא אווה לוסטיג עומדת לפגוע בעצמה. אולם אווה השתמשה במיספריים כדי לחתוך את בגדיה. אני יודעת שנדין מתה! אמרה בשקט. אני רוצה לראות את הילדה! השוטרים נדהמו עוד יותר. איש לא

★ גיבורת "העד" שוב לבשה שחורים

מנצלים את גולדי הון ★ המנצח על המסיבה שלכבודו

★ מיבנה החיסרוקת של כוכבת היורופופ

אפילו שרל'ה שרון מפרגנת לו

וגם הדודאים נתנו קולם לקובי

שרון באה מאשרות-יעקב, וקראה קטע שכתבה — כולו מורכב משמות שיריו של אושרת. אפי נצר ניסה לארגן שירה בציבור, ואחריו עלו לבימה הדודאים, ארשיק לוי, ריקי גל, צילה דגן ועוד רבים וטובים, בערב שנגמור בבוקר.

אומרים עליהם, על האמנים, שהם לא יודעים לפרגן האחד לשני. שטויות. מי שרוצה לראות פירגון בהתגלמותו היה צריך להיות בחמאם, במסיבה שנערכה למלחין קובי אשרת. 20 שנות עבודה והוצאת ספר-שירים הם סיבה מצוינת למסיבה, שבאמת היתה מצוינת. אפילו שרל'ה

ספר שיריו. לקראת המסיבה, שהוקלטה לגל'ץ, נאלץ אושרת לעבוד קשה: הוא ניהל את החזרות ובזמן המסיבה ניצח על התיזמורת ואף ליווה את הזמרים.

האשה שמאחורי הצלחת חב' רה, קובי אשרת (משמאל), שחגג בהחמאם הימואי 20 שנות-יצירה והופעת

סיסי קאמש זמרת הדיסקו ההולנדית (מימין). שחנכה בהון תיה את דיסקוטק הסינרמה, בחברתה של הזמנית ביאטריס. במסיבה שנערכה לכבוד הזמרת ברוק קפה. הדוגמן ירון מ

כוס משקה להשיב נפשה

שלה, נשיקות לצ'יק, נשיקות לילדים בתל-אביב, הנחת אכרפינה לסינמטק החרש, טיול פה, הקפצה לשם. הכל בקצב ריצה מטורף, בסיגנון של טירר נות מזוזות. אופי. אין פלא שבמסיבה האחרונה בהשתתפותה, בהילטון תל-אביב, היא נראתה תשושה, עייפה וחיוורת.

גולדי שאיחרה להגיע, דרשה מייד בהיכנסה כוס משקה, והתנפלה עליה כעל מעיין בלב-מברב. כשגמרה ללי-גום עשתה סיבוב לחיצות-ידיים

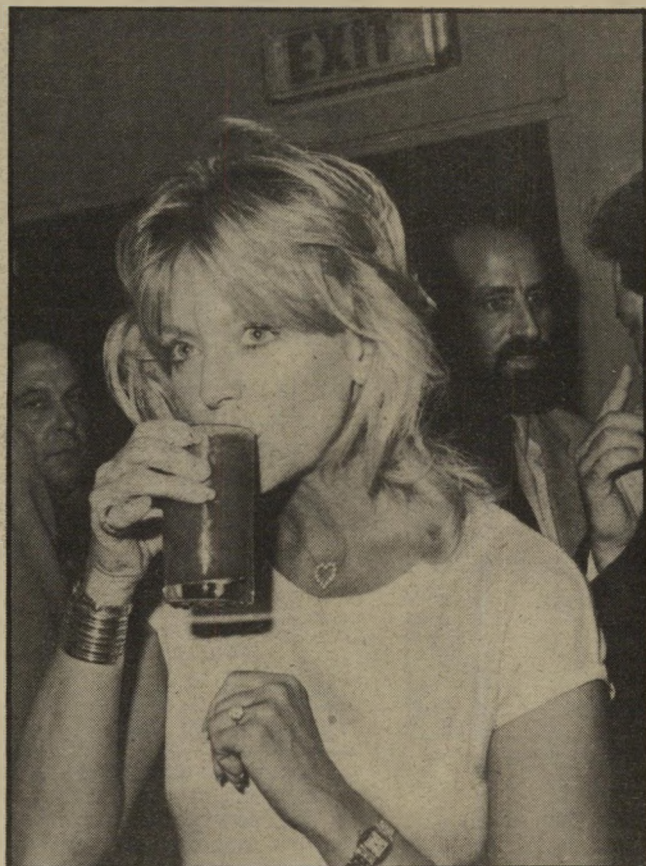
שבוע כל-כך מתיש כבר מזמן לא עבר על גולדי הון. קרן תל-אביב לפיתוח, שאיחרה אותה בארץ. ניצלה אותה עד הסוף: נשיקה לראש הממ

דני מוגיה שחקן-הקולנוע (כפפות) ומו"רה למישחק בבית צבי, במסיבה.

וחיוכים בין כל החשובים והנוצצים שבאו לשם. בין כל השחקנים ואנשי הקולנוע במקום בלטו דווקא שחקן הכדורגל אלי אוהנה וחברתו, הדוגמנית סמנתה. זוג נוסף היו שחקן-הקולנוע אלון אברטובל ושירי צור, כתבת צעירה ויפה מגלי צה"ל.

המרוצה מכולם היה מנהל הסינמטק התל-אביבי, אלון גרבוז, שגולדי העבירה לידיו צ'ק של 400 אלף דולר בתרומה, והוא בתמורה קרא אולם בסינמטק על שמה.

גולדי הון שהגיעה למסיבה תשושה ועייפה, לאחר הקלטה לטלוויזיה, לגמה מייד בהיכנסה כוסית בלאדי מרי. מאחוריה נראה רוני דיסנצ'יק, אחיו הצעיר של עידו, עורך העיתון מעריב.

ריקי גל הקליטה לאחרונה תקליט משיר מתי כספי, ובקרב עומדת לשחק בתפקיד הראשי בעלובי החיים. שיעלה בקרוב בהקאמר. היא היתה מאושרת מהמחמאות הרבות בהן זכתה.

ילדה טובה

אמסטרדם

בזמן ההופעה היא נראית כמו בובת פלסטיק, שמישהו מתח את הקפיץ בגבה והפעילה: מוצר מוגמר ושכלוני של תעשיית הוורפופ הסינטיטית. כשהיא מחוץ לבימה, כמו במסיבה שנערכה לכבודה ברוק קפה שבי טיילת, מתגלית סייסי קאטש כי ילדה מנומסת. שקטה וחייכנית, שאינה מבינה — ובצדק! — מה כל הרעש סביבה. בעלי המקום סגרו אותו במיוחד למסיבה והגישו קוקטילים לאורחים: דוגמנים, דוגמניות וספרים אופנתיים. כולם דנו עמוקות במיבנה תיסרוקתה של סייסי. דאגו לה אפילו למתורגמן, קמיל נייקרק, שנהנה לרענן את ההולנדית שבפיו. כי 11 בלילה עלתה למלון לישון, כמו ילדה טובה אמסטרדם.

מי ששילמו

ומי שישלמו

האנשים בארץ מתחלקים לאחרונה לשני מעמדות: אלה שכבר היו שם, וכאלה שעדיין לא. כל הציפיות שתלו בעלי הסינרמה במועדון שלהם הגשימו את עצמן, והמקום הפך במהירות למרכז הבילוי העיקרי והיבולט בתל-אביב.

המקום הצפוף ביותר בסינרמה הוא דווקא מיסעדת הווייטאייפי — הח' שובים, יעני — שכרי להיכנס אליה הצטרכו לשלם 600 דולר דמי-מנוי לשנה. אומרים שכבר מאות רבות אכן שילמו. הווייטאייפי אימפורטנט פרסון שישבה שם השבוע, בלי לשלם, היתה קלי מקגיליס, כוכבת הקולנוע האמריקאית, שנהנתה מחברתו של השחקן ארנון צדוק. שותפה לסרט החולמים, המוסרט בארץ. קלי, רוה וגבוהה, מעשנת כבדה, עזבה את המיסעדה והתערבה בלי בעיות בקהל.

עופרה חזה באה לראות את אולם הסינרמה. שבו היא עתידה להופיע. חזה ופנינה רוזנבלום ניהלו שיחה קצרה והקפידו לפזר חיובים אל הצלמים שצרו עליהן בהמוניהם.

החולמים, אוכלת בחברתו של ארנון צדוק, שותפה למישחק בסרט, במיסעדת היחסנים שבתוך הסינרמה. קלי גבוהה הקומה לבושה כולה בשחור.

קלי מקגיליס כוכבת הקולנוע (העד, אהבה בשחקים) שהגיו עה ארצה לשחק בסרטו החדש של אורי ברבש.

מנהל הקפה, הוא חברה של ביאטריס, הנמצאת בחודשי הריונה הראשונים. בני הזוג, על אף ההריון, לא מתכננים נישואין בקרוב. סייסי, בעלת העיניים הכחולות, היתה בארץ לבדה, והדליקה את דימונם של משוגעידיסקו רבים.

חזה להט בשיחה עם פטי, אחותה הבכורה של גולדי הון, שהגיעה עימה לארץ. בתצלום למטה: דן להט, בנם של זיוה וצ'יץ', עם יתו אירית, בתו של איש-המחלבות מיכאל שטראוס, שהגיע מנהריה.

פינת בן-יהודה

או עברית קשה שפה

לפני זמן מה קיבלתי סיפרון קטן בענייני כישול חצילים. לסיפרון קוראים החציל האציל, והוא יצא לאור בהוצאת מטר, בשיתוף עם המועצה לייצור ולשיווק ירקות.

דיפרנציאציה, מציאת כמה מתכונים מעניינים, אפילו עשיתי שניים מהם שהצליחו, ועל כן כתבתי לכם כמה מילים טובות על הסיפרון.

עכשיו מסתבר שיש אנשים שלא מרדפים כמוני בספריישיש, אלא עושים עליהם עבודת דוקטורט. מיכל כץ מחולל כתבה לי מיכתב (למעשה, העתק המיכתב שהיא שלחה להוצאת מטר), ובו הסבה את תשומת-ליבי לעברית המשובשת, הבלתי-ידיקטורית, הכמעט מצחיקה, לשימוש מבלבל ולא אחיד במונחים. הנה כמה דוגמות:

בעמוד 41,11 כתוב קמון.
בעמוד 35,8 כתוב קמון.
בעמוד 44 מופיע פעם אחת ורעוני קמון ופעם שניה ורעוני קמון.
בעמוד 20 נקרא התבלין (ששמו בעברית ריחן) בזיל, ובעמוד 47 הוא נקרא בזיליקום. לעומת זאת בעמוד 66 הוא נקרא סוף-סוף ריחן.
לגבי שיני-השן יש בעיה נוספת. בעמוד 28 הן מעוכות, בעמוד 30 הן מרוסקות ובעמוד 116 הן כתושות.

ישנם בספר גם "ספגטי מטובלים בחמאה"

אירוע כחול-לבן (חזן מהסרט)

רשת הקראופ פתחה במיבצע כחול-לבן, ובאותה הזדמנות גם עשתה לעצמה סרט פירסומי עם האשם תמיד. לכבוד שני הרברים

(עמוד 73), דברים "תבולים במלח", וגם הבשר לפעמים מטובל ולפעמים מתובל.

השפה העברית ממש גונחת מכאב, אומרת מיכל כץ, כשהיא נפגשת במונחים כמו "מטגנים את הירקות עד שיתגמשו", חוצים הפיתות לחצ"אים ואפילו "כורים את בשר החציל ממנו" (!).

אחרי שגמרתי מיכל כץ להתעצבן מהעברית, החליטה בכל זאת להכין איראלה מאכלים המופיעים בספר. אבל אדם יסודי כמו מיכל מברר קודם כל מה הוא צריך לקנות במכולת, כדי שלא יחסר לה דבר בעת ההכנה. הנה רשימת המיצרכים שרשמה לעצמה מיכל(מתוך הספר, כמוכן) לקניה במכולת או אצל הירקן השכונתי: טמיון, תמכה (עמוד 35), בצל אדום (עמוד 35), שורש ג'ינג'ר טרי, שמנון ממליצים לעשות "פרוסות מבו" קעות" או "רצועות קצוצים" (עמוד 41), קור" נישון, ורעוני בצל שחור (עמוד 44), תמר-הורוד (עמוד 44) ולבסוף קצת חילתית (אספטידה) (עמוד 44).

ישבתי כשלפני מיכתבה של מיכל כץ והספר, והישותי. כל מילה שכתבה — אמת לאמתה, אני, שרק דיפרנציאציה בספר קלות, בפעם שעברה, די מתביישת עכשיו על כל הוועות האלה נעלמו מעיניי. נדמה לי שהוצאת מטר וכן המועצה לייצור ושיווק ירקות יכולים לקחת לעצמם שבוע שלם של בושה.

אגב, בתחילת חודש ספטמבר כתבה מיכל כץ את המיכתב להוצאת מטר, וביקשה מהם להחזיר לה את הכסף ששילמה תמורת הספר. עד היום היא לא קיבלה תשובה. עוד קצת בושה.

(נחמד). אחר כך כולם עלו למעלה והתכבדו בקפה ועוגות מתוצרת הארץ, כבייגלך וגבינה צהובה כחול-לבן, ואפילו בכננות, אגסים ואפרס" מונים מתוצרתנו (טעים).

בינתיים, בכל הרמקולים של הקולנוע שר

האלה, ערכה רשת הקראופ אירוע חגיגי מאוד בקולנוע שחף בתל-אביב. הוזמנו לאירוע הרבה חשופים ויפות, וגם קצת להיפ. כבר בכניסה לקולנוע קיבל כל אחד שקית ובתוכה קפה ושני שוקולדים, אחד של עלית ואחד של ורד הגליל

כשהוא מוקר במשפחה הודה 'האנס האחלטי' בנו

יצחק מיטלמן מנכ"ל "יצהר" נחקר במס-הכנסה

החדש: עבירות מס ואיסורים בדיון * חקירתו תימשך היום, לפי תוצאותיה יחליטו שלטונות המס אם לבקש את מעצרו להמשך החקירה

את עודד שורר וסמל הלצמן, יצהר, הובא אתמול לחקירה במשרדו מחקרי "חקירות של מס יצחק מיטלמן, יו"ר החבר'ה הכנסה בתל-אביב, בחשד לעבירות מס.

הדוור נהג, "לטעות בכתובת" - תמורת פיצוי נאות...

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

ימנית: משהו ליטף את גופי

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

המספר 66 רוכשי מגרשים ביישוב המתוכנן רמ' ניקרד, ביו"ש * הם טוענים: "נמנו חברה לבנייה" ר' אתה א'

נעצר חשוד במעשי האונס אחרונים בצפון תל-אביב

תפס עם סכין פסיצית והודה כי בא, "להציץ לבחורה"

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

עליון אוחזים בחור כיו, תל-אביב, בחשד ל

שלום נבלות

לאן אתם רצים? מה החיפזון? הרי ברמזור הראשון ממילא תיתקעו לחצי שעה. למה חוסר הרגישות הזה להולכי-רגל? הכל בגלל זה שאתם יושבים בתוך אוטו מחומם ואני ניסחבת עם סלים ברגל?

כן, גברת. גם את. את לא יותר טובה מהם. גם את מרביצה שוונג של 10 מטרים, ומרגישה סופר-גירל מהסרטים. חשבת פעם על הכתמים שאת גורמת לבגדים שלי? את הרי יודעת כמה עולה חצאית כימים אלה. ממך לא ציפיתי ליחס כזה. מילא, הגברים. אצלם הרי כל משרפין הוא גבר.

חשבתם על זה שלפעמים גם לכם יוצא ללכת קצת ברגל, למשל למיגרש-החניה או מהמיגרש הביתה? נו, ואני משרפיה עליכם? ראייתם אותי פעם נוסעת כמו מטוטטת במהירות ברחוב טבול במים? לא ראייתם. כי אני לא עושה את זה אף פעם. כשאני רואה הולכי-רגל על המידרכה ואני בכביש מלא מים, אני מאטה במיוחד. זה כי אני בן-אדם נחמד.

אבל גם הנחמדים תופסים לפעמים קריזה, וזה קרה לי אתמול כשהרסתם לי את האקט החדש. מהיום אני משיבה מילחמה שוערה. שש שעות ביום אני אסתובב עם האוטו שלי בסימטאות צרות ואותי עליכם את כל המים של תל-אביב, שהיו יכולים אולי למלא את הכינרת. אבל אני כל-כך מרוגזת שלא איכפת לי כינרת. רק נקמה.

כן, כן, זו אני שהולכת לי בקצה הפנימי של המידרכה ואתם נוסעים בכביש, כאילו הוא המסלול של הגרנד-פרי, ומשפריצים עליי מים מכפירגל ועד ראש, שש פעמים לאורך 50 המטרים של הרחוב המיסכן והקצר שלי.

יהורם גאון (אחיו של בני גאון מהקראופ) כמה משיריו היפים ביותר (נעים), ורק אז כולם נכנסו לאולס-הקולנוע ושמעו קצת נאומים (לא נורא), וראו איזה קטע ריקוד של רקדניות שהתחפשו למוכרות ברשת הקראופ (מילא). ועוד אחר כך כולם ראו את סרטי-הפירסומת של יאיר ניצני, הלא הוא האשם תמיד (מצחיק), ורק בסוף-בסוף הראו לנו את סרטו החדש של וודי אלן חנה ואחיותיה.

איזה סרט! איזה שיעוץ! כמה חכם! כמה מבריק. איך הוא סומך על האינטליגנציה של הצופה ומעביר לו מסרים מהצד! בקריצה. איזה שח" קנים נפלאים! איזה דיאלוגים, איזה הומור.

אני מוכנה לעשות הסכם ולחתום עליו: כל מה שנוגע למצור צריכה, ובמיוחד פירות וירקות ובשר ותוצרת חלב - רק תוצרת הארץ. כמה שנוגע לסרטים - שיהיה וודי אלן (לפחות הוא יהודי).

פגישה עם האויב

או

ציון הלא תשאל

מה עושה אדם — דבר ראשון — כשהוא מגיע לפאריס אחרי הידרות בת י"ד שנה? תשובה: מתקשר עם האויב.

במילים אחרות: מצלצל למקסים גילן. הסיפור שלי עם מקסים גילן ראשיתו במחצית שנות החמישים או קצת לפני כן — כן, כבר שלושים שנה חלפו מאז היכרנו זה את זה. במקרה אני גם זוכר היכן במדויק: במעון מילוא הישן שעור שכן אז ברחוב זמנהוף, לא רחוק מהרואר של היום ומהקופות (או עוד היו קולנוע על שמו) התגורר אז בשכונת התיקוה, ואולי היה זה זמן קצר אחרי שעקר משם. רירה קטנטנה באוויר מצוקה, מובן שלא היה מביא אורחים הביתה; תא מישפחתי ובו שלוש נשים: סבתא, אם משותפת רחוקה לכיסאגלגלים ואחות. נערה יפתתואר, איבט (עד היום מזכירה בכירה בשגרירות ארגנטינה בישראל). אין צורך לומר, שפרנסת כל השלוש היתה מוטלת, רובה ככולה, על כיתפי האיש הצעיר, בעצמו נער עדיין. אבי המישפחה הוצא להורג בספרד. היה לו המזל הרע להיות בצד הצורק. זה כמעט תמיד מול רע להיות בצד הצורק. זה מירשם לצרות. וזה לפעמים גם עובר במישפחה.

מקסים טבל אז, כעת שהיכרנו, טבילה ראשונה בשני עולמות: עולם העסקים ועולם הסיפור. עולם העסקים התבטא בכך שהיה מוכר עיתוניערב בשכונת התיקוה כדי להביא מעט כסף הביתה (כבר אז היו האשכנזים מקופחים). ובעולם הסיפור — כך שהחל כותב שירה: תחילה באנגלית, שפה שקנה לעצמו במסירות ומתוך יגיעה ומתוך אותו תיאבון יהודי-גלותי אמיתי לשפות — הוא שולט בארבע-חמש שפות ומסתר בעוד אחת או שתיים. כשאתה ליר צרפתי, בן לאם אוסטרי ולבן דובר ספרדית — אין בכך חוכמה גדולה. כשרוצים לשלוט בשפות רבות צריך רק לבחור לעצמך את ההווים הנכונים, ואחריהם לסדר להם את הפרענויות הדרושות. היטלר ופאנקו כמובן גם הם עזרו. בקיצור: ביוגרפיה רגילה של מי שה"ילדים" שלנו היום — אמיגרנטים ילידי הארץ. בנים של אמיגרנטים ונכדיהם של בני מיוחדאירופה שמרביים אפילו לא העלו על דעתם שיגיעו לארץ — מכנים כיום, על דרך האופנה הילידית: אמיגרנטים. (זכותם היחידה לתואר "ילדים" נובעת כמובן מן הבורות וההתנשאות חסרת הכיסוי — אבל על כך במקום אחר).

אמרנו אמיגרנט טיפוסי בתקופה של הילידי רוח "מנענים". אולי מכאן נבע החוש המפותח, הלא-בריאי, החוש המסוכן לבעלי — לצדק. דליה וביקוביץ כתבה על כך פעם רשימה שמן הראוי להתענייה ולפרסמה שוב. מי הם אחרי הכל — שואלת המסורת — אלה המכונים כפי העם כלשון השמצה וזלזול "יפי נפש". תשובה: אלה הם אנשים מוכיגורל שיש להם — ברור כלל מתוך נסיגות חיים מוקדמים — רגישות מופרזת לעוול. זהו חזן מחלה כזאת. שהרי אדם בריא אינו רגיש לעוול. אדם בריא מאור — ראו את אריק שרון או את הרב דרוקמן, למשל — אפילו אינו יודע שהוא עושה עוול. אבל זוהי כבר דרגה גבוהה מאד של בריאות, וגם היא נדירה למדי. בכלל, כל העניין הזה הוא עניין מתקדם — קרימה ולאחור. כך אפשר להגיד שהחוש לעוול, הקשור לרוע המזל ברגישות מפותחת לצדק, הוא חזן מחלה מתקדם: יש להלוקים בו במידה נמוכה או מיעוטית, ויש במידה מתקדמת שקשה לשאתה. קשה לבעליה וקשה לסובבים אותו ולבני מישפחתו. למה הרבה דומה? למשהו כמו חולי פרזגוסטי, על מישקל מס פרזגוסטי.

כך או כך, מעטים לקו בו במידה שלקה מקסים גילן. מכאן כל ההסתבכויות שהסתבך בהן עם החוק (כלומר, עם העוול שנחקק בחוקים על-ידי המדינה), ושאת עיקר הסיבות להן ניתן לנסח במישפט אחד: הוא תחב את חוטמו הרגיש לעניינים לא-לו, מה ששנוא בעיקר על טבחים ורוקחי מרקחות. על כך גם שילם כנעשים חרשים. "שיבה בש מטה" בבית-כלא ישראלי, וכן בזלות הממושכת שלו (ששעשר שנה כיום הזה) באנגליה ובפאריס, שבה הוא מתגורר מזה שנים, עורכו של כתביעת או מירסום היוצא לאור כעשר פעמים בשנה באנגליה ושמו ישראל ופלסטין.

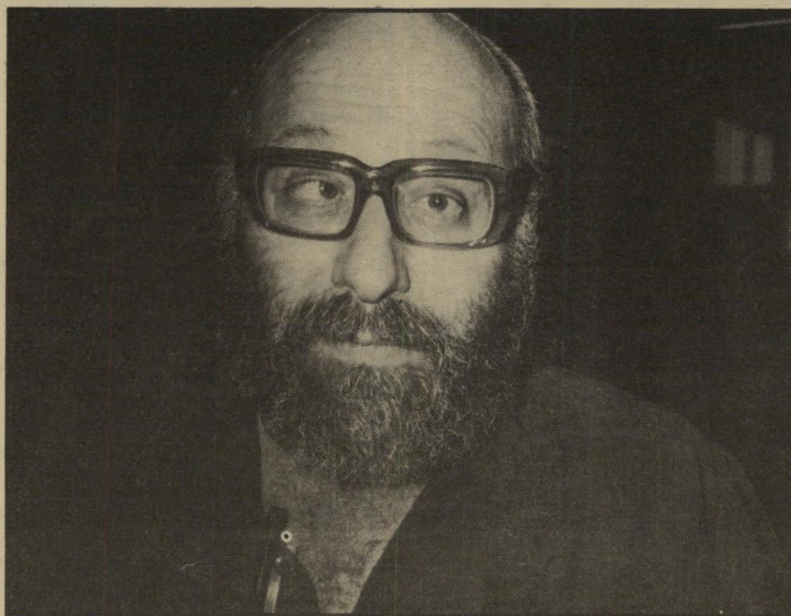
עוד אחד מאותם רון קישוטים הסבורים שראוי

לאדם המכבד את עצמו שיביא על ראשו את כל הפורענויות הכרוכות בחיי גלות, דחקות חומרית (גם היום הוא רחוק מללקק דבש, הוא חי בצמצום, בעבודה מפרכת המתישה את הכוחות ומכלה את הבריאות וכו' וכו'). סכנה פיזית, ניתוק מן הידידים ומן הארץ שבה עברו עליו השנים המאורות בחייו, ובלבד שישכין שלום בעמק הבכא הזה בין שני עמים שאינם מגלים שום את של הליטות מופרות לשלום כזה, ואשר אם את פיהם תשאל — יעדיפו מן הסתם להקין זה את רמו של זה עד סוף כל הדורות, כדרך שעושים עמי תרבות אחרים (וראה צפון אירלנד, למשל, וכו' וכו').

מה באמת תאמרו על מגלומאן כזה, אשר בלי שלום ישראל-פלסטיני אין חייו קרויים חיים בעיני עצמו? לשם כך גלה מארצו, מטעם זה אינו יכול לשוב אליה אפילו לביקור («חוגים

ולא מבקרים כאן מזה שש-עשרה שנה ומעלה. אדרבה, אני מציע שיורשה לו לבקר כאן — ולא רק לכמה שבועות — כדי לרפא אותו מאהבת ישראל חולנית זו. על חטאיו אני מתוודה: אותי היא מדכאת, אהבה מופרזת זו שלו, שאינה תלויה בדבר, שתתמיד ויהי מה, שלא למדה דבר מן הנסיון.

כשאתה מדבר איתו, אתה מרגיש ששש-עשרה שנותיו באנגליה ובצרפת היו לגבינו כיוסאטמו-לי-כייעבור (כייעבר), או כחרס הנשבר. למעשה, הוא עדיין חי כאן בישראל, בינינו (ורק שאנחנו כבר לא חיים כאן בינינו), בקפה ביתן (איננו), שכנו של קפה-מיסעדה קראו (איננו), ברחוב שבו שוכן כסית (ישנו) של חצקל אישיכסית (איננו) וצביה ומויזלה (ישנם). הוא יודע שרובם של מודעיו מאותם ימים כבר אינם עימנו ואף על פי כן הוא מוסיף ומדבר (או שואל) על רטוש

מקסים גילן: אויב או אוהב?

ושפיר, אלתרמן וחלפי, יוסי כרגל (ישנו), אבל איפה? יואב בראל (איננו), חווה הקומניסטית שעברה לסנה (פרופסורית במכסיקו-סיטי), ריי מונה (אוסטרליה), רוב איתן (כאן במערכת), אגב, מקסים גילן כיהן כשנתיים לערך במערכת עיתון זה שבירכס).

סופרי ישראל הנכבדים, אתם המרכים כל-יך להיפגש עם אנשי השליטון היקרים שלנו, עם מ"ר אשד-ממשלה ושר-החוזק שמעון פרס, ואולי גם — חס וחלילה! — עם יורשו בתפקידו הקודם, עימם ועם עמיתיהם ואנשי שלומם היקרים, עולים אליהם לרגל, מארגנים להם ממשלות אחדות ורוטציות, אולי תוסיפו סעיף קטן לסדרהיום הגדוש (אני יודע) של המיפגש המתוכנן הבא.

לא, הפעם אינני חוזר ומדבר שוב על איקריה וכירעם. אפילו פסימיסט מיקצועי מתיאש לפעמים. הפעם אני מתכוון רק לכך שתציגו להם שאלה קטנה הקשורה בעמית שלכם: מדוע לא מרשים למקסים גילן לבקר במקומות הקדושים, מדוע אין מחילים גם עליו את חוק השבות? וכי מה אני כבר מבקש? שרק שאלה קטנה להאדונים שם למעלה. שאלה לא בשביל לקבל תשובה, חלילה. שאלה רק בשביל לשאול, בשביל שיהיה קצת קל יותר על המצפון, כדי שלא יגידו: "אפילו לשאול לא שאלו".

כדי שתוכלו לומר לבניכם/בנותיכם: האבא/אמא שלכם שאל/שאלה מדוע אין מרשים לסופר-משורר עברי לבקר בישראל. כדי שתוכלו לומר להם: שאלתי — בני, בתי — שאלתי ולא נענית.

כן, אפילו רק זה.

תערוכות

איפה האוהל

ואיפה המוסיאון?

לפני כשישים שנה חלם משה הלוי, שחקן ובימאי שבא מרוסיה המהפכת את חייה, להקים "נכסית אמנותית" בארץ שיהיו בה חברים כל היוצרים: שחקנים, ציירים, משוררים, מוסיקאים

ורקדנים, "קומונה אמנותית" שתהווה חלק מגדוד-העבודה אשר פלוגותיו עבדו כבניין, כסלילת-כבישים, במחצבה ובחקלאות, ואשר חבריו חלמו על קומונה גדולה של כל פועלי ארץ-ישראל. כשלב ראשון הקים, בחסות ההסתדרות, את תיאטרון אוהל.

באותם ימים הגיעו בתי תל-אביב, שישבו בה כשלושים אלף איש, עד רחוב אלנבי במקום ששנה אל הים. צפונה משם, עד הירקון, השתרעו גבעות חול וכרמים נטושים. בין החולות צצו כמה עשרות בתים בני קומה של שכונת תל-נורודי וכמה כביישון חצו אותם. ליד בית-הקברות המוסלמי — במקום הילטון של היום — עמדו צריפי גרודי-העבודה. בנבולם, בקצה גבעה הפונה לים, הקימו שחקני האוהל צריף גדול ששימש אולם חזרות ווידעוים ומקום כינוס לפועלי העיר. עם התיאטרון שיתפו פעולה משוררים, תפאור-נים, מוסיקאים ורקדנים, ביניהם חברה-גדוד המשורר שלונסקי, הקומפוזיטור אנגל, והאחיות הרקניות אורנשטיין, וכולם קיוו ליצור את האמנות החדשה של ארץ-ישראל. שחקניו של הלוי ערכו אז חזרות להצגת הדייגים של ההולנדי הרמן היירמאנס וכדי שיחווה באמת מה זה להיות דייגים, הוריים הבימאי בלילות סערה לשפת הים, ושם שיחקו את תפקידיהם.

הלוי כינס גם חברות צעירים, מן "הוותיקים" ומן "החדשים", כדי שיערכו בצריף, תערוכות אמנים מודרניים. תערוכות הציון והפיסול הראי שונות בארץ נערכו לפני כן בירושלים, במיגדל דוד בו הוצגה לראשונה האמנות הארצישראלית החדשה. באמצע שנות העשרים החלו האמנים לעבור מעיר-הקודש לעיר החדשה הצומחת על חופי-הים, תל-אביב. 18 ציירים, הטובים והגורעים בארץ, נענו להצעתו של הלוי והציגו את יצירותיהם בצריף האוהל, שלכבוד המאורע הדביקו על קירותיו גליונות נייר לבנים. חלקם כבר הציגו בתערוכות מיגדל דוד וחלקם היו מבני "הדור החדש", שציוריהם שיקפו את הרוחות החדשות הנושבות באמנות אירופה.

התערוכה בצריף האוהל נפתחה בקיץ 1926 והיתה למאורע בעיר. הארץ נמצאה אז באחד המשברים הכלכליים הקשים שעברו עליה, רוב הפועלים היו מחוסרי-עבודה, אבל הם, יחד עם משכילי העיר, נהרו לתערוכה וקיבלו הנחה — כרטיסי-כניסה בחצי מחיר. תערוכות דומות נערכו בצריף גם בשנים 1927 ו-1928.

בסך-הכל השתתפו בתערוכות אלו 18 אמנים: לובי, פלרי, פרנקל, ראובן, יונה שטרן, מנחם שמי, ורציקי, ציונה תג'ר, נחום גוטמן, פנחס ליטווינובסקי, אליהו ניזמן, חנה אורלוף, מוסיא בוגרשוב, רודי נבות, אריה ספוצ'ניקוב-אלחנני, יוסף פרסמן, אריה אלוויל ואברהם מלינקוב.

במוצאי שבת, במלאות שישים שנה ל"תע" רוכת אמנים מודרניים" הראשונה, נפתחה בבית ראובן בתל-אביב תערוכה המבקשת להציג מחדש את תערוכות האוהל. השחקן הוותיק יהודה גבאי, שעזר בשעתו להלוי לערוך את התערוכות, יהיה אצו-אירוח של תערוכה זו. גבאי, ששיחק יותר מארבעים שנה באוהל מפתחתו ועד נעילת שעריה, היה גם אספן מסור של כל הכרוך בנושא התיאטרון. הוא תרם את אוסף תל-אביב ומנהל כיום את מוסיאון התיאטרון, שהוא חלק ממוסיאון הארץ התל-אביבי.

כשהיא מצוידת בקטלוגים, תעודות וציורים מים שישים מאוצרות גבאי, וזיכרונות של ותיקים ומאמרים בעיתונים ישנים, יצאה כרמלה רובין, מנהלת בית ראובן לחפש אחרי הציורים הישנים. היה זה מסע-חיפושים ארוך ומרתק, אצל אמנים, אספנים, במוסיאונים, בעליות-גג ובתי-קום ישנים, עד שכינסה 70 ציורים, רישומים, אקווארלים ופסלים. על מרביתם ידוע כי הוצגו בתערוכות האוהל, ביחס לכמה מהם אין ודאות גמורה ויתרם צויירו על-ידי אמנים משתתפי התערוכה באותו זמן.

בתערוכה תוצגנה תמונות מופרות של אמנים ידועים, אבל תהייה בה גם הפתעות רבות — כך ציורים בסיגנונות מודרניים שעד כה סבורים היינו כי לא הגיעו לארץ, וציורים בעלי ערך אמנותי רב, שלא ידענו על קיומם. את הצופים יפתיעו ציור קוביסטי, ממש מעשה ידי פיקאסו, של אריה לובין, ציורים ציבעוניים וקוביסטיים של ליטווינובסקי, ציורים קונסטרוקטיביים של אלחנני, שהביא עמו מרוסיה את סיגנון הציור המהפכני שנהג אז שם: ציור אקספרסיוניסטי של פלרי, תמונה בנוסח סזאן של שמי, או נופים אימפרסיוניסטיים של רודי נבות הנשכח. אחת ההפתעות תהיה ציור בעיקבות ציור... יצחק פרנקל, מן החדשים שבאמני הארץ

פנחס סלונים בסקין: חתן וכלה

צינונה תגר: אורי צבי גרינברג

אותם ימים, חזר מפא"רם ופתח "סטודיו" מודרני שבו למדו אלה המכונים אמני "הדור השני". הוא הציג בתערוכה ציור אותו כינה בשם "חיבור ללא עצמים". הצופים הופתעו: ציור כזה — מופשט גיאומטרי — לא נראה עד אז בארץ-ישראל. אבל מאז לא ראה איש את הציור — עיקבותיו נעלמו, ופרנקל עבר לצייר בנוסח "אסכולת פאריס" היהודית.

באותם ימים חי בצפון תל-אביב נער בן 14 בשם עמירם תמרי. הוא גילה נטיה לאמנות, והיה מעתיק למחברתו תמונות שונות שמצאו חן בעיניו. תמרי ביקר בתערוכה והופתע מהציור המיוחד במינו, שאומנם לא הבינו, אבל הוא משך את ליבו עד כדי כך שהעתיקו למחברת הציור שלו.

תמרי גדל והיה בעצמו לצייר ופסל. לפני שנתיים נפטר. כרמלה רובין חיפשה במחברותיו הישנות ומצאה את ההעתק שצייר עמירם הנער, וכך נוכל לראות, לראשונה, כיצד נראה ציורו המופשט של פרנקל שצויר בשעתו רעש כה גדול, אחד מתמרורי-הדרך של האמנות החדשה בארץ-ישראל.

בתערוכה מוצגים גם אמנים שלא שמענו עליהם או שכמעט אינם מוכרים לנו, כמו דוד נבות, מראשוני עידן-החרוד, שנעלם מאז אותם ימים ונתגלה בימים אלה בעיירה מעלות שבגליל העליון; או אליהו ניומן, שהיגר לפני חמישים שנה לארצות-הברית, וחבר ספר אנגלי על האמנות הארצישראלית; בביקור אצל בן השמונים-פלוס בניו-יורק גילתה כרמלה רובין ציורים שלו מתל-אביב של אז.

עתה יתברר כי יוסף פרסמן, מחשובי הציירים

מתריעה מפני גילוייהן המוקדמים של תופעות מעין אלה של שירה עקרה או קרייירסטית וממוסחרת — היה התהליך נבלם באיכו, וכוודאי שלא היה מתפתח לכדי נורמה ספרותית הקוצרת עתה את "פירותיה" לאור הורקורים. יתר-על-כן, בעוד התאורה התיקשורתית מופנית במלוא העוצמה אל מחברי "אשפואטיקה" מהסוג הנודון, זוכים משוררי-אמת כמו עודד פלד, בן-ציון בך משה, עודד סברדליק, אסתר אטינגר, חרווה הרבני, סבינה מסג, יוסף יחזקאל, שלום רצבי ועוד, לזרקורים ממושכים של צל. שהרי האחרונים הם משוררים רגישים לזיוף ונרתעים מיחסי-ציבור בלתי-מכוונים, ואין להעלות על הדעת כי יסתייעו לצורך "קידום האיש" בשירותם של קבלני-קריירות. כך אפוא מגיעים אל הבימה, ומתעטפים באורה, לא המוכשרים והראויים, אלא תחבולנים וזריזים היודעים את המינון המדויק של תכסים ועיתוי. ובכך העיוות והנזק.

מכאן זה, משולים אמצעי-התיקשורת לאותן סירות-זכוכית אשר נועדו להשיט תיירים בים סוף, כדי שיוכלו ליהנות מהמתרחש במצולות. אבל מבעד לריבוע הזכוכית, המותקן בקרקעית הסירה, ניתן לצפות באלמוגים הצומחים רק במסלול-השיט הקבוע, בו המים רדודים. ואילו מירבצי-אלמוגים אחרים, עצומים, יפהפים להפליא, אך השוכנים עמוק יותר, אינם זוכים לביקור ערשת-הזכוכית. מירבצים נדירים אלה ממתינים לבואם של אנשי-צפרדע וצוללנים אוהבים באמת.

שמעון צמרת ■

פרט וכלל

יוסף מונדי חתם השבוע על חוזה להוצאת כרך ובו ארבעת מחזותיו האחרונים בהוצאת שוקן. הכרך יכלול את המחזות: אנדרטה הפוכה. מיסתרית אמריקאית. שליחי מיצוה אינם ניוקים. והלילות העלזים של פראנקפורט. שני המחזות האחרונים עומדים להיות מוצגים בתיאטרון חיפה. החזרות על שליחי מיצוה עומדות להתחיל בחודש מרס. הלילות העלזים כבר נמצא יותר מחודשיים-יחצי בידי הצנזורה. שליחי מיצוה היה בידי הצנזורה כשלושה חודשים לפני שאושר להצגה. נראה כי בסופו של-דבר לא יהיה מנוס מהפיכת ועדת הצנזורה לסרטים ולמחזות למומחים ליצירת מונדי.

הוצאת עם עובד הכריזה על פרס שנתי להנצחת זיכרו של מי שהיה מעורבה, ירוחם לוריא ז"ל. הפרס — ספר ביכורים של משורר עברי — ייחבר עליי ועדת שופטים ציבורית בה שיתתפו נציגי מערכת ההוצאה ונציגי אגודת הסופרים.

במדי משורר, מהווה, בנוסף לכך, תשתית להר פעת טקסטים מפוטפטים באריוה של ספרי-שירה, ואמצעי התיקשורת החוגגים, כאמור, בלא להבחין בנוק המצטבר, מעניקים לכך לגיטימאציה תרבותית ומשמישים בעקיפין שושבינים לנורמה מתפתחת זו. לכן אין להתפלא על שחובבנים תמימים, בעלי ממון, רואים בתופעה זו מופת לחיקוי ומעזים, אף הם, להפיץ טקסטים למיניהם במתכונת של ריבירי-שיר, גם אם הדבר נעשה במימון-עצמי (בהוצאת המחבר), כפי שנהוג להציג זאת) וגם אם ההפצה נעזרת בפייסוס וולגארי על לוחות המודעות.

אין להתפלא, אפוא, כי לצד "אשפואטיקה" — פואטיקה אשפה — זו (כפי שמגדירה חיים נגיד עצמו) מתפתח ענף כלכלי משגשג הכרוך, אם לשפוט לפי הנתונים המתפרסמים מפעם לפעם, בסכומים לא מבוטלים; עדות לכך הן מודעות-האינצ'ים היקרות, העוסקות לכאורה בענייני שירה טהורים (ראה להלן) אך מתפרסמות במדורי העסקים בעיתונות היומית, כמודעות מיסחריות לכל דבר. מגמה זו עלולה להוביל אל טכניקה של שיווק מוצרים אגרסיבי באמצעות שכירת אנשי עסקים וסוכני-קריירות, כפי שהדבר בא לידי ביטוי בציטוט לגלגני שציטט המוסף הסיפורי של מעריב את שבועון היומנים ישראל שלנו על אודות נסיעתו של אשר רייך לארצות-הברית: "למי שתוהה מדוע הוזמן דווקא רייך לקרוא משיריו בגולה הדוויה בארצות-הברית, שהרי יש מפורסמים ממנו בקרב הסופרים והמשוררים בישראל, ניגלה להם שלרייך יש סוכן-סיפורי פעיל מאוד, והוא שהסדר לו את ההופעות הללו, הנעשות בשכר, כמובן, זה מה שמוכיח שכרי להצליח צריך להיות לא רק אמן, אלא גם איש-עסקים, או לפחות לשכור אחד כזה".

סיפרו של חיים נגיד הוא גם, במידה מסוימת, תוצר של אטמוספירה תרבותית ושל אקלים "סיפורי" שבו הביקורת משותקת, רפוסה או אינטרסנטית, והיא מגיבה על תופעות אלה (והרשימה ארוכה) בריפוף, בשיחיון-נפש ולעיתים אף בחיוך סלחני. אילו מילאה הביקורת את תפקידה בקפידה ובחומרה מוסרית, כשהיא

תחרות כתיבת שירה

השתתף ושלח בהקדם עד 5 שירים מפרי עטך + 10 שקלים חדשים בצ'ק או בהמחאה דואר - לפקדון: "חגית".
הסדירו ואתגרי יצירות ואגדות
7.7.81 4818 תל-אביב - מיקד 61047
ובמחאה תקבל גם ספר שירה שישלח לבידן!
★ 24 חשימים שייבחרו יפורסמו בקצב נבדרי "חגית" 1987 - לקראת "חג השילוח".
★ בין כל המשתתפים יוגרלו 40 פרסי יצירה אגדות חשימים ומענקי סוף למחברים.
★ כל המשתתפים יזמנו לערב שירה - עם פרסום שבן נבדרי "חגית".

כל המשתתפים ישלחו את שיריהם עד מוקד אגדות יקבלו את השירים בפקדון חודש החג
אגדות השתתפות בתחרות - ט 11.44.81

יוסף פרסמן: קונצרט בגודד

תרבות

מוספים סיפוריים

"ההתפלשות במיאוס עצמי היא אופנה בשירה, ולמעשה גם בקהל הישראלי בכללו, שהגיע לשלב הציניות האופייני לסופי מאות... הפכנו את ארצנו למיזבלה מלאה באריות ריקות של מוצרי חברת השפע האמריקאית, ואת קיומנו — לפיקניק מאקאברי בלב המיזבלה". כותב בני ציפר כהאראץ על הקובץ השירה מקומית של חיים נגיד. ציפר מוסיף כי "יש משהו פורנוגרפי בנבירה שנוכר נגיד להנאתו בפחי האשפה של העיר, ובפירוט מימצאיו הפסכודראכיאולוגיים... נופי שיריו הם, להכעיס, מקומות של רקב פסי, מיזבלות, פחי אשפה וכן מקומות של דגנראציה אנושית... ואולם דבריו של בני ציפר, עם היותם נכונים, נוקבים ומתבקשים מעצם הופעת הספר משקפים את מצב הרבנים השורר בקריית-ספר שלנו רק בחלקו. מן הראוי להרחיב ולראות בספר זה מאפייני-שיא של השירה העקרה, השיטחית והבינונית, השוטפת באחרונה את היכלי-הסיפור, לא בלי עידודם של אמצעי התיקשורת, הששים, מצידם, לשתף פעולה עם בינוניות זו, הנקלטת, נמכרת ועומדת בנקל בקריטריונים הסיפוריים של ההמון.

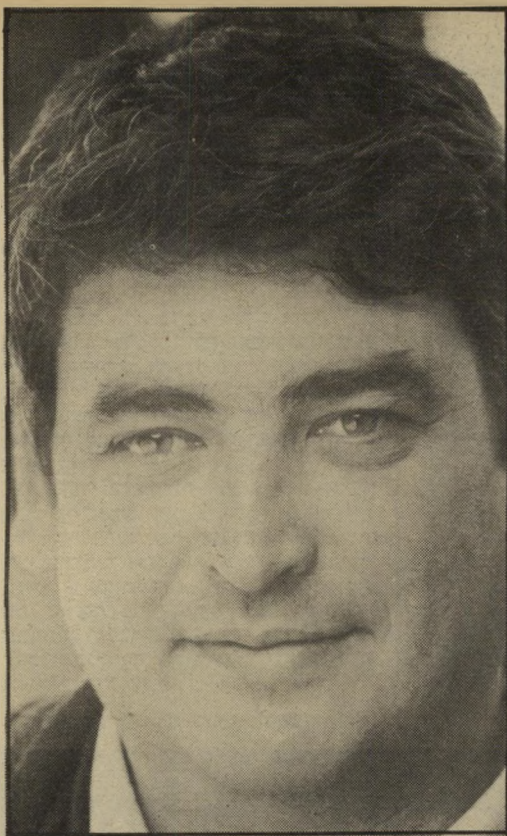
ספר זה, בהיותו מודל הבא ללמד כיצד לכתוב לא-שירה ולהופיע בטרקליני הסיפורות

היהודים של "אסכולת פאריס", שהה אז בארץ וצייר את חברי גודד העבודה. כן נתגלה מחדש ציירת מחוננת שמוסמיה חלה לצייר — מסייה בוגרשוב — וכן ציירת אחרת, המתגוררת כיום בחיפה, שנחקקה לקרן-יוזמות: יונה שכטר-צליק. כולנו מכירים את דיוקנו של אורי צבי גרינברג מעשה ידי ראובן. בתערוכה נראה אורי צבי גרינברג שלא הוצג מעולם — פרי מיכחולה של הציירת הוותיקה ציונה תגר.

ויתגלה שוב הפעם מה שידענו מוזמן: שהציור הארצישראלי היה רחבי-אופקים הרבה יותר ממה שהמוסיואונים שלנו משקפים: ויתברר גם — שוב הפעם — כי המוסיואונים שבישראל, גם הלאומי שבירושלים והעירוני בתל-אביב, גם כאשר הם מציגים את הציורים הישנים, עושים זאת לשם יציאת חובה בלבד, בלא שאריות, בלי שימחת יצירה וגילוי, ומכלי שינסו לחשוף ולהאיר את פניו האמיתיים של הציור הישראלי לדורותיו, את מיכלול סיגנונותיו ואקלימיו, את שקיבל האמנים מאשדות.

הבה נחזור ונאמר זאת: המוסיואונים הישראליים לא מילאו את תפקידם העיקרי והוא מעקב או התחקות על שורשי האמנות הישראלית ועל הישגיה האמיתיים — והצגתם לקהל. ומשנראה תערוכה זו בבית ראובן — הוא עצמו מראשוני הציור הארצישראלי — תעלה שוב בכל חריפותה השאלה: היכן בעצם האוהל והיכן המוסיואון.

שלמה שבא ■

חנן עזרן:

פחדנו שיהיו לחצים שלא לפרסם את היומן!"

עיתונאי הארץ והעולם עסוקים זה שבועות רבים בפרשת-וענונו. רבים מהם רצים ומנסים בכל כוחם למצוא סיפורים חדשים על האיש. הם מסתובבים סביב מישפחתו, סביב עורך-דינו, סביב מערכת סאנדיי טיימס, סביב בתי-כלא שונים בארץ, שבהם אמור וענונו להיות לפי השמועות. מדי פעם מתפרסמים בעיתונים סיפורים חדשים על האיש, מעט סקופים יש בהם.

האיש שהצליח השבוע להפתיע את כולם ולהביא סקופ עיתונאי אמיתי בקשר לפרשת-וענונו היה כתב-הטלוויזיה חנן עזרן, שהצליח למצוא את יומן-החיים של האיש, ופרסם ביום השישי בערב בטלוויזיה קטעים ממנו.

● איך החלטת מה לפרסם מתוך היומן ומה לא לפרסם?

פורסמו הדברים שיש בהם חשיבות, ולא היתה בהם חזירה לצניעות-הפרט. היו ביומן עוד הרבה דברים שהחלטנו לא לפרסם, כדי שלא לפגוע בצניעות-הפרט.

● לא היתה לך בעיה מוסרית בחזירה בזו לחיון הפרטיים של האיש?

הגעתי לקרוביו של האיש כדי לנסות ולשרטט את רמותו, הקרובים ביקשו ממני שלא לצלם אותם, כדי שלא יבולע להם. הסכמתי, אבל הסברתי להם שאני צריך משהו נוסף, שיהיה טלוויזיוני. לא רציתי לדבר עם שכנים מסביב, רציתי משהו משל האיש עצמו. חשבתי שאדם כזה, שעושה מעשה כזה, קשור באיזה שהוא אופן לכתיבה, ורציתי לראות חפצים שלו. חשבתי שאם לא אמצא משהו שהאיש כתב, אנסה ללכת בעיקבות סיפריה-הלימוד

טלוויזיה

שלו, ושם אמצא הערות שוליים. הסברתי לקרובים שלו שאני מחפש דברים השייכים ללימודיו באוניברסיטה, ואז הציע לי קרובו לראות את הארגונים בעליית-הגג.

נכרתי בארגונים, ובאמת היו שם סיפרי-פילוסופיה והמון פיתקות עם ציטוטים מקפא ומניצשה. חשבתי שאסתפק בזה, אבל אז מצאתי את היומן וביקשתי מקרובו אישור לפרסם. האיש אמר שאני יכול לפרסם מה שאני רוצה.

● מי ידע על העניין בטלוויזיה, לפני הפירסום?
שלושה אנשים: עורך יומן-השבוע, מנהל-החדשות ואני. שמרנו את הסדר מהיום הרביעי. פחדנו שזה ידלוף החוצה, ושהיו לחצים שלא לפרסם.

● מה היו התגובות אחרי השידור?
היו המון טלפונים, חלק אמרו שזה לא בסדר לעשות מהבוגר גיבור, חלק אמרו: "כל הכבוד לטלוויזיה, שהתגלתה שוב במיטבה".

● חוקרי וענונו לא סנו אליך לקבל את היומן?
לא, ומסתבר שהם כלל לא היו במקום ולא חיפשו בארגונים. (ענת סרגוסטי)

רווינה ובסטר:

"אני חושבת שהשגתי פרטים נוספים על וענונו!"

כל פרשה וגזעיה: גיבורים ראשיים ושחקני-מישנה. פרשת-וענונו, המציאה את הדימויון הפרוע ביותר, חצתה כבר יבשות וימים, ומכילה שמות רבים. שם אחד הוא רווינה ובסטר, חברת ה"אנטיסטיט" - צוות החקירה המיוחד של השבועון סאנדיי טיימס שפרסם בלעדית את סיפורו של וענונו על הכור בדימונה.

רווינה בת ה-24 הגיעה לישראל כדי לתהות על גורלו של וענונו. שוחחתי עימה כמה שעות לפני שעזבה את ישראל ושבה למערכת עיתונה בלונדון, בחברת עורך-הדין אמנון זיכרונ.

● במה זמן שהית סה?

הייתי פה שבועיים וחצי, נראה לי שהשגתי פרטים חדשים. את חשיבותם אוכל לדעת רק כשאגיע למערכת, מכיוון שאיני יכולה לדווח עליהם טלפונית, ואין לי מושג כיצד הם התקדמו בפרקדמן זה.

● מהו INSIGHT TEAM?

זהו צוות-חקירה של העיתון, אנחנו יותר חוקרים מאשר מדווחים. הצוות כולל עורך וארבעה חברים. לפעמים נוספים לצוות מומחים, הכל בהתאם למשימה. לעיתים אנחנו מתחלקים לזוגות. בפרשת וענונו הוסיפו לנו עורך בכיר, וכן עבדו על כך גם אנשים נוספים במקומות אחרים בעולם, בהתכתבות.

עיתונות

● מתי הצטרפת לצוות?

אני עובדת בצוות קצת יותר משנה.

● החברות בצוות הזה נחשבת במישרה בבירה בעיתונכם?

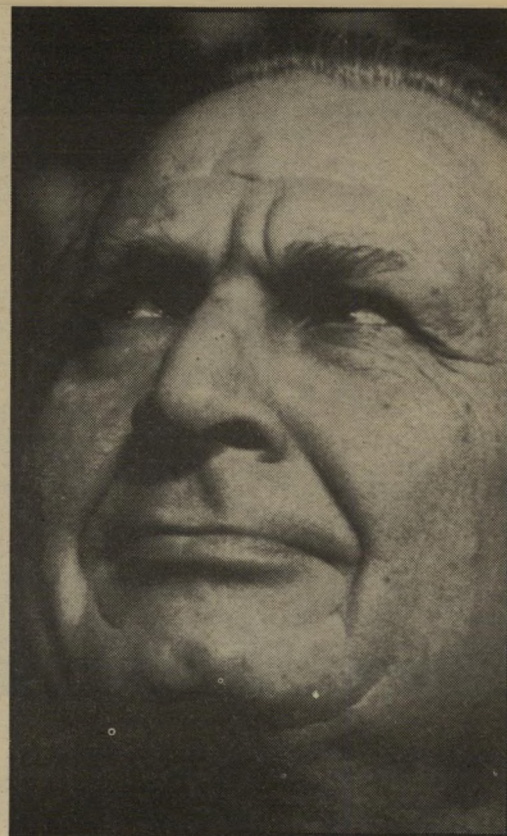
לא הייתי רוצה לענות על כך, לא נוה לי. עלולים לפרש לא-נכון את תשובתי. יש תפקידים ויקרתיים נוספים בעיתון, לא כל עיתונאי מעוניין להתעסק רווקא בחקירות.

● את האשה היחידה בצוות, את מרגישה ביתם שונה בלפיד?

אם את יודעת איך להעמיד את עצמך — אז כך גם מתייחסים אליך שאר חברי-הצוות. אני משתדלת שלא לפחד או להירתע מחוסר-נוחיות, אין כלפיי יחס מיוחד.

● פרשת-וענונו זוהי החשיפה הגדולה ביותר שבה השתתפת?

הייתי מעורבת בסיפורים נוספים שקיבלו תהודה, אבל סיפורו של וענונו הוא גם האכסלוסיבי ביותר וגם הרועש ביותר שבו הייתי מעורבת. כן, זהו אחד הסקופים הגדולים שבהם לקחתי חלקי (דפנה ברק)

אפרים קציר:

"אני מניח שנשיא המדינה לא שיקר!"

ביום הראשון לביקורו באוסטרליה אמר נשיא-המדינה, חיים הרצוג, כי לא ידוע לו דבר על מקום הימצאו של מרדכי וענונו. למחרת היום הודיע מזכיר ממשלת-ישראל כי וענונו נמצא כבר מזה זמן בתחומי המדינה. נשיא מדינת-ישראל נתפס בשקר באוזני העולם כולו.

● שאלתי את אפרים קציר, נשיא-המדינה לשעבר, האם יש משהו בעולם שיכול להצדיק שנשיא-המדינה ישקר בגללו.

לא, ובמיקרה הזה אני חושב שהוא פשוט לא קיבל את הידיעה. זה יכול לקרות, אבל זה מצער מאוד כשזה קורה. אני מניח שבמיקרה הזה הנשיא לא שיקר, אלא פשוט לא קיבל את הידיעה. אני מכיר את הנשיא הנוכחי, הוא לא נשיא שמשקר.

● האם על כל דבר המתרחש במדינה מדרווחים לנשיא?

כן, בודאי. אני זוכר שכאשר הייתי בחוץ לארץ בביקור רישמי וחצירישימי, לא רק שמזכיר-הממשלה דיווח לי, אלא שראש-הממשלה בעצמו היה מרווח לי על הנעשה. זה היה נכון לגבי כל ראשי-הממשלות שבומני — גולדה מאיר, יצחק רבין ומנחם בגין. הם בעצמם היו מדרווחים ומודיעים לי כל ידיעה חשובה.

● איך מרגיש נשיא במיקרה כזה?

הנשיא

אני בטוח שזה כואב ומצער אותו מאוד. יש לזכור שגם בתוקף החוק, הנשיא חייב לדעת את כל האמת ואת כל מה שקורה, שהוא בבחינת עניין בעל חשיבות לאומית וממלכתית, ועניינים הקשורים בעולם היהודי.

● יכול להיות שזה עניין פוליטי?

אני משוכנע שלא. הנשיא הזה, כמו כל נשיא-ישראל בעבר, יודע הרבה בתקופות שהוא משרת. אני משוכנע שלא היה כאן ניסיון פוליטי או אחר לפגוע בנשיא.

● אתה זוכר מיקרה דומה בעבר?

אני לא זוכר אף לא מיקרה אחד בעבר שהנשיאים יכלו להתלונן עליך שלא קיבלו מידע. אני יכול לספר שבמבצע אנטבה, כשהמטוסים עוד היו באוויר, התקשר לביתי ראש-הממשלה דאז, יצחק רבין, והודיע לי את כל פרטי-הפרטים.

● מה המסקנה ממיקרה זה?

שצריך מאוד להקפיד. צריך לזכור תמיד שנשיא המדינה מייצג את כל מדינת-ישראל, והוא חייב לדעת כל דבר חשוב שנעשה בה. כך נהגו כל ראשי-הממשלות בעבר, ואני משוכנע שכך ינהגו כל ראשי-הממשלות בעתיד. (רונית אנטלר)

גיתית מספרת על חייה (2)

"כל הבעלים שלי!"

והיתה לו גם דירה בהונגיקונג. הוא פרש לפנסיה מוקדמת מהצבא הקנדי, והיה ב־20 שנה מבוגר ממני. הפרש הגילים לא היה חשוב לי, כי

שון היכרתי כאשר הייתי בת 19, בעת טיול לקנדה. הכרנו במסיבת־חברים. הוא היה אז איש־עסקים שהתעסק בייבוא מהמזרח הרחוק ובייצוא לשם,

פעמים. היא עצורה כיום בחצר כי רצחה את בעלה השלישי, יוסף איד־ראילוב.

מספרת גיתית: את בעלי הרא־

אוהבת את ההתרגשות של החתונה, את הרגעים המתוקים של הכלולות ואת החגיגה של יום־החתונה.

גיתית בת ה־37 היתה נשואה ארבע

כאשר שאל עורך־הדין מאיר זיו את לקוחתו המפורסמת, גיתית איוראילוב, מדוע נישאה כל־כך הרכה פעמים, השיבה לו בחיך: "אולי מפני שאני

בת 21
נשואין בהונגיקונג

בת 20 (בציור של ידידה)
טיול לקנדה

בת 18
תיכון בתל־אביב

השוד שלי בהונג קונג

ב-1972 הייתי נשואה לבעלי הראשון. פול פרוצ'י, וגרנו בהונג קונג. כי לבעלי היו שם עסקים.

היכרתי שם שני אנשים, שהיו מקידי של סוחר-תכשיטים גדול בעיר. הם הציעו לי להשתתף איתם בשוד-תכשיטים בלי סיכון. התוכנית היתה שאני אתחפש ללקוחה חשובה בהריון מתקדם, אטלמן לסוחר ואצני את עצמי, ואבקש לשלוח לחדרי במלון מיבחר של תכשיטים לבחירה.

קיבלתי מהם כרטיס-ביקור של לקוחה חשובה, הכנסיית כדורים מנומח לבטן שלי מתחת לשימלה, וטילפנתי לחנות כפי שהיה מתוכנן. אמרתי שאינני יכולה לבוא לחנות כמו כולם, מפני שאני בהריון מתקדם, ומסרתי את כתובתי, חדר במלון המפואר מנדרין, המלון המהודר ביותר בהונג-קונג.

התוכנית היתה שבידי יהיה אקדח קטן, ממש צעצוע, שהפקידים נתנו לי, ואחרי שאקבל את התכשיטים אני ארה יריה אחת לעבר החלון, כדי שיישאר סימן והם יוכלו לסעון כי שדרו אותם. כך הסוחר יקבל את כספו מהביטוח. הפקידים יוצאו בלי פגע ואחרי-כך ישלמו לי סכום של 10 אלפים דולר, ואני אחזיר להם את התכשיטים.

הכל חלק חלק. הם הגיעו למלון יחד עם אדם שלישי, שהיה שומר-הראש שלהם, וכנראה לא היה בעניינים. הם ישבו לפני החלון, כמי

IN HOTEL

ג'יטית (מכוסת ראש) בין בלשים סיניים (1972) כדורים בבטן

שתיכננו, וכאשר הוציאו את התכשיטים שלפתי את האקדח ויריתי לעבר החלון. מכיוון שיד ירעדה, שרט הכדור את ראשו של אחד הפקידים שהיו שותפי לתוכנית. הוא נפצע, וחשב כי בגדתי בהם ואני מתכוונת לקחת את התכשיטים לעצמי ולהימסר מהם. הפקיד השני התנפל עליי, ואני נבהלתי כל-כך שאיבדתי את עשתונותי. השארתי את כל חפצי, את מפתחות-המלון שבו התגוררתי באמת באותו זמן, וברחתי משם. נתפסתי במלון השני כעבור זמן קצר.

האשימו אותי בתיכנון וקשירת-קשר לשוד מזויין. המישפט נמשך שעותיים, התביעה הביאה את הוכחותיה, אני הודיתי בקשירת-קשר לשוד, והשופט דן אותי לחמש שנות-מאסר. הפקיד שנפצע בא לבית-המישפט ואמר שהוא סולח לי, אני לא גיליתי שום דבר על התוכנית המשותפת ולקחתי את הכל על עצמי.

עירערתי על חומרת העונש, ואמרו לי שאם אביא הוכחות שיש לי בית ומימשחה בישראל, יקלו בעונשי. הקונסול הישראלי ביקר בכלא והבטיח לבוא למישפטי, אבל ביום המישפט לא הגיע איש. התברר לי אחר-כך שהקונסול קיבל התקף-לב באותו היום, והמזכיר שלו החליט על דעת עצמו כי אינני ראוייה לעזרת הקונסוליה.

ישבתי בסך הכל שלוש שנים וחמישה חודשים. אחר-כך גורשתי לישראל.

מספרים דברים נוראים על בתי-כלא במזרח-הרחוק, אז אני רוצה לספר לכם קצת על הכלא בהונג-קונג. שם ישבתי יותר משלוש שנים. הכלא נראה יותר כמו פנימיה של בית-ספר לבנות מאשר בית-סוחר. יש חומות גבוהות, ואין גדרות-חיל. האסירות עובדות במיכססה ובכמה עיסוקים אחרים. יש גם חוגים, ואני למדתי שם סינית מנדרינית. ידעתי ממש לבתוב ולקרוא, וכמוכן לדבר באופן שוטף, אבל היום כבר שכחתי קצת. כאשר נכנסים לכלא מקבלים בגדים וצרכים אישיים. לכל אחת יש מגבות וסדינים.

גרנו שם בחדרים של ארבע עד שש בנות. היה אולם-סלוויזיה, והרדיו ניגן דרך מיקרופונים בכל הכלא עד 10 בלילה. האוכל היה טעים ובשפע, היינו או בכלא רק 60 אסירות. חלק היו בגמילה מסמים, וחלק היו נערות שהידרדרו לזנות. שמעתי שבכלא-הגברים היו באותה עת יותר מ-10 אלפים איש, ושהנפישות היתה גדולה מאוד. אבל אצלנו היה ממש נוח.

אהבתי אותו. במשך שנתיים חיינו יחד, פחות או יותר, כאשר אנחנו מחכים שאגיע לגיל 21, ואז נוכל להתחתן בהונג-קונג. גרנו לסירוגין בקהרה ובהונג-קונג, כאשר מפעם לפעם אני חוזרת ארצה ומתגוררת אצל הוריי.

כאשר מלאו לי 21, בשנת 1970, התחתנתי עם פול פרוצ'י בהונג-קונג. במשך שנתיים היינו מאושרים, אבל אחר-כך משהו לא הסתרר לנו, האהבה הלכה. אז הסתבכתי בעניין הפלילי שם (ראה מיסגרת).

ג'יטית בחתונה השלישית (עם יוסינו) היכרות דרך שדכן

ג'יטית עם פרקליטה, מאיר זיו, אהבת טיקסי חתונה

כאשר החלטתי להתגרש ממנו, הוא סירב. אבל בהונג-קונג יש אפשרות להתגרש בלי בעיות, אם מצהירים שבני-הזוג לא חיו יחד במשך שלוש שנים. פניתי לעורך-דין מקומי, הצ'ה-הרתי שלא ראיתי את בעלי כבר מזה שלוש שנים, וכך קיבלתי את הגט.

בעלי השני קינא

אחרי שישבתי שלוש וחצי שנים בכלא בהונג-קונג, שוח' ררתי, ושלטונות ההגירה שם החזירו אותי לישראל.

רציתי מייד לצאת מהארץ, אבל לא קיבלתי דרכון ישראלי.

ב-1977 היכרתי את ג'ורא דחנר, אחרי כמה חודשים של היכרות התח' תנו באולמי רות בתל-אביב, בדצמבר 1977.

כאשר התחתנו, ג'ורא עבד במלון וגרנו בדירה ברמת-אביב ג', שאבי קנה לי. בשנתיים הראשונות, כאשר לא עבדתי בחוק, ג'ורא היה עוזר לי המון בבית, מבשל ועושה קניות לבית. הוא אמר שהוא אוהב את זה.

אבל אחר-כך, כאשר גם אני הת' חלתי לעבוד, הוא השתנה לגמרי. אני עבדתי בויזה, והייתי נשארת גם לשעות נוספות. אחרי תקופה קצרה הרווחתי יותר ממנו. אני חושבת שהוא קינא. כי דווקא בתקופה זו, כאשר עבדתי כלי-כך קשה ונזקקתי לעזרתו, הוא הפסיק בכלל לעזור לי בבית. הוא (המשך בעמוד 32)

כל הבעלים שלי

(המשך מעמוד 31)

התחיל לשתות לשוכרה, וחייגנישור אין שלנו הידרדרו לגמרי. למרות שהיתה לנו בת, החלטנו להתגרש. לא היו בעיות בגירושין שלנו. הלכנו בעצמנו לרבנות סיפרנו שהחלטנו להתגרש, ואחרי חודשים קיבלנו גט. הרכוש חולק בינינו לפי הסכם, וכך הסתיימו חייגנישואין של חמש שנים.

ג'נטלמן

אנגלי אמיתי

מייד אחרי גירושיי היכרתי את יוסיניו, דרך משרד-שידוכין. (סיפור היכרותם וחיי הגנישואין של גיטית עם בעלה השלישי, יוסף איזראילוב, מורסם בהעולם הזה 5.11.86).

כאשר נפרדתי מיוסיניו ליד קולנוע פאר, נסעתי מייד לצרפת. עצרו אותי שם בנמל-התעופה, מפני שהגעתי בדרכון מווייף. הייתי עצורה יום אחד, ואחרי-כך שוחררתי ללא ערובה. הומינו אותי למישפט בתאריך 18 בפברואר 86.

חששתי כי מעצרי ידווח לשגרירות ישראל, ויוטל חשד עליי בגלל עיתוי מותו של יוסיניו, ולכן הלכתי לשגרר

נימוסים, ובכך היה שונה מכל בעלי הקודמים.

יצאנו הרבה למיסעדות ולבילויים, והוא מאור אהב את מאיה. הוא היה מצרף אותה לכל בילוי ברצון רב. כאשר היינו נוסעים לאמה, שגרה בקנט, הוא היה לוקח את מאיה ומומין כמה ילדים אנגליים, שלמדו איתה בבית-הספר, כדי שלא תשתעמם.

גיטית ויוסיניו בחתונתם
דיכאון בגלל מותו

ג'רי הוא כבן 50, מנהל-חשבונות שכיר, ומרוויח יפה. היינו נפגשים ככל יום, וכך באופן ספונטאני, באחד הימים ביוני השנה, תוך כדי שיחה בבית אחותי, הוא עמד על זה שנתחתן לפני שאסע לפאריס למישפט.

ביום הראשון הלכנו לעיריה, קיי בלנו רישיון לגנישואין מהירים וכבר ביום החמישי התחתנו. החתונה היתה במקום המיועד לכך כבניין העיריה. לירח-דבש לא הספקנו לצאת, כי הייתי צריכה לנסוע לפאריס למישפט. חי פשנו דירה בלונדון, ובינתיים נעצרתי עליידי המישטרה בגלל בקשת-ההס-גרה מישראל.

כשהייתי במעצר, בעלי בא לבקרני בכל יום והשאיר לי חבילות-בגדים וחפצים אישיים. הוא היה רואג לי לאוכל ולפירות, וגם הקפיד שאקבל בכל יום לתאי חצי ליטר יין, כי זה מה שמותר באנגליה. בסופי-שבוע היה לוקח איתו את מאיה, ואחרי-כך היה מפצה אותה על מעצרי ככך שלקח אותה ללונדון-פארק ולמקומות-בידור אחרים.

הייתי עצורה בכלא הולווי, בלונדון, במשך שלושה חודשים עד שהוסגרתי לישראל.

בעלי עומד להגיע לארץ, להיות קרוב אליי בזמן המישפט.

רות-ישראל בפאריס והחתמתי שם את דרכוני.

שהייתי בפאריס 20 יום וחכייתי למישפטי. בינתיים שכרתי לי כספת, כי היו איתי הרבה תכשיטים שלי, וחששתי להחזיק אותם במלון.

כאשר הגיע מועד המישפט, התברר לי שהוא נדחה ליוני. שאלתי אם אני יכולה לעזוב את צרפת, ואמרו לי שאני יכולה לנסוע ושאזמן למישפט לפי כתובתי באנגליה.

הייתי מאוד מדוכאה אז בגלל מותו של יוסיניו, והחלטתי לנסוע קצת לטייל לרומא ולהולנד. פיתאום ראיתי מה זה הכן-ארס, וכמה הוא שווה. רציתי ליהנות קצת ולצאת מהדיכאון. אבל ברומא התחילה בתי מאיה להתלונן שהיא רוצה לחזור לבית-הספר, ואין אני כל הזמן מדברת שהיא צריכה ללמוד באוניברסיטה, כאשר היא לא לומדת אפילו בכיתה אלה. אז חזרנו לאנגליה. זה היה בחודש מארס השנה. בלונדון למדתי צילום ועשיתי ויטראז'ים, והבת שלי למדה בבית-ספר עממי. גרנו אצל אחותי.

בחודש מארס התחלתי קצת לצאת בערבים למקומות-בילוי, וכך היכרתי את בעלי הנוכחי, ג'רי גוטהר.

זה היה בריסקוטק של קפה-דה-פרי. הוא היה ג'נטלמן אנגלי בעל

Venta

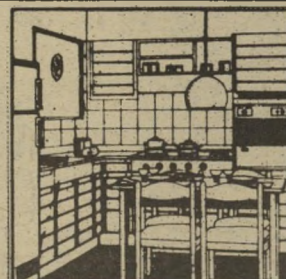
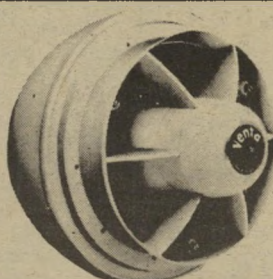
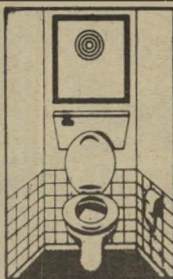
הקץ לריחות, לאויר הדחוס, לאדים ולעשן

Venta

מאוורר דו-כיווני השואב את העשן והריחות ומחדיר אויר צח ונקי

Venta

מאוורר מיוחד לאוורור מטבחים, שרותים, אמבטיות ומשרדים.

Venta

לאווירה טובה יותר

שירון תעשיות מיזוג אויר בע"מ
רח' הגלעד 2, רמת גן, טל' 7513251 (6 קוים)

קוסמטיקה לנעלים?

אפשרי בהחלט!

עם התכשירים המקוריים תוצרת אנגליה וגרמניה לצביעה, צחצוח, חידוש וניקוי נעלי עור וזמש ואביזרי שמירה לנעל.

שיווק: איריסקה בע"מ רח' החשמל 19 ת"א טל 624865

חמים
בניחני

מזל עקרב משפיע על הלידה, על המוות, ועל מה שבאמצע – איכות החיים

מזל החודש:

עקרב מי מתגורר בבית מי' 8?

לאחרים: סרטן, עקרב ודגים. הבית השמיני במזלות האוויר אינו חזק ביותר ומי שיש לו אופק עולה באחד ממזלות-המים מחויב לשמור על כוחותיו ובריאותו. הבית השמיני

לפעמים יש התאבלנות והרבה בדידות. בעלי האופק הזה אינם מודעים מהמוות. יש להם מין הרמוניה פנימית, המקבלת את סופם של החיים כהמשך טבעי לחיים עצמם ובמין שיוויון-נפש. לכן ברוב ה"מיקרים הם מסיימים את חייהם בשנה, וללא סבל, כפי שמכתיב המזל הונוסיאלי העצים – מאזניים.

סרטן באופק העולה מתחבר לבית השמיני במזל דלי. זוהי הקונסטלציה הח"לשה ביותר. אופק עולה בסרטן אינו חזק, ונוטה לחלות לעיתים קרובות. הוא זקוק להרבה מנוחה ושינה. הוא מבזבז את כוחותיו מבלי לשים לב לעצמו, ונוטה למחלות-דם או לחץ-דם. כמו כן נוטה לפתח עודף-מישקל. בעלי האופק הזה חייבים להיות מודעים לחולשתם ולשמור על כו-חותיהם.

מזלות-המים יוצרים את הבית השמיני של מזלות-האש. כלומר: לטלה, אריה וקשת. הבית השמיני הוא בעקרב, דגים וסרטן. לבעל האופק בטלה, בית שמיני בעקרב נותן כוח, חזק, אריכות-ימים והרבה חיו-ניות ואמונה בכוח של האדם עצמו.

לבעל האופק באריה, בית שמיני בדגים – זה אינו מראה בהכרח על אדם חזק מאוד, שכן הבית השמיני בדגים מאלץ את בעל האופק להתייחס לבריאותו, ולשמור על חוש-מידה, לא לעבוד מעל לכוחות, אחרת ההתמוטטות הפיסית לא תאחר להגיע.

לבעל האופק בקשת בית שמיני בסרטן, קשת הוא מזל חיוני, נוטה לאכול יותר מדי, קיום הגוף חשוב לו. לרוב הוא מאריך ימים וזקוק לשינה רבה, מאחר שהוא משקיע מרץ רב בחיי היומיום. הוא אינו חס על כוחותיו, ועובד בכל מה שיש לו, גם בכוחות הר"זרוויים. מערכת העצבים שלו מאוד רגישה, ושעות-שינה רבות עוזרות לו למלא את המצברים, כדי להתעורר ליום חדש.

המים: סרטן, עקרב ודגים. הבית השמיני במזלות האוויר אינו חזק ביותר ומי שיש לו אופק עולה באחד ממזלות-המים מחויב לשמור על כוחותיו ובריאותו. הבית השמיני

במזל תאומים, למשל, נמצא אצל בעלי האופק בעקרב, אלה סובלים ממתח וחוסר שינה, נוטים להיפגע או לעיתים לסבול מאובדן אחים ואחיות (תאומים), או קרובי מישפחה. המורשים להם כספים ורכוש. מאזניים בבית שמיני מוסיף לבעל אופק בדגים, הענווה של מזל דגים באה כאן לידי ביטוי. יש נכונות להתחלף ולוותר

על פני השטח. כידוע, הבית השמיני הוא בית אפל, ומסמל כל מה שנסתר ואינו גלוי לעין. מזלות-האש – טלה, אריה וקשת – יוצרים את הבית השמיני של מזלות-האדמה – בתולה, גדי ושור. ומעניין ש"דווקא מזלות-האדמה, הנאחזים בחיים ודורכים על הקרקע ביציבות ובביטחון, מתייחסים למוות בקלות יחסית. איש אינו מתייחס לנושא בקלות, אך מזלות-האדמה משלימים עם הבלתי-נמנע, ויש להם גישה כמעט פילוסופית לנושא. לרוב הם משיגים את המטרות שלמען נאבקו, ואינם סובלים מהרגשת תיסכול שבאה כאשר האדם חש שהחיים עברו והוא לא הספיק להגשים את עצמו. עליהם אפשר לומר שהם עובדים קשה, ממלאים את חובתם, וכאשר הם נאלצים להיפרד מהחיים – זה קורה מהר. וגם אם הם סובלים, זה לפרק זמן קצר ביותר.

מזלות-האדמה – שור, בתולה וגדי – יוצרים את הבית השמיני של מזלות האוויר: מאזניים, דלי ותאומים. בית שמיני במזל לות-האדמה מראה כי מי שיש לו אופק עולה באחד ממזלות האוויר נאחז בחיים ומאריך ימים. למרות האוויריות והקלילות המ"אפיינים את התנהגותם, יש להם חוש מידה. אינם מפריזים ויודעים היכן להיעצר. הם לא בעד הרס עצמי. להיפך, היכולת לשמור מידה מסייעת להם להגיע לשיבה טובה, וכן העקשנות והאהבה לחיים. אפילו משיכתם לערכים חומריים (האדמה – בית שמיני) עוזרת להם. הם נצמדים לכל מה שיקר להם ומה שיותר זמן. למשל, תאומים באופק נותן בית שמיני במזל גדי, ומסמל אריכות-ימים. הגדי קשור בקריירה, כל זמן שהוא עסוק ועובד הוא יחזיק מעמד – סוף החיים קשור באובדן הקריירה, כך שהקריירה נמשכת למעשה עד הסוף. עם הרבה מאוד חוזק ועבודה הנותנת סיפוק.

מזלות-האוויר – תאומים, מאזניים ודלי – יוצרים את הבית השמיני של מזלות

מזל עקרב מבטא את התחלת החיים, יצירתם, משך הזמן והאיכות. יצירת החיים מתבטאת במין. תחילתם – לידה; סופם – מוות; ואיכותם – כסף ורכוש. כאן מדובר על תמצית החיים, על הגרעין שבלעדיו אי-אפשר.

הבית השמיני בגלגל המזלות מוסיף למזל עקרב, ומסמל את הדברים שמסמל המזל עצמו. הבית השמיני מבטא את הגרעין הפנימי, היינו, היכולת להתגבר על בעיות, להתאושש ממחלות, לצאת ממשברים, להתחיל מחדש ולהיות מסוגלים לשכוח את העבר ולהתייחס להווה ולעתיד.

עקרב מסוגל לסיים צורת-חיים אחת ולהתחיל בצורת-חיים שונה לחלוטין – ובחיייהם של רוב העקרבים יש תקופות המזכירות מוות והיוולדות מחדש. החיים כופים עליהם לנסות את עצמם ולהוכיח שוב ושוב את כוחם.

כשרוצים להוכיח מהו הגרעין של כל מזל, כדאי להביט על הבית השמיני. לפעמים אפשר לגלות דברים מעניינים שלא נראים

ה-20 וה-21 בחודש מתאימים לפגישות עם ידידים או בני זוג, שעלים אתכם נפגשים מעט מאוד לאחרונה. אולם

בכל פגישה שתיערך – כדאי שתדאגו שהאוויר רה תהיה קלילה ונעימה. זה לא הזמן לבצע שיחות רציניות, לבוא בדרשות ולהעמיד את האנשים במקומם. זה יגרום להם להתרחק מכם, ואז השגתם את המטרה ההפוכה. ב"ר תיים עליכם להתאפק ולא להעיר דבר, אפילו אם ההתנהגות שלהם אינה צודקת.

העבודה והקריירה בעתיד הקרוב זה מה שמדאגו מאוד בימים אלה. יתכן שאתם מאריכים את שהותכם במקום ואינכם מעזים לשנות את המצב. אך מיום ליום הטבעת מת-הדקת סיבובכם ואתם מוצאים את עצמכם ב"מצבים מאוד לא נעימים. לפתע אינכם או"כים יותר ליחס ידידו-והני מצד הממונים, והנעי הזמן לעשות שנינו

דראסטי ואולי לעזוב את המקום. בחודש הקרוב תוכלו לסגל בעניינים הכספיים.

מעמדכם במקום העבודה עומד להשתפר, אך לא השבוע. כדי להגיע למצב זה, עליכם להיות מאוד דיפלומטיים. סיים השבוע, משהו מרכל מאחורי גבכם ומ"נשה לחשור את השם הטוב שרכשתם לעצ-מכם בתחום העבודה. כדאי שתדעו על כך, אך אל תעירו לאיש. התנהגות שקטה תזכה אתכם בהערכה רבה מצד מי שאמור לקדם אתכם בקרוב. בתחום חיי הרגש מצבכם מור, כל האוהבים אתכם נעלמים במהירות.

זהו שבוע שבו יש לשים לב לשתי נקודות: נסיעות ופגישות עם אנשים. ובמה שקשור לנסיעות – אלה ימים מסוכנים, אתם נוטים להיות מפוזרים ועקב כך להיפגע, בנסיעות ארוכות יותר חפצים תעודות וכספים הול-כים לאיבוד, השגיחו בשבע עיניים ואולי תצ-ליחו למנוע את הבעיה. בפגישות עם אנשים, לצורך עבודה או כל עניין אחר, אתם שוב מאבדים את הטאקט. גישתכם הישירה – גורמת לכם נזק רב.

זהו שבוע שבו יש לשים לב לשתי נקודות: נסיעות ופגישות עם אנשים. ובמה שקשור לנסיעות – אלה ימים מסוכנים, אתם נוטים להיות מפוזרים ועקב כך להיפגע, בנסיעות ארוכות יותר חפצים תעודות וכספים הול-כים לאיבוד, השגיחו בשבע עיניים ואולי תצ-ליחו למנוע את הבעיה. בפגישות עם אנשים, לצורך עבודה או כל עניין אחר, אתם שוב מאבדים את הטאקט. גישתכם הישירה – גורמת לכם נזק רב.

זהו שבוע שבו יש לשים לב לשתי נקודות: נסיעות ופגישות עם אנשים. ובמה שקשור לנסיעות – אלה ימים מסוכנים, אתם נוטים להיות מפוזרים ועקב כך להיפגע, בנסיעות ארוכות יותר חפצים תעודות וכספים הול-כים לאיבוד, השגיחו בשבע עיניים ואולי תצ-ליחו למנוע את הבעיה. בפגישות עם אנשים, לצורך עבודה או כל עניין אחר, אתם שוב מאבדים את הטאקט. גישתכם הישירה – גורמת לכם נזק רב.

זהו שבוע שבו יש לשים לב לשתי נקודות: נסיעות ופגישות עם אנשים. ובמה שקשור לנסיעות – אלה ימים מסוכנים, אתם נוטים להיות מפוזרים ועקב כך להיפגע, בנסיעות ארוכות יותר חפצים תעודות וכספים הול-כים לאיבוד, השגיחו בשבע עיניים ואולי תצ-ליחו למנוע את הבעיה. בפגישות עם אנשים, לצורך עבודה או כל עניין אחר, אתם שוב מאבדים את הטאקט. גישתכם הישירה – גורמת לכם נזק רב.

זהו שבוע שבו יש לשים לב לשתי נקודות: נסיעות ופגישות עם אנשים. ובמה שקשור לנסיעות – אלה ימים מסוכנים, אתם נוטים להיות מפוזרים ועקב כך להיפגע, בנסיעות ארוכות יותר חפצים תעודות וכספים הול-כים לאיבוד, השגיחו בשבע עיניים ואולי תצ-ליחו למנוע את הבעיה. בפגישות עם אנשים, לצורך עבודה או כל עניין אחר, אתם שוב מאבדים את הטאקט. גישתכם הישירה – גורמת לכם נזק רב.

זהו שבוע שבו יש לשים לב לשתי נקודות: נסיעות ופגישות עם אנשים. ובמה שקשור לנסיעות – אלה ימים מסוכנים, אתם נוטים להיות מפוזרים ועקב כך להיפגע, בנסיעות ארוכות יותר חפצים תעודות וכספים הול-כים לאיבוד, השגיחו בשבע עיניים ואולי תצ-ליחו למנוע את הבעיה. בפגישות עם אנשים, לצורך עבודה או כל עניין אחר, אתם שוב מאבדים את הטאקט. גישתכם הישירה – גורמת לכם נזק רב.

זהו שבוע שבו יש לשים לב לשתי נקודות: נסיעות ופגישות עם אנשים. ובמה שקשור לנסיעות – אלה ימים מסוכנים, אתם נוטים להיות מפוזרים ועקב כך להיפגע, בנסיעות ארוכות יותר חפצים תעודות וכספים הול-כים לאיבוד, השגיחו בשבע עיניים ואולי תצ-ליחו למנוע את הבעיה. בפגישות עם אנשים, לצורך עבודה או כל עניין אחר, אתם שוב מאבדים את הטאקט. גישתכם הישירה – גורמת לכם נזק רב.

זהו שבוע שבו יש לשים לב לשתי נקודות: נסיעות ופגישות עם אנשים. ובמה שקשור לנסיעות – אלה ימים מסוכנים, אתם נוטים להיות מפוזרים ועקב כך להיפגע, בנסיעות ארוכות יותר חפצים תעודות וכספים הול-כים לאיבוד, השגיחו בשבע עיניים ואולי תצ-ליחו למנוע את הבעיה. בפגישות עם אנשים, לצורך עבודה או כל עניין אחר, אתם שוב מאבדים את הטאקט. גישתכם הישירה – גורמת לכם נזק רב.

במקום העבודה תכירו אנשים חדשים, ואלה ילהיבו אתכם למעלה מן הרצוי. יש נטייה להתרשם בצורה חזקה ולהתעלם מהחס-רונות שיכולים לגרום לבעיות בשלב מאוחר יותר. בענייני כספים מצבכם מאוד רגיש וע"דין, בינתיים לא כדאי לבצע שום עסקה כס-פית, לא לקנות מכונית, דירה או אפילו אביזר זול יותר. קניות מסוג זה יגרמו לאכזבה, כמו כן עדיף להימנע מלהשקיע כספים בכל פרויקט שהוא.

מצבכם בעבודה רגיש מאוד השבוע, משהו מתרסק מאחורי גבכם. שימו לב שהאווירה נעשית לפתע אופטימית ונעימה יותר, אל תקבלו זאת כדבר טבעי. הפ"עילו את החושים העק"רביים – ובגידוק מה מסתתר מאחורי היחס היותר מדי חיובי. ב-23 וב-24 בחודש צמו ע"י מות לא נעים. אפילו אם אתם צודקים, תנו לאח"רים לדבר ואתם תאמ"רו את דברכם רק בעוד שבועיים. מיכתב או ידעה מארץ אחרת יגרמו לשימחה רבה.

מצבכם בעבודה רגיש מאוד השבוע, משהו מתרסק מאחורי גבכם. שימו לב שהאווירה נעשית לפתע אופטימית ונעימה יותר, אל תקבלו זאת כדבר טבעי. הפ"עילו את החושים העק"רביים – ובגידוק מה מסתתר מאחורי היחס היותר מדי חיובי. ב-23 וב-24 בחודש צמו ע"י מות לא נעים. אפילו אם אתם צודקים, תנו לאח"רים לדבר ואתם תאמ"רו את דברכם רק בעוד שבועיים. מיכתב או ידעה מארץ אחרת יגרמו לשימחה רבה.

מצבכם בעבודה רגיש מאוד השבוע, משהו מתרסק מאחורי גבכם. שימו לב שהאווירה נעשית לפתע אופטימית ונעימה יותר, אל תקבלו זאת כדבר טבעי. הפ"עילו את החושים העק"רביים – ובגידוק מה מסתתר מאחורי היחס היותר מדי חיובי. ב-23 וב-24 בחודש צמו ע"י מות לא נעים. אפילו אם אתם צודקים, תנו לאח"רים לדבר ואתם תאמ"רו את דברכם רק בעוד שבועיים. מיכתב או ידעה מארץ אחרת יגרמו לשימחה רבה.

מצבכם בעבודה רגיש מאוד השבוע, משהו מתרסק מאחורי גבכם. שימו לב שהאווירה נעשית לפתע אופטימית ונעימה יותר, אל תקבלו זאת כדבר טבעי. הפ"עילו את החושים העק"רביים – ובגידוק מה מסתתר מאחורי היחס היותר מדי חיובי. ב-23 וב-24 בחודש צמו ע"י מות לא נעים. אפילו אם אתם צודקים, תנו לאח"רים לדבר ואתם תאמ"רו את דברכם רק בעוד שבועיים. מיכתב או ידעה מארץ אחרת יגרמו לשימחה רבה.

מצבכם בעבודה רגיש מאוד השבוע, משהו מתרסק מאחורי גבכם. שימו לב שהאווירה נעשית לפתע אופטימית ונעימה יותר, אל תקבלו זאת כדבר טבעי. הפ"עילו את החושים העק"רביים – ובגידוק מה מסתתר מאחורי היחס היותר מדי חיובי. ב-23 וב-24 בחודש צמו ע"י מות לא נעים. אפילו אם אתם צודקים, תנו לאח"רים לדבר ואתם תאמ"רו את דברכם רק בעוד שבועיים. מיכתב או ידעה מארץ אחרת יגרמו לשימחה רבה.

מצבכם בעבודה רגיש מאוד השבוע, משהו מתרסק מאחורי גבכם. שימו לב שהאווירה נעשית לפתע אופטימית ונעימה יותר, אל תקבלו זאת כדבר טבעי. הפ"עילו את החושים העק"רביים – ובגידוק מה מסתתר מאחורי היחס היותר מדי חיובי. ב-23 וב-24 בחודש צמו ע"י מות לא נעים. אפילו אם אתם צודקים, תנו לאח"רים לדבר ואתם תאמ"רו את דברכם רק בעוד שבועיים. מיכתב או ידעה מארץ אחרת יגרמו לשימחה רבה.

מצבכם בעבודה רגיש מאוד השבוע, משהו מתרסק מאחורי גבכם. שימו לב שהאווירה נעשית לפתע אופטימית ונעימה יותר, אל תקבלו זאת כדבר טבעי. הפ"עילו את החושים העק"רביים – ובגידוק מה מסתתר מאחורי היחס היותר מדי חיובי. ב-23 וב-24 בחודש צמו ע"י מות לא נעים. אפילו אם אתם צודקים, תנו לאח"רים לדבר ואתם תאמ"רו את דברכם רק בעוד שבועיים. מיכתב או ידעה מארץ אחרת יגרמו לשימחה רבה.

מצבכם בעבודה רגיש מאוד השבוע, משהו מתרסק מאחורי גבכם. שימו לב שהאווירה נעשית לפתע אופטימית ונעימה יותר, אל תקבלו זאת כדבר טבעי. הפ"עילו את החושים העק"רביים – ובגידוק מה מסתתר מאחורי היחס היותר מדי חיובי. ב-23 וב-24 בחודש צמו ע"י מות לא נעים. אפילו אם אתם צודקים, תנו לאח"רים לדבר ואתם תאמ"רו את דברכם רק בעוד שבועיים. מיכתב או ידעה מארץ אחרת יגרמו לשימחה רבה.

מצבכם בעבודה רגיש מאוד השבוע, משהו מתרסק מאחורי גבכם. שימו לב שהאווירה נעשית לפתע אופטימית ונעימה יותר, אל תקבלו זאת כדבר טבעי. הפ"עילו את החושים העק"רביים – ובגידוק מה מסתתר מאחורי היחס היותר מדי חיובי. ב-23 וב-24 בחודש צמו ע"י מות לא נעים. אפילו אם אתם צודקים, תנו לאח"רים לדבר ואתם תאמ"רו את דברכם רק בעוד שבועיים. מיכתב או ידעה מארץ אחרת יגרמו לשימחה רבה.

מצבכם בעבודה רגיש מאוד השבוע, משהו מתרסק מאחורי גבכם. שימו לב שהאווירה נעשית לפתע אופטימית ונעימה יותר, אל תקבלו זאת כדבר טבעי. הפ"עילו את החושים העק"רביים – ובגידוק מה מסתתר מאחורי היחס היותר מדי חיובי. ב-23 וב-24 בחודש צמו ע"י מות לא נעים. אפילו אם אתם צודקים, תנו לאח"רים לדבר ואתם תאמ"רו את דברכם רק בעוד שבועיים. מיכתב או ידעה מארץ אחרת יגרמו לשימחה רבה.

מצבכם בעבודה רגיש מאוד השבוע, משהו מתרסק מאחורי גבכם. שימו לב שהאווירה נעשית לפתע אופטימית ונעימה יותר, אל תקבלו זאת כדבר טבעי. הפ"עילו את החושים העק"רביים – ובגידוק מה מסתתר מאחורי היחס היותר מדי חיובי. ב-23 וב-24 בחודש צמו ע"י מות לא נעים. אפילו אם אתם צודקים, תנו לאח"רים לדבר ואתם תאמ"רו את דברכם רק בעוד שבועיים. מיכתב או ידעה מארץ אחרת יגרמו לשימחה רבה.

מצבכם בעבודה רגיש מאוד השבוע, משהו מתרסק מאחורי גבכם. שימו לב שהאווירה נעשית לפתע אופטימית ונעימה יותר, אל תקבלו זאת כדבר טבעי. הפ"עילו את החושים העק"רביים – ובגידוק מה מסתתר מאחורי היחס היותר מדי חיובי. ב-23 וב-24 בחודש צמו ע"י מות לא נעים. אפילו אם אתם צודקים, תנו לאח"רים לדבר ואתם תאמ"רו את דברכם רק בעוד שבועיים. מיכתב או ידעה מארץ אחרת יגרמו לשימחה רבה.

השבוע תצטרכו להשלים עבודות שגידחו שלא באשמתכם. אולם זה יהפוך את ימי השבוע למלאים, כש"אינכם מתפנים לעצמ"כם ולבני משפחתכם. יש מי שמוכן לעזור ול"הקל עליכם את המע"מסה, מדובר בעיקר בידידים במזל עקרב או בתולה. ה-23 וה-24 במרץ על נטיה לסבול מבעיות בריאות, יתכן שהגיע הזמן לגשת ל"רופא ולבצע בדיקות. בעיות כספיות יעסיקו אתכם. בשטח הרומאנטי אתם מושכים.

ה-20 וה-21 יהיו מאוד מעייפים וקשים, הצטברות של עייפות יכולה לגרום לכם לבעיה בשטח הברי-אות. יתכן שתאלצו ל"השאר מיטתה יומיים, דבר שמאוד לא אהוב על האריות. ה-23 מר"א על כוחות שמתחד"שים, אך החיסרון הג"דול באותם ימים זו הנטיה להסתכסך עם משפחה, חברים ובני זוג. נדמה שכולם סומ"כים רק עליכם, ואתם אינכם מוצאים זמן לעיסוקים אחרים. בקרוב תהנו מעיסוקכם.

ה-20 וה-21 יהיו מאוד מעייפים וקשים, הצטברות של עייפות יכולה לגרום לכם לבעיה בשטח הברי-אות. יתכן שתאלצו ל"השאר מיטתה יומיים, דבר שמאוד לא אהוב על האריות. ה-23 מר"א על כוחות שמתחד"שים, אך החיסרון הג"דול באותם ימים זו הנטיה להסתכסך עם משפחה, חברים ובני זוג. נדמה שכולם סומ"כים רק עליכם, ואתם אינכם מוצאים זמן לעיסוקים אחרים. בקרוב תהנו מעיסוקכם.

ה-20 וה-21 יהיו מאוד מעייפים וקשים, הצטברות של עייפות יכולה לגרום לכם לבעיה בשטח הברי-אות. יתכן שתאלצו ל"השאר מיטתה יומיים, דבר שמאוד לא אהוב על האריות. ה-23 מר"א על כוחות שמתחד"שים, אך החיסרון הג"דול באותם ימים זו הנטיה להסתכסך עם משפחה, חברים ובני זוג. נדמה שכולם סומ"כים רק עליכם, ואתם אינכם מוצאים זמן לעיסוקים אחרים. בקרוב תהנו מעיסוקכם.

ה-20 וה-21 יהיו מאוד מעייפים וקשים, הצטברות של עייפות יכולה לגרום לכם לבעיה בשטח הברי-אות. יתכן שתאלצו ל"השאר מיטתה יומיים, דבר שמאוד לא אהוב על האריות. ה-23 מר"א על כוחות שמתחד"שים, אך החיסרון הג"דול באותם ימים זו הנטיה להסתכסך עם משפחה, חברים ובני זוג. נדמה שכולם סומ"כים רק עליכם, ואתם אינכם מוצאים זמן לעיסוקים אחרים. בקרוב תהנו מעיסוקכם.

ה-20 וה-21 יהיו מאוד מעייפים וקשים, הצטברות של עייפות יכולה לגרום לכם לבעיה בשטח הברי-אות. יתכן שתאלצו ל"השאר מיטתה יומיים, דבר שמאוד לא אהוב על האריות. ה-23 מר"א על כוחות שמתחד"שים, אך החיסרון הג"דול באותם ימים זו הנטיה להסתכסך עם משפחה, חברים ובני זוג. נדמה שכולם סומ"כים רק עליכם, ואתם אינכם מוצאים זמן לעיסוקים אחרים. בקרוב תהנו מעיסוקכם.

ה-20 וה-21 יהיו מאוד מעייפים וקשים, הצטברות של עייפות יכולה לגרום לכם לבעיה בשטח הברי-אות. יתכן שתאלצו ל"השאר מיטתה יומיים, דבר שמאוד לא אהוב על האריות. ה-23 מר"א על כוחות שמתחד"שים, אך החיסרון הג"דול באותם ימים זו הנטיה להסתכסך עם משפחה, חברים ובני זוג. נדמה שכולם סומ"כים רק עליכם, ואתם אינכם מוצאים זמן לעיסוקים אחרים. בקרוב תהנו מעיסוקכם.

ה-20 וה-21 יהיו מאוד מעייפים וקשים, הצטברות של עייפות יכולה לגרום לכם לבעיה בשטח הברי-אות. יתכן שתאלצו ל"השאר מיטתה יומיים, דבר שמאוד לא אהוב על האריות. ה-23 מר"א על כוחות שמתחד"שים, אך החיסרון הג"דול באותם ימים זו הנטיה להסתכסך עם משפחה, חברים ובני זוג. נדמה שכולם סומ"כים רק עליכם, ואתם אינכם מוצאים זמן לעיסוקים אחרים. בקרוב תהנו מעיסוקכם.

ה-20 וה-21 יהיו מאוד מעייפים וקשים, הצטברות של עייפות יכולה לגרום לכם לבעיה בשטח הברי-אות. יתכן שתאלצו ל"השאר מיטתה יומיים, דבר שמאוד לא אהוב על האריות. ה-23 מר"א על כוחות שמתחד"שים, אך החיסרון הג"דול באותם ימים זו הנטיה להסתכסך עם משפחה, חברים ובני זוג. נדמה שכולם סומ"כים רק עליכם, ואתם אינכם מוצאים זמן לעיסוקים אחרים. בקרוב תהנו מעיסוקכם.

ה-20 וה-21 יהיו מאוד מעייפים וקשים, הצטברות של עייפות יכולה לגרום לכם לבעיה בשטח הברי-אות. יתכן שתאלצו ל"השאר מיטתה יומיים, דבר שמאוד לא אהוב על האריות. ה-23 מר"א על כוחות שמתחד"שים, אך החיסרון הג"דול באותם ימים זו הנטיה להסתכסך עם משפחה, חברים ובני זוג. נדמה שכולם סומ"כים רק עליכם, ואתם אינכם מוצאים זמן לעיסוקים אחרים. בקרוב תהנו מעיסוקכם.

ה-20 וה-21 יהיו מאוד מעייפים וקשים, הצטברות של עייפות יכולה לגרום לכם לבעיה בשטח הברי-אות. יתכן שתאלצו ל"השאר מיטתה יומיים, דבר שמאוד לא אהוב על האריות. ה-23 מר"א על כוחות שמתחד"שים, אך החיסרון הג"דול באותם ימים זו הנטיה להסתכסך עם משפחה, חברים ובני זוג. נדמה שכולם סומ"כים רק עליכם, ואתם אינכם מוצאים זמן לעיסוקים אחרים. בקרוב תהנו מעיסוקכם.

ה-20 וה-21 יהיו מאוד מעייפים וקשים, הצטברות של עייפות יכולה לגרום לכם לבעיה בשטח הברי-אות. יתכן שתאלצו ל"השאר מיטתה יומיים, דבר שמאוד לא אהוב על האריות. ה-23 מר"א על כוחות שמתחד"שים, אך החיסרון הג"דול באותם ימים זו הנטיה להסתכסך עם משפחה, חברים ובני זוג. נדמה שכולם סומ"כים רק עליכם, ואתם אינכם מוצאים זמן לעיסוקים אחרים. בקרוב תהנו מעיסוקכם.

ה-20 וה-21 יהיו מאוד מעייפים וקשים, הצטברות של עייפות יכולה לגרום לכם לבעיה בשטח הברי-אות. יתכן שתאלצו ל"השאר מיטתה יומיים, דבר שמאוד לא אהוב על האריות. ה-23 מר"א על כוחות שמתחד"שים, אך החיסרון הג"דול באותם ימים זו הנטיה להסתכסך עם משפחה, חברים ובני זוג. נדמה שכולם סומ"כים רק עליכם, ואתם אינכם מוצאים זמן לעיסוקים אחרים. בקרוב תהנו מעיסוקכם.

ענייני מגורים מעסיקים אתכם בימים אלה. אתם משתדלים לשפר את תנאי המגורים, אולם זה לא הזמן המתאים לכך ועדיף ש"תדחו זאת בשבועיים. כי אז תחסכו לעצמכם התרגונויות בגלל עיכ"ביום שלא נלקחו בחש"בון. מה-23 עד 26 בחודש אתם נוטים להיפגע בתאונות, ולאו דווקא בדרכים, בתא"ריכים אלה עליכם ל"היות זהירים מתמיד. נסיעה לחו"ל צפויה בקרוב – אך עדיף לדחותה לדצמבר.

היחסים עם הסביבה במשפחה והקשרים עדיף להתרחק מכולם ולהשקיע את עצמכם בעבודה. מצבכם הכספי אינו טוב, ויש לתת את הדעת לעניין זה. בימים אלה יעסיקו אתכם כספים של המשפחה או כספי ירושות, לא רצוי להסתמך על טיפ"לם של אחרים בעניינים אלה. אין ספק שזה יר"תר נוח אך אתם צפויים להפסידים. בריאות בני משפחתכם במגורים אינה טובה.

אתם חשים צורך לבצע שינויים בעבודה, האנשים שעליכם אתם עובדים מעריכים את כישוריכם, אולם יש לבדוק פעם נוספת מי הם הידידים הטובים באמת. ה-20 וה-21 ב"חודש מראים על נטיה לבזבז כספים מעל ל"כולתכם. יש סיכוי לק"בל סכום כסף מהגרלה או ממקור בלתי צמוי, אולם לא מדובר בסכום גדול. נסיעות ארוכות וקצרות יכולות לגרום לא מעט בעיות, עיכובים ומיכשולים. עדיף לדחות נסיעה.

אתם חשים צורך לבצע שינויים בעבודה, האנשים שעליכם אתם עובדים מעריכים את כישוריכם, אולם יש לבדוק פעם נוספת מי הם הידידים הטובים באמת. ה-20 וה-21 ב"חודש מראים על נטיה לבזבז כספים מעל ל"כולתכם. יש סיכוי לק"בל סכום כסף מהגרלה או ממקור בלתי צמוי, אולם לא מדובר בסכום גדול. נסיעות ארוכות וקצרות יכולות לגרום לא מעט בעיות, עיכובים ומיכשולים. עדיף לדחות נסיעה.

אתם חשים צורך לבצע שינויים בעבודה, האנשים שעליכם אתם עובדים מעריכים את כישוריכם, אולם יש לבדוק פעם נוספת מי הם הידידים הטובים באמת. ה-20 וה-21 ב"חודש מראים על נטיה לבזבז כספים מעל ל"כולתכם. יש סיכוי לק"בל סכום כסף מהגרלה או ממקור בלתי צמוי, אולם לא מדובר בסכום גדול. נסיעות ארוכות וקצרות יכולות לגרום לא מעט בעיות, עיכובים ומיכשולים. עדיף לדחות נסיעה.

אתם חשים צורך לבצע שינויים בעבודה, האנשים שעליכם אתם עובדים מעריכים את כישוריכם, אולם יש לבדוק פעם נוספת מי הם הידידים הטובים באמת. ה-20 וה-21 ב"חודש מראים על נטיה לבזבז כספים מעל ל"כולתכם. יש סיכוי לק"בל סכום כסף מהגרלה או ממקור בלתי צמוי, אולם לא מדובר בסכום גדול. נסיעות ארוכות וקצרות יכולות לגרום לא מעט בעיות, עיכובים ומיכשולים. עדיף לדחות נסיעה.

אתם חשים צורך לבצע שינויים בעבודה, האנשים שעליכם אתם עובדים מעריכים את כישוריכם, אולם יש לבדוק פעם נוספת מי הם הידידים הטובים באמת. ה-20 וה-21 ב"חודש מראים על נטיה לבזבז כספים מעל ל"כולתכם. יש סיכוי לק"בל סכום כסף מהגרלה או ממקור בלתי צמוי, אולם לא מדובר בסכום גדול. נסיעות ארוכות וקצרות יכולות לגרום לא מעט בעיות, עיכובים ומיכשולים. עדיף לדחות נסיעה.

אתם חשים צורך לבצע שינויים בעבודה, האנשים שעליכם אתם עובדים מעריכים את כישוריכם, אולם יש לבדוק פעם נוספת מי הם הידידים הטובים באמת. ה-20 וה-21 ב"חודש מראים על נטיה לבזבז כספים מעל ל"כולתכם. יש סיכוי לק"בל סכום כסף מהגרלה או ממקור בלתי צמוי, אולם לא מדובר בסכום גדול. נסיעות ארוכות וקצרות יכולות לגרום לא מעט בעיות, עיכובים ומיכשולים. עדיף לדחות נסיעה.

אתם חשים צורך לבצע שינויים בעבודה, האנשים שעליכם אתם עובדים מעריכים את כישוריכם, אולם יש לבדוק פעם נוספת מי הם הידידים הטובים באמת. ה-20 וה-21 ב"חודש מראים על נ

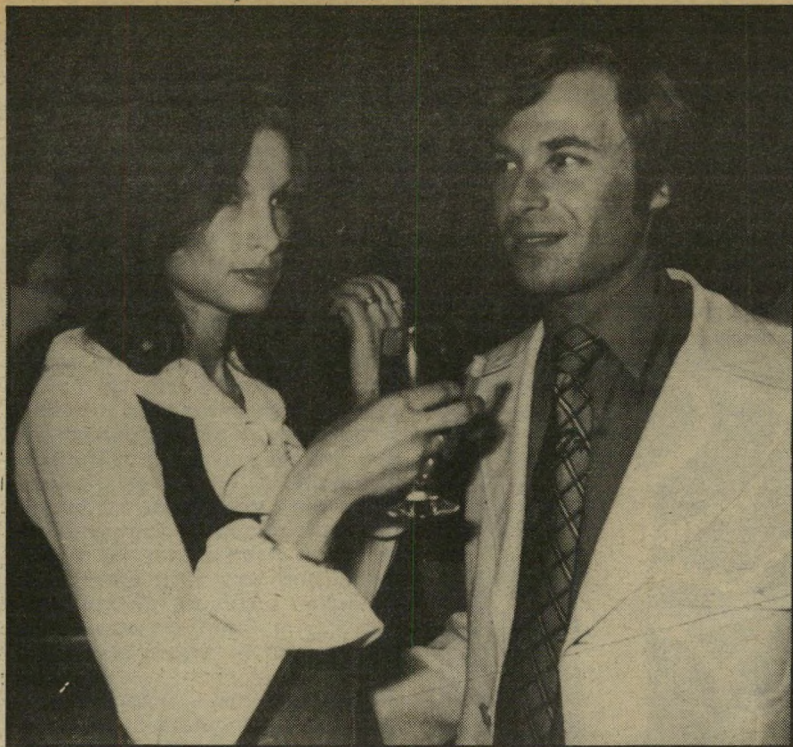
ח ו ת נ ה לא לייצוא

מי אמר ששכונות האופנה, הנערכים בארץ מדי פעם, הם לא כיגדיל? קודם כל, הגויים רואים את הדברים היפים שעושים כאן, ואחרי שהם מקבלים הلم מהמחירים, הם ככל זאת קונים כמה דברים ועוזרים לייצוא של מדינת ישראל, וגם לרפורמות של המטבע הזה. אולי זה מעניין אתכם, אבל אותי לא כל כך. אותי מעניין מה קורה בין הנשים היפות, המציגות את אופנת הארץ, לבין הגברים, הבאים לשם בענייני עסקים. כמו, למשל, הדוגמנית היפה נעמי סילסן.

נעמי סילסן-גוט
לא עוזבת את הארץ.

שכאה להציג איוה בגדיים וכמה חולצות ותיכף אחרי שהיא עשתה פוזה של דוגמנית נפגשו עיניה בעיניים יפות של בחור יפה. מייד התפתחה אהבה גדולה בין נעמי סילסן לבין בעלה העיניים היפות, שהיה רמזי גוט, מנהל מכון הייצוא הישראלי. הרומן הזה נמשך שנה וחצי, ורק כשבוע שעבר הוא נעשה רישמי בחתונה יפה ומכובדת בבית הכנסת אשר ברחוב כנייהודה. אמרו לי שהכלה לבשה שימלה מדהימה בצבע חלב-מלכך, והחתן נזח מאושר. אבל תיכף אחרי החתונה שמעתי שרמי גוט עוזב את מכון הייצוא, וכיחד עם אשתו הטריה הוא יורד להולנד. זה ממש עיצבן אותי. מכון הייצוא זה טוב, אבל למה לייצא לחו"ל דווקא בנייאס? דרינג' דרגתי לנעמי סילסן-גוט, ושאלתי אותה אם אכן הם עוזבים את הארץ. "קודם תגיד לי מול טוב?" "בטח, בטח מול טוב, הרי לא חשבת שאני לא הולכת להגיד לך מול טוב?" "נו, מה רצית לשאול?" "אם זה נכון שאתם עוזבים את הארץ." "זה לא נכון! נכון שרמי עוזב את מכון הייצוא. יש לו עסקים פרטיים, וכמה מהם מתנהלים עם הולנד, אז בטח ניסע לשם לפעמים, אבל אנחנו לא עוזבים את הארץ." ברוך השם. נרגעתי.

דן ורפנה כנר
אתן לחיים שלנו עוד הזדמנות!

על בניית הנישואין מחדש, אבל אני רוצה להאמין שעם רצון טוב של שנינו, נוכל להגיע לתוצאות."

"דן כל הזמן ביקש שלום-בית. הרבה זמן אני לא הסכמתי, אבל עכשיו הגעתי למסקנה שאתן לחיים שלנו עוד הזדמנות. יש לנו הרבה לעבוד

הסיפרות העברית לפעמים מעניינת

עכשיו שמעתי שיש לו שוב רומן חשוב עם אחת התלמידות שלו, אשה יפה ומוצלחת בשם סמדר שיפמן. ולא רק רומן, אלא שכמה חובביסיפור סיפרו לי שכנראה סמדר ומנחם מתחתנים.

עשיתי דרינג'רינג לפרי ושאלתי אותו אם אני יכולה כבר להזמין שימלה לחתונה שלו, אבל מנחם אמר שאין שום חתונה באופק, לפי מיטב ידיעתו.

"מתי הכרת את סמדר?"

"הכרתי אותה לפני 15 שנה, כשהייתה תלמידה שלי, אבל הרומן בינינו די טרי." "פרופסור צעיר כמון, המוקף כל הזמן בהמון סטודנטיות מעריצות, איך אף אחת לא תפסה אותך והביאה אותך אל מתחת לחופה?" "הרבה סטודנטיות יפות וצעירות תפסו אותי, אבל הן לא מחזיקות מעמד הרבה זמן."

הסיפור הסיפורתי השני הוא סיפור עצוב. אחד האנשים הנחמדים והמבריקים ביותר בסיפור העברית בת-זמננו הוא המבקר והמחזה לסיפורות, הר"ר ניסים קלדרון. ניסים, שהיה נשוי לפני שנים עם העיתונאית המוכשרת חנה קלדרון ושהתגרש ממנה, היה בחור מאוד מבוקש בחוגי הסיפורות וגם בחוגים אחרים. לפני כמה שנים הוא פגש באשה יפהפיה, מקסימה וחכמה, שגם היא דוקטור לסיפורות, בשם דורית, ואחרי אהבה קצרה ולוהטת הם נישאו. הם גרו בדירה נחמדה ברחוב ברדיצ'בסקי. כולם אהבו את דורית ואת ניסים, וכולם אהבו לבוא ולהתארח בביתם. איכשהו גם יצא להם שם של הווג הנשוי הכי טוב בשטח. ועכשיו, פיתאום, אני שומעת שניסים עזב את הדירה ברחוב ברדיצ'בסקי. במיקרה ראיתי גם אותה וגם אותו ברחוב (כל אחד לחוד) השבוע. הוא לא נראה מאושר. היא נראית יפה, כרגיל.

מנחם פרי

"הן לא מחזיקות מעמד"

לכם. ישבתי שם שעה, ויצאתי עם פקולטה.

הסיפור הראשון הוא על המרצה לסיפורות באוניברסיטת תל-אביב, הפרופסור מנחם פרי. מנחם, שהתגרש מאשתו הראשונה לפני 20 שנה בערך, ניהל כמה רומנים גדולים. הראשון שבהם היה עם יעל שוורץ, מרצה לסיפורות בארץ ניכרסיטה. עם יעל חי מנחם פרי כ-12 שנה, והיה ברור לכולם שזה לנצח. הם גם קנו דירה משותפת בכספי שניהם, ואהבו זה את זה. אחרי 12 שנה הם נפרדו, אבל אף אחד לא האמין שזה להרבה זמן. אחרי כך הכיר פרי את עופרה ריזנפלד, שכתבה מתכונים בעיתונים, ועל הבסיס הזה, של האוכל, הם התקרבו. גם מנחם פרי כותב מתכונים מסובכים ועתוריקמהין ושאר מאכלים, שאי אפשר לקנות בארץ. הרומן הקוליארי הזה נמשך שנה, וגם הוא הסתיים.

יצליח. לא יצליח. יצליח. לא יצליח. אולי יצליח!

בהתחלה היו מכות, אחרי כך היו הכשחות, אחרי כך היו עלבונות ומריבות, וכתבות בעיתון נים. יותר מאוחר היתה גם תביעה לגט, והיתה בקשה לשלוס-בית, ושוב היו מכות. ואחרי כך היה צרעיקול על המשכורת, ואפילו צרמאסר בגין אייתשולם מוזנות.

נו, ואחרי כל זה — מה יש? יש חופשה מישפחתית באילת. דפנה ודן כנר, עם שתי בנותיהם נראו רגועים, ואפילו מאושרים, במלון נפטון באילת, לפני שבועיים — כשאני הייתי בחו"ל, כמובן. אז עכשיו חזרתי, ומייד עשיתי דרינג'רינג לרפנה ושאלתי אותה: האם קץ למלחמות?

קראתי כשבוע שעבר את המדור שלי ושמתי לב לכך שרוב הזמן אני כותבת על נשות-חברה ועל דוגמניות ועל אנשי-עסקים. פיתאום חשבתי שזה ממש לא בסדר מציד, שאני לא יודעת מה קורה ברכילות של האינטלקטואלים הישראלי

ניסים קלדרון
כל אחד לחוד

ליים. החלטתי מעכשיו להביא בכל פעם גם קצת חדשות מהסטור האקדמי והאמנותי של ישראל. ומה עושים בשביל זה? הולכים לסיפריה, יושבים, מזמינים קפה ותוך 10 דקות מגלים שם צייר אחד, ומבקרסיפורות אחד, ומשורר אחד, וכמה דוקטורים לכל מיני מיקצועות. נו, מה אגיד

משימה ביטחונית חשובה

הסיפור הכי חם היום הוא דווקא על אחיו של אחד האנשים היותר בכירים במדינה. האח הזה, שהוא גבר נאה ושרמאנטי, ושיש לו הצלחה די רבה אצל נשים (גם נשים מאוד מפורסמות), התחיל בזמן האחרון לבקר בחוף תל-ברוך. בפעמים הראשונות, כשגילו אותו שם, חשבו שהוא בטח בא באיוו משימה לאומית חשובה, אבל כשגילו אותו שם עוד פעם ועוד פעם, התחילו לחקור. ומה הסתבר? שהאדון הנאה והשרמאנטי פשוט מת על הבחורות העובדות, היודעות איך למכור את הסחורה שלהן. מבלי לבלבל את המוח ולבקש פינוקים. אגב, כמה אנשים סיפרו לי את הסיפור הזה. שכחתי לשאול את האנשים האלה, מה בדיוק הם עושים שם באיוור בשעות-הלילה. בטח איוו משימה ביטחונית חשובה.

כיפה זה לא ביטוח-חיים

כל מי שנהנה לשמוע את "אדוני-עולם" אשר ברא... יודע שצמד רעים שרים את זה ממש משגע. צמד רעים, שהם **ישראל גוטסדינר** ובני רוזנבאום, הם זמרים מאוד פופולאריים בקרב יהודים שומרי-מצוות ואוהבי הזמר היהודי, כאן בארץ וגם בגלויות השונות. 19 שנה הם כבר ביחד, שרים ומקליטים ונוסעים בעולם, וחיים חיימישפחה כמו שכתוב בספרים של שומרי המסורת. ישראל נשוי עם אשתו **שושנה** כבר 18 שנה, ויש להם שני ילדים. בני, שהוא גם עורך-דין, נשא אשה רק בשנה האחרונה. החברה הלא-מסורתית ולא-שומרי-מצוות די קינאו בצמד רעים, איך הם מצליחים לעשות

שושנה גוטסדינר (1975)
אחרי 18 שנות נישואין -

ישראל גוטסדינר
- זה כל מה שיש לה לומר

קריירה, להרויח הרבה כסף, לנסוע בכל העולם וגם לשמור על חיינישואין כליך יפים ושקטים. אולי זה משום שגוטסדינר פירושו, בגרמנית, "משרת אלוהים". לכן, קיבלו חבריהם של ישראל ושושנה הלא אמיתי כשנודע להם שאחרי 18 שנות-נישואין הם נפרדים. אפילו אני לא האמנתי לסיפור הזה, וביקשתי הוכחות ממקור ראשון. ישראל נמצא עכשיו בחו"ל בעוד סידרת-הופעות, ולכן דיברתי עם שושנה וביקשתי לשמוע ממנה אם נכון שהם נפרדים, ולמה בכלל. וכך אמרה לי שושנה גוטסדינר: "זה נכון שאנחנו מתגרשים. זה כל מה שיש לי להגיד לעיתונות. תודה". חבל.

מוניקה טסלר
עוד מעט הגברת ורדימון

הנחבא אל הכלים והתוססת

אולי אתם לא מכירים את מוניקה טסלר, אבל כל קוראי ויצה נוסטרה, העיתון הרומני בארץ, משתגעים עליה כבר שנים. היא יפה, היא סקסית והיא שרה שירים רומניים במועדוני לילה, שבהם מבקרים אנשים דוכרי השפה הזאת. פעם היא היתה נשואה לגיטריסט, שליווה אותה בהופעות. אחר-כך הם רבו ברומנית ונפרדו, ומוניקה קנתה כרטיס בכיוון אחד לארץ האפשרויות הבלתי-מוגבלות.

חמש שנים היא היתה שם, ויש רומנים המספרים לי שגם באמריקה היא התחתנה עם מישהו, ואחר-כך התגרשה.

כשגמרה לשיר ברומנית לאמריקאים, היא חזרה אלינו, וישר נסעה ליפו, שגם שם חיים כמה רומנים שהתגעגעו אליה ואל קולה. היא התחילה לשיר במועדון לילה יפואי, ובאותה הזדמנות גם התאהבה קצת בבעל מועדון נשוי, שהחזיר לה אהבה. אבל גם הרומאן היפואי שלה נגמר, והיא באה לבדוק מה מצב הרומנים בתל-אביב. באה, התלבשה בצורה סקסית, מצאה עבודה, מצאה דירה וכל מה שהיה חסר לה זה גבר שיאהב אותה. נו... מצאה. אלא מה! ואת מי מצאה החתיכה מלאת-החיים הזאת? את **ראודור ורדימון**, אחד האחים ורדימון, מבעלי קולנוע אלנבי, שמכר בחודש שעבר את הקולנוע, ששמו הוסב לסיוון. ראודור, שבי-20 השנים האחרונות מוכר כרטיסים לקולנוע, הוא טיפוס הכי שקט והכי צנוע והכי נחבא-אלהכלים שאפשר להעלות על הדעת. מה השקט הזה עושה עם הרומניה התוססת הזאת, רק אלוהים לבדו יודע!

סידורים בחו"ל -

חגיגות בארץ

שמתם לב שכבר לא שומעים בכלל על **ישראל שטייר**, מאז שעזבה את תל-אביב ועברה לגור עם **אבי אינשטיין** בשדות הירוקים? קצת שמעתם על הצרות שהיו לאבי עם אשתו-לשעבר, וקצת שמעתם על ישראל שהיא מתה להתחתן וללדת ילד נוסף.

אז הנה סוף טוב לכל הדברים. לפני חודשיים טסו ישראל ואבי לארצות-הברית ושם, בלי רבנים ובלי חופות ובלי "כרת משה וישראל", הם נישאו. עוד לפני זה הם הלכו לעורך-דין ועשו חוזה-נישואין, ועוד לפני זה ישראל נכנסה להריון, ועכשיו היא כבר בחודש החמישי. אז אחרי שהם גמרו את כל הסידורים הפורמאליים האלה, היה צריך קצת לחגוג, וחגיגות כידוע מצליחות הכי טוב דווקא בישראל.

לפני שלושה ימים, בגלריה של **הוראס ריכטר**, ביפו העתיקה, הם חגגו את כל האירועים המשמחים שקרו להם, בקבלת-פנים מאוד אלגאנטית ושמחה, שאלה הגיעו כל חבריהם, חברותיהם ובני-זוגם.

ישראל שטייר, בנה ובעלה אבי אינשטיין
נישואין בלי חופה ורבנים - גם הריון

צחי הנגבי, מנהל לישכת ראשיהמשלה, מספר על ילדותו, על הוריו שהתגרשו כשהיה בן 3, על חלומותיו כילד, על הדרך שבה נכנס לפוליטיקה, על חלקו בהפגנות ימית, על דרכו הפוליטית ועל ח"כ גאולה כהן, אמו.

„בחלוקה הספרדית שלי יש סתירה — בחצי הספרדי אני חצי מארוקאי וחצי תימני”

„אמא שלי הייתה רצה ברחובות כשביתה מגבון וצועקת, צחולי! צחולי! זה היה שם הכינוי לבן שלה”

„לפעמים היו באים הביתה אורחים חשובים, ואז הייתי צריך להנמיך את מיצעדהפיזמונים”

„הורי התגרשו כשהייתי בן 3, אבל נשאר ביחסים קרובים. הם המשיכו לבעול ביחד במיסגרות פוליטיות”

„היה לי אח שהיה חולה, היה מאושפז כל חייו ונפטר לפני 50 שנים”

„אני מתראה עם אמא שלי בחטף בכנסת, אנחנו מחליפים פחקים במיזנון”

ראיינה ענת סרגוסטי

„שמעתי את אמא

מתאמנת בבית!”

כששומעים את הסבריו, מתקבל הרושם שהוא עושה את צעדיו תוך חישוב מדויק של כדאיות אישית, המוסברת במניעים אידיאולוגיים מוצקים. הוא מוכן להרחיב ולהסביר את מניעיו שוב ושוב. צחי הנגבי הוא ההיפך הגמור מגאולה כהן. הוא בהיר עור, וזה בא לו מן הצד האשכנזי שלו. מאביו עימנואל הנגבי, הוא מדבר בשקט ובזהירות, אינו מתרגש, לפחות לא כשהוא מסביר את עצמו. על אמא שלו הוא מדבר בהרבה אהבה והערכה. היא גידלה אותו לבדה, מאז שהתגרשה מאביו, כשצחי היה בן 3 שנים. למרות כל עיסוקיה במשך השנים, עיסוקים אינסופיים כפר-

התנועה לעצירת-הנסיגה-מסיני. כאשר שומעים כיצד הוא מדבר ומסביר את מחשבותיו הפוליטיות במילים יפות, קשה להאמין שזה האיש שאסף סביבו 17 צעירות וצעירים, עלה איתם על האנדרטה הגבוהה המפורסמת של ימית, והכריז מראש המיגדל שהם לא ייסגו עד אשר ישונה הסכם-השלום עם מצריים, וחבל ימית יישאר בידי ישראל.

צחי הנגבי עבר למימסד. הוא עזב את המפלגה הרדיקאלית, שאותה מנהיגה אמו, גאולה כהן, ועבר לצד של מחליטי ההחלטות. הוא עזב את המפלגה הצעירה והלוחמת וחזר לשורות המפלגה הוותיקה.

הנגבי, בנה של גאולה כהן, האיש שמזה כמה שבועות מנהל את לישכתו של ראש-הממשלה, הוא רק בן 30. בעבר קישרו תמונותיו של צחי הנגבי את עמודי העיתונות היומית. שמו נקשר לעיתים קרובות להפגנות סוערות, לציון כרזות, כשהוא כמעט תמיד תוקף את המימסד מן הצד הימני שלו. אפשר היה לראות אותו לבוש תמיד במיכנסי ג'ינס, מנופף ידיים וקורא קריאות-מחאה.

קשה להאמין שהאיש היושב בפתח חדרו של יצחק שמיר, לבוש במיקטורן וענוב בעניבה, ממורק ומסורק, הוא אותו האיש שהנהיג את צעירי תנועת התחיה ואת אנשי

מבעד לחלון דירתו שבגיבעה הצרפתית, בירושלים המיזרחית. ניתן לראות חלקים נכבדים מן הגדה המערבית. הוא קורא לחלקי-ארץ אלה „יהודה ושומרון”. מבעד לחלון דירתו בירושלים אפשר גם להשקיף על דירתה של אמו, גאולה כהן. הוא מדבר כמו פוליטיקאי מיומן ומשופשף. בקי ברזי הניסוחים הזהירים והב-הירים. יש לו תשובות ברורות לשאלות. דרכו הפוליטית נהירה לו. הוא יודע להסביר מדוע עשה כל צעד כשעשה אותו. הוא נשמע כמו איש שעשה דרך ארוכה בפוליטיקה הישראלית.

כשמדברים איתו, קשה להאמין שצחי

צחי הנגבי עם אמו גאולה כהן ועם אביו עמנואל הנגבי (בבריהמיצורה) תיאור של יידישע מאמע זא כמו תיאור קלאסי של גאולה כהן

ליטיקאית. מעיד עליה בנה שהיא יידישע מאמע אמיתית. הוא מספר סיפורים משעשעים על ילדותו בביתו, ומאיר צד אחר של גאולה כהן הלוחמת, המופיעה באמצעי התיקשורת ועל הבימה הפוליטית. בניגוד לילדים אחרים, שגדלו בבתים כל כך מעורבים פוליטית ומרדו בהוריהם, כשהלכו בדרך אחרת לחלוטין, המשיך צחי הנגבי את דרכם של הוריו. גם אביו, שנפטר לפני 11 שנה, היה איש פוליטי, ושימש במשך שנים רבות כמזכיר סניף ירושלים של תנועת החרות.

צחי מדבר בלשון קירבה על "מנחם" (בגין), על "אריק" (שרון) ועל "עזר" (וייצמן). שהיו אורחים מזדמנים בבית כשהוא היה ילד, ומה שעניין אותו היו מיצעדיה פיזמונים ברדיו.

הנגבי נולד בירושלים, אך בגיל צעיר מאוד עבר עם אמו לדירה בצמון תל-אביב. אחרי שסיים את שרותו הצבאי, הלך ללמוד בחוג ליחסים בינלאומיים באוניברסיטה העברית, והעתיק את מגוריו לירושלים. אז חשב שהמעבר הוא זמני. בינתיים היו הפגנות רבות בקמפוס הירושלמי וברחבי הארץ, הנגבי סיים את התואר הראשון והתחיל ללמוד מיספטים, והעביר את מגוריו באופן קבוע לבירה.

בטיול לרמת-הגולן הוא הכיר אשה אמריקאית בשם רנדי. היא עברה איתו חלק מן הדרך על הבריקאדות, בנסיון למנוע את החזרת צחי האי סיני למצרים. לפני שלוש שנים נישאו השניים.

החתונה הייתה רבת משתתפים, ונערכה בהרצון בירושלים. ערב לפני החתונה ערכה גאולה כהן לבנה היחיד ולכלתה החדשה טקס-חינה, לפי כל כללי המסורת התמימית, כששני הצעירים היו לבושים בגדים הציבעוניים המסורתיים. הטקס כולו תועד בתמונות ציבעוניות גדולות, וממלא כמעט אלבום שלם מאוצר אלבומי התמונות של משפחת הנגבי הצעירה, המאכלס מדף שלם בכוננית שבחדר המורים של הזוג הצעיר.

בדרכי לראיון עם צחי הנגבי בביתו, שמעתי ברדיו את גאולה כהן מנסה להסביר

„אני לא רואה את עצמי יושב על כיסא ראשי-המשלה. זה יהיה יומני ואבסורדי ומגוחך לקבוע בגיל 30 מה השיא שאני שואך אליו”

את התבטאויותיה בקשר לטיהור שורות השב"כ. הרדיו בביתו של בנה לא פעל. הוא הפעיל אותו רק בסיום הראיון, כדי לשמוע את התוכנית שירים ושערים.

הוא, כך הוא מעיד על עצמו, אוהד כדורגל מושבע, הוא גם אומר בהירות שקבוצת הכדורגל האהודה עליו היא מכבי תל-אביב, ולא בית"ר ירושלים, כמו רוב החרותניקים בבירה, והוא מאוד מקווה שנקודה זו לא תהיה לו למיכשול בדרכו הפוליטית.

■ ■ ■

הרדיו אצלך לא פועל. לא שמעת עכשיו את אמא שלך ברדיו?

אני שומע אותה בבית כשהיא מתאמנת. איך היא הייתה — בסדר?

אתה לא חושב שהיא תמיד בסדר?

אני מסכים עם הקביעה הזאת.

ראית אותה בטלוויזיה?

לא.

יש מהזומה סביב מה שאמרה.

מופרות. הרברים שאמרה הם הגיוניים ומוצדקים, אם מתייחסים למה שאמרה. אתמול הייתי אצלם וקראתי את התמליל של מה שאמרה בטלוויזיה. היא התייחסה באופן ברור לגמרי לגבי יסודות מסוימים בשב"כ, לגורמים שתפיסת עולמם היא שמרנית פלסטינית היא כורח המציאות. לגבי יסודות כאלה צריך להתייחס ביתר-חשיבות. יש טעם לפגם בהעסקתם במוסד ביטחוני כל-כך רגיש כמו השב"כ. זה נכון גם לגבי כוחות שתומכים בפעילות טרור יהודית נגד ערבים שיומרו.

אפילו רסול יצא נגדה.

זה עניין פנימי בתוך התחיה, אני לא מתייחס

לזה. קראתי מאמר-מערכת בעיתון הארץ שחזר על אותה תפיסה בקשר לווענונו. שם נטען שמי שמזדהה עם עמדות הערבים ושולל החוקת נשק אטומי על-ידי ישראל הוא שלילי.

אתה חושב שאתה יכול להתייחס לאמא שלך באופן אובייקטיבי?

אני יכול לנסות.

אתה מנסה?

כן. יש לנו חילוקי-דעות. מטעמים רעיוניים אני לא נמצא יחד איתה באותה המפלגה, וזו רוגמה קלאסית למחלוקת בינינו.

היית באותה מיפלגה.

כן.

ואתה לא באותה מיפלגה מסיבות אידיאולוגיות או מסיבות של כדאיות אישיות?

אין שום צידוק אובייקטיבי לקיום שתי מיפלגות שיעדיהן זהים באופן מובהק. הדרך היחידה להקל על השגת היעדים היא להתאחד, ולא לפזר מיסגרות.

היית איתה באותה דרך עוד מהבית?

אני חבר חרות מילדותי.

היית בבית"ר?

במיסגרות שונות, במחנות-קייץ. אבל לא הייתי נער בית"ר קלאסי, שכל פעילותו בית"ר. ב-1978, כשהתרחש האפוס הידוע של הנסיגה מסיני והוקמה התחיה, מצאתי לנכון להצטרף, עד שנכשל המאבק בימית, ולא ראיתי יותר כל מקום להשתעבד לעובדה שקיימת מיפלגה בשם תחיה, ולכן חזרתי לחרות.

מפריע לך שאמא שלך נשארה שם?

באופן אישי זה לא מפריע לי. היא נהנית מהתנועה, זו תנועה מיוחדת, המימך האידיאולוגי שם הרבה יותר דומינאנטי מכלל מיפלגה אחרת, ובמיסגרת כזאת הרבה יותר נעים לתפקד.

ברוב המישפחות המצב הפוך — ההורים שמרנים והילדים רדיקאליים.

רווקא בליכוד יש כוחות צעירים עולים, ובתחיה אין אף צעיר כהנהגה.

בכל זאת, התחיה היא תנועה נמרצת יותר.

זו תנועה שתפיסת-עולמה יותר חדה, צלולה ובהירה מהליכוד, בעיקר כתוצאה מהעובדה שהיא קמה בגלל הנסיון לעצירת הנסיגה. אין לה מצע חברתי, כלכלי, חוקי-מדיני וחוקי-ביטחוני. יש לה מסר אחד, שאני מצדד בו.

הליכוד זו מיפלגה הנמצאת בשלטון כבר כמה שנים, והיא חייבת לפתח מיסגרות שמטפלות בכל הבעיות של עסי-ישראל.

■ ■ ■

מה אמא שלך אמרה כשהודעת לה שאתה חוזר לליכוד?

זה לא קרה ביום אחד. הייתה תקופה של התלבטות, אחרי מילחמת שלום-הגליל. בתקופת המילחמה, התחיה החליטה להצטרף לממשלה של בגין, ואז יובל נאמן היה שר, והתחיל בתחיה

דיון פנימי מה יהיה הצעד הבא אחרי הצטרפות לממשלה — האם הצעד הבא הוא מיסגרת משותפת עם הליכוד.

הייתה ועידה, ובה הייתה קבוצה גדולה של צעירים שהיו יחד איתי על האגדרטה בימית ובמיסגרות אחרות. ראינו מקום לאיחוד עם הליכוד, כשהיה ברור שהעמדה לא מקובלת על מרבית חברי התחיה. פרשנו ועברנו לליכוד, בתיקוה שאחרים יכנואו בעיקבותינו.

אתה יכול להיות יותר אישי? מה קרה בבית?

לא הייתה סערה גדולה. אמא שלי הייתה מודעת למוטיבציה הזאת שלי, והיא קיבלה את הצעד בשוויון-נפש.

היא הצטערה, היא ניסתה לעצור אותך?

היא מכירה אותי טוב, היא יודעת שכשאני משוכנע — אני מקיים. היא ליוותה אותי לא כמנהיגת התחיה אלא כאם הרוצה בהצלחת.

ודי מזה אחרי שחזרת לליכוד קיבלת גזב.

לא כל-כך מזה, אחרי שמונה חודשים. כשי הסתיימו הלימודים באוניברסיטה, פניתי לחפש עבודה וקיבלתי הצעה מחיים קורפו. הוא היה יריד קרוב של אבי. כשקורפו היה יו"ר סניף

לדוד קרוב של אבי. כשקורפו היה יו"ר סניף

לדוד קרוב של אבי. כשקורפו היה יו"ר סניף

לדוד קרוב של אבי. כשקורפו היה יו"ר סניף

לדוד קרוב של אבי. כשקורפו היה יו"ר סניף

לדוד קרוב של אבי. כשקורפו היה יו"ר סניף

לדוד קרוב של אבי. כשקורפו היה יו"ר סניף

לדוד קרוב של אבי. כשקורפו היה יו"ר סניף

לדוד קרוב של אבי. כשקורפו היה יו"ר סניף

לדוד קרוב של אבי. כשקורפו היה יו"ר סניף

לדוד קרוב של אבי. כשקורפו היה יו"ר סניף

זה היה בדאי לך מבחינה פוליטית אישית?

לא, ההיפך.

הגעת להיות קרוב לראשי-הממשלה בזמן מאוד קצר.

כשעזבתי את התחיה הייתי האדם הצעיר היחיד שהיו לו סיכויים כמעט ורדיים להשתלב ברשימה לכנסת. בבחירות הקודמות, ב-1981, הוצבתי בעשיריה השניה, וב-1984 היה לי סיכוי מוכר להיות בעשיריה הראשונה.

אבל לא היית נעשה ח"כ.

יתכן שלא. יכולתי להתמודד, בעוד שבחירות התמודדות שלי היא עם קבוצה של 100 איש — שרים, חברי-כנסת, שגרירים לשעבר, מנהלי חברות, והסיכויים הסטטיסטיים להיכלל ברשימה קלושים. חשבתי שאהיה בתחיה כמי שלא שלם עם מה שהוא עושה.

מה אתה עושה בליכוד?

אני שותף לתנועה שמובילה את המדינה, ושלחלטות שלה יש משמעות גורלית והיסטורית.

אתה לא מרגיש שוויתרת על אידיאולוגיה?

אין שום הברל אידיאולוגי. הליכוד והתחיה שותפים לדעה שההתנחלות חיונית לגורלו של עסי-ישראל.

זו דרך יותר קצרה להגיע לצמרת?

היא קצרה מבחינת הגיל היחסי שלי, לעומת מנהלי לישיבת ראשי-הממשלה אחרים שהיו. מבחינתי זו לא דרך קצרה. אני אומנם צעיר, בן 30, אבל אני פעיל אינטנסיבית כבר עשר שנים, שזה שליש מחיי. יש שני צדדים לעניין.

דובר פעם על אפשרות שתהיה מזכיר ממשלה.

כשזה עלה, זה החמיא לי. לא היה ידוע לי שום דבר על כך, לא הוכטח לי, לא ביקשתי. כשהוא הציע לי להיות מנהל-לישבה — שמחתי.

לא נעלבתי?

לא, בכלל לא. אני חושב שמי שנבחר כמזכיר-הממשלה, אלי רובינשטיין, מוכשר ממני למלא את התפקיד כמעט בכל תחום, ואין לי כל יומרה בשלב הזה של חיי להיות מוכשר למלא כל תפקיד.

את הניסוחים הדיפלומטיים האלה למדת מילדות?

לא לומדים את זה. במיסגרת האילוצים של החיים הפוליטיים לומדים שהחיים והמוות הם ביד הלשון, ובעניין הזה צריך ללמוד מנסיונם המר של אחרים.

בבית שלי קשה היה ללמוד דובר בלשון דיפלומטית בכל המור באמא שלי. היא מרבית את האמת שלה באופן מוחלט, ללא סלקציה — לא במילים ולא בראיונות. במובן הזה יש בינינו שוני תהומי.

היא מביישת אותך?

בכלל לא. היא הצליחה, למרות התכונה המעניינת הזאת, להשיג פוליטיקה כל מה שרצתה. היא השפיעה על המציאות בארץ בכל הרמות.

„אני חושב שאל רובינשטיין, מזכיר הממשלה, מוכשר ממני למלא את התפקיד כמעט בכל תחום, ואין לי כל יומרה בשלב הזה של חיי להיות מוכשר למלא כל תפקיד”

תנועת-החרות בירושלים, אבי היה מזכיר הסניף, בשנות ה-60 וה-70. כך שהוא מכיר אותי מילדות.

סגרת מעגל?

מבחינה זו זה היה סגירת-מעגל. מבחינת העתיד, זו הייתה הפעם הראשונה שעובתי את המערכות המפגניות, האנטי-ממסדיות, וקיבלתי תפקיד ממוסד של עובד-מדינה, עם כל הא סוציאציות של כרטיס-עובד ומילוי טפסי שעות-נוספות ושתית תה.

זו הייתה תקופה מיוחדת. הייתי רגיל לנאום ולצייר כרזות, ופיתאום מצאתי את עצמי מן הצד השני. אבל זו גם הייתה תקופה חשובה.

(המשך מעמוד 37)

אתה חושב שזה קשור לעובדה שהיא אשה?
 זו שאלה פילוסופית. קשה לחזות איך היתה פועלת לא כשהיא. מימד של נשיות בוודאי הוסיף לכאורה שלה.
איך היא באמת?
 אני חושב שמה שאמרה גולדי הון בטלוויזיה לפני פאר מתאים כאן, בנוגע ליידישע־מאמע, זה כמו תיאור קלאסי של גאולה כהן. היא לא נתנה לעובדת היותה פוליטיקאית להפריע לתיפקוד שלה כאמא.
היא היתה בבית כשהיית חוזר מבית־הספר?
 הבעיה היתה שאני לא הייתי בבית כשהייתי

רציתי להיות בחס"ל והחאמונה בקראמה. לחדד שלי אי אפשר היה להיכנס בלי קידה יפאנית

חוזר מבית־הספר. היא היתה רצה ברחובות עם מגפון ביד וצועקת: צחולי, צחולי! שזה היה שם הכינוי לכן שלה. לפעמים היתה מכניסה פור ליטיקה הביתה, וזה היה מפרע לי כילד.
למשל?
 ישיבות לתוך הלילה, אורחים חשובים: שאו הייתי צריך לסדר את החדר ולהנמיך את מוצע הפיונים. אבל מנגד היתה כזה תמורה שמנחם ועוז ואריק ירדו מרפידהעיתונות ונכנסו לסלון שלנו, וזו גם סיבה לגאווה לילד כן 11.
היית שונה בין החברים שלך?
 כמו שהיתה מלכת הכיתה והיה הספורטאי של הכיתה, אני תמיד הייתי הפוליטיקאי של הכיתה.

במחנה, וכשהשתחררתי מהצבא ולמדת באר ניברסיטה הייתי כתב של גליציה בירושלים, ובזה ראיתי את עתיד.
חלק מההשרות הצבאי היית כתב צבאי. ובחלק האחר מה עשית?
 הייתי בצנחנים. התגייסתי עם פרופיל נמוך — 45 — עקב אסטמה כרונית. במשך כמה חודשים, כששירתי בבמחנה, ניסיתי להעלות את הפרופיל.
למה?
 כי רציתי לשרת ביחידה קרבית. בסופו של דבר העליתי את הפרופיל, ויוסי אשכול, עורך במחנה, לא הסכים לשחרר אותי.
 עשיתי שביטה וישבתי בבית שלושה שבועות. אז הושגה פשרה, לפיה אתגרם לצנחנים ואעשה טירונות, ואחר כך אחזור לעיתון ואהיה כתב קרבי.
וחזרת?
 לצערי, מוסרתי, ולשימחתי, אישית, הפרתי את ההסכם, ושירתי ביחידה. ואז הושגה פשרה נוספת, שעליה מדי פעם אכתוב כתבה מתוך היחידה, וכך כתבתי מה שעובר עליי.
 ובכל זאת, כשהשתחררתי חשבת שעתונות תהיה ררכי. אבל כתוצאה מנסיבות אישיות מוזרות מצאתי עצמי נרחף להיכנס לפוליטיקה.
איך?
 הייתי כטיול אחרי הצבא בארצות־הברית, עם שני חברים מהצנחנים. זה היה בתקופה של הסכמי קמפ־דייוויד. שבוץ לפני הנסיעה היתה הפגנה גדולה של שלום עכשיו. שקראה לבגין לוותרים. בגין אז הכריז באופן שנון, כדרכו: "יש מילה אחת קטנה — לא — ואנחנו נאמר אותה כל אימת שנדרש לוותרים!" ואז הוא נסע לקמפ־דייוויד.
 לי היה איכפת שלא יהיו ויתורים, אבל נסעתי לארצות־הברית מתוך תחושה שיש על מי לסמוך ושהכל בסדר, ושלא צריך לקרוא עיתונים. בוקר אחר, בדרך ליוסמיטי־פארק, אני הייתי נהג תורן והייתי צריך לנסוע למלא דלק. יצאתי לתחנה במינססיס קצרים ויחף, וכשהאיש מילא דלק הלכתי לקנות עיתון. פיתאום אני רואה בעמוד הראשון את מפת ארץ־ישראל ועל כל סיני כתוב "חזרה למצרים", על הרמה מצוייר

אתה מרגיש יותר נוח לעבוד עם שמיר, משום שגם הוא התנגד להסכמי קמפ־דייוויד?
 לא הייתי מוכן לעבוד עם אף אחד שהוא בעד ההסכמים.
עד היום?
 ודאי. אני לא מסוגל לעבוד עם מנהיג שאני חלוק איתו באופן בסיסי על תפיסת־העולם.
ומה יהיה אם יום אחד שרון יהיה ראש־הממשלה?
 צריך להבחין בין מה שהיה לבין מה שיהיה. ברור לי שאין טעם יותר למאבק הנוסטלגי נגד הסכמי קמפ־דייוויד, כי החלק הישראלי כבר בוצע ונותר החלק של התועלת שלנו מזה, שלפחות אותו כדאי להשלים — מימוש האוטונומיה ביהודה ושומרון — שזה, לדעתי, הפיתרון הריאלי היחיד לחיים משותפים ביהודה ושומרון, והחלק השני הוא מימוש הגורמליאציה ביחסים עם מצרים.
שרון היה זה שפינה את ימית. יש כאלה שלא פולחים לו על זה.
 אין סליחה אישית כאן. שרון עשה את זה מתוך אמונה שאין ברירה אחרת. לדעתי הוא, כמו כל הממשלה בשעתו, טעה בכך שלא עמד על מניעת עקירת־היישובים. אפשר היה להשיג איתם הסדר ללא שנצטרך למחוק את מיפעל־ההתיישבות בימית, שהיה כולו פרוש על כמה קילומטרים בודדים.
עכשיו זה פוסלארי בתנועת־החרות לשנוא את שרון.
 החלק הזה טועה, ולמעשה פוגע במטרה שהוא רוצה להשיג. אין שום טעם ליצירת מחנות בחרות ולפסילת איש כזה או אחר בתוך חרות. זו תנועה הומוגנית. אין מחלוקת רעיונית.

היו אז הסגנות אלימות.
 קשה לומר שזה היה יום. במספר מיקרים נגררו לתיגרות־ידיים לא מתוכננות.
אתה חמום־מוח?
 בכלל לא.
אתה יותר אשכנזי או יותר ספרדי?
 יש אשכנזים חמום־מוח וספרדים נעים־הליכות. אני משתדל לא לתת ליצר להוביל לפני ההגיון.
ובתחומים אחרים, למי אתה דומה יותר?
 גם בחלוקה הספרדית שלי יש סתירה — בחצי הספרדי אני חצי מארוקאי וחצי תימני. במאכלים אני יותר תימני ובשירים יותר מארוקאי.
איזה אוכל אמא שלך מבשלת?
 אוכל תימני. אבל אני אוהב את המוסיקה המיזרחית שנוטה יותר לצד המארוקאי.
והחלק השני שלך הוא פולני?
 כן. סבא וסבתא מצד אבי נספו בשואה, ולא פגשתי אותם. הוריה של אמי — הסבתא מארוקאית והסבא עלה מערן. אני חושב שלצד הספרדי יש חזקה, כי גדלתי עם אמי בתל־אביב וגדלתי גם אצל הוריה, מישהה ספרדית, ולא הייתי קרוב למישפחת אבי, מלבד הקשר איתו.
היה קשר?
 די הדוק. הוריי התגרשו כשהייתי בן 3, אבל אבי היה ביחסים קרובים עם אמי. הם המשיכו לפעול ביחד במסגרות פוליטיות מסוימות. בחופשות הייתי נוסע אליו לירושלים.
הוא נישא שוב?
 לא.
גם היא לא.

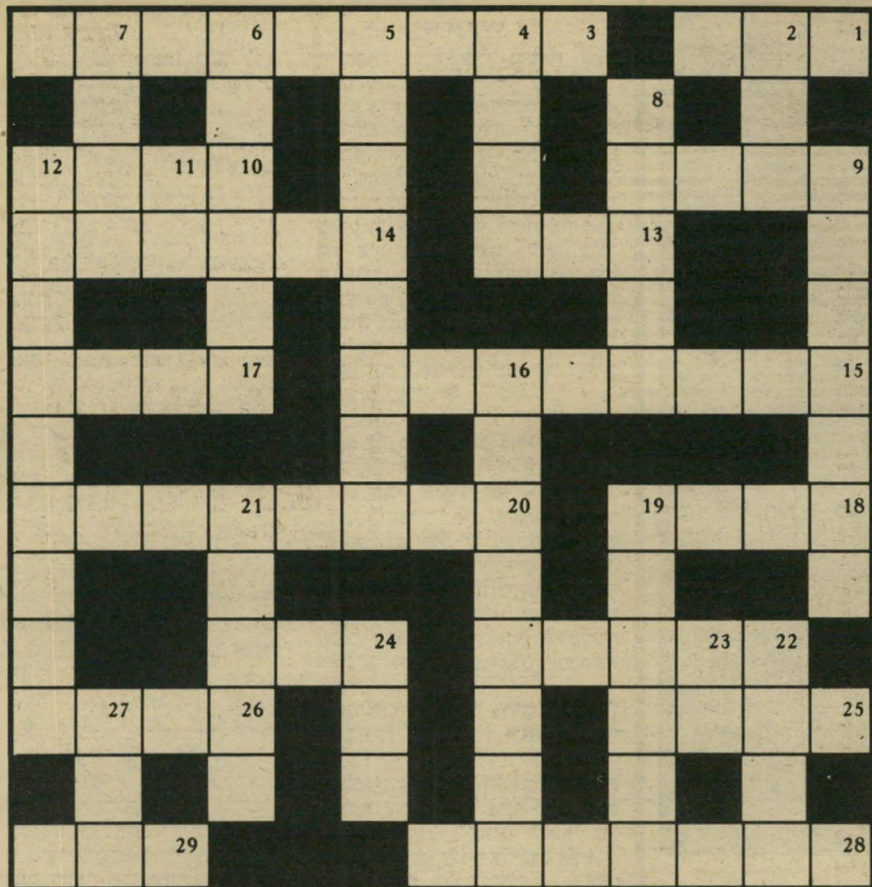
הנגבי עם אשתו רנדי בימית. אני אשכנזי רק בחורף. בקיץ אני משתףף!

הנגבי בהפגנה באוניברסיטה העברית בגיל 10 חשבתו להיות צייר...

אין לך שום דבר נגדו?
 יתכן שיש לי כנגד איש זה או אחר. שמיר ראוי להוביל את הליכוד גם בבחירות הבאות.
כל החיים שלך סובבים סביב הסר ליטיקה?
 לא. בכלל לא. אבל העניין המרכזי הוא הפר ליטיקה.
הלכת ללמוד מישפטים. זה לא משיקול פוליטי?
 הלכתי ללמוד מישפטים בגלל מה שקרה בימית. כשימפלגה מתמודדת בקשיחות ובאכזריות כנגד אנשים שנאלצו לבסוף לנטוש. כמו אמא שלי, הבנתי שבחיים הפוליטיים לא צריך להיות תלוי בפרנסה בפוליטיקה, כי אז אתה מאבד את העצמאות. הבנתי שאני צריך למצוא תחום שיאפשר לי עצמאות כלכלית, ומישפטים מאפשר גם זה וגם מאפשר להיות יותר מוכשר בחיים הפוליטיים.
אתה חושב להיות עורך־דין?
 אני מקווה שאסיים את הלימודים.
אתה אוהב את הפוליטיקה?
 אוהב מאוד את העניין והמתח והגושים המרתקים. אני לא אוהב את הצדדים הנלווים של ישיבות־ברברת אל תוך הלילה, והצורך להיות מעורב בעסקות שונות.
מה אתה הכי אוהב?
 אין לי עוד רקורד לדברים שעשיתי ושקבעו גורלות, אבל עשיתי דברים שהשפיעו. בעיקר בקמפוס. נגד הפגנות של תומכ־י־אשף.

לא.
למה?
 לא היה להם זמן. כנראה גם לא היה צורך נפשי לחלק את המסירות לארץ־ישראל עם כך זוג נוסף.
אתה נראה אשכנזי.
 רק בחורף. בקיץ אני משתףף.
אתה לא בן יחיד?
 כרגע כן. היה לי אח, שנפטר לפני 10 שנים.
הוא גדל בבית?
אני לא צריך לשמוע אח אמא שלי בדין. אני שומע אחה בבית, כשהיא מתאמת
 היה חולה והיה מאושפז כל חייו, ונפטר לפני 10 שנים.
אתה לא רוצה לדבר על זה?
 נכון.
אמא שלך גרה עכשיו לידך, בירד־שלים?
 אפשר להשקיף עליה מן המרפסת.
אתם מתראים הרבה?
 אנחנו אוכלים אצלה בכל יום שישי בערב.
היא מבשלת?
 כן. ומלבד זה אנחנו מתראים בחטף פעמיים (המשך בעמוד 40)
 העולם הזה 2568

6. כך קוטל תכנית טלוויזיה?
7. יאמרו שלום ואין שלום בימי
15. איך רקר לוחם צבאי
8. היא זמנית ויש לה תחליף, מה
- גם שהיא כאילו נזולת כפה...
9. מה לחילוני ולמציאת גול-
- גולת? (3,4)
11. אם מורידים את הגבוה, אסור
- לשכוח שהוא יכול לעלות כא-
- רן. (2)
12. באחד מהבתים האלה גרתי,
- באחר בקרתי, ויש גם בית בו
- התבגרותי ואפילו... אפילו בית בו
- נפטרתי (4,5)
16. מה שמו החורו? יש לו תכונה
- זו... (5,3)
19. השחורה נראית גם כן בלי
- כלום... (6)
21. ההפך מקטל ודם זה מקום
- פורח וחס. (5)
22. הכל מעורבב בחשיכה... (4)
23. איך שלא תסתכל בזה זה
- אות! (2)
24. סוג כחול... (3)
27. אפשר להגיע למקום הכי
- רחוק גם לפני קוצ'. (3)

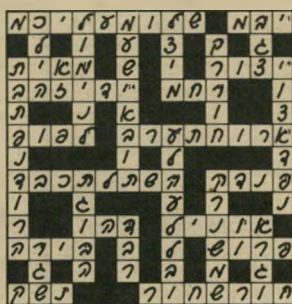
- מהתרכות היפנית, תלוי כאילו
- נקודת מבט בוחרים. (6)
15. מבולבל? (5,3)
17. הצדיקים בבית עושים
- בושות (4)
18. ובכן, הוא יושב ככלא
- פואטי... (4)
20. לא יאונה לו כל רע, כי עבורו
- בן נח הורה, שכמותו אינם נר-
- זוקין... (פסחים ח') (4,4)
22. עיר אדומה (5)
24. אפשר לעשות קוקטיל
- מקליפה של פרי (3)
25. רב מרופט? (4)
26. לפניכם מלאך ולא בעל חיים
- שמאלי... (4)
28. יותר מחצי רעמה (4,3)
29. פגע והעליב קוצ' כעץ... (3)

מאונך:

2. פרי שעולה מעט. (3)
4. הבן ארם שמעל הבית איננו
- דמוסנס (4)
5. יש לו עקרון חשוב: לא ללכת
- בחשכה... (6,2)

- מאונך:
1. מלחמת הפרשן (3)
3. מה כפיהם של הרואים את
- הנולד? (5,4)
9. שורד מת בכוסתן... (4)
10. שר בתם (2,2)
13. החתיכה שינתה כיוון בחור
- פה... (3)
14. שומרון אחרת יכולה להיות

פתרון תשבצות 2566

מישררד הבריאות נכנע ללחצים אלה? טוב היה עושה. רמב"ם אילו היה פותח שעריו לכל גוף בודק, כפי שעשה קודם לכן לפני העיתונאים לצורך פירסומת. שאלה אישית למנתח, הר"ר יגאל קס. עברתי איתו במשך שנים. היכרתי אותו כאדם אוהב-חיים, חברותי וצנוע.

מה קרה לז? האם במשך הזמן התקלקל עד כדי כך ששכח את עקרונות הרפואה ההומניסטית? אשתו אמרה בראיון לעיתון חדשות: "יגאל הימר על כל הקופה".

האם באמת ראה קס בניתוחי השתלת-כבד הימור, ומה היה מונח בקופת ההימור הזה? אני בטוח שאילו היה יגאל קס שוקל היטב את מכלול הבעיות, כפי שאני מכיר את תכונותיו, היה מתנהג בצורה שונה. כווננו, כאשר אחד ממנתחיה-לכ איים, בראיון טלוויזיוני שהוא יעזוב את המדינה אם לא יקבל מחלקה, אמר לי יגאל: "זאת לא הדרך". האם שינה את דעותיו?

אני מכיר את דעותיהם של רופאים טובים רבים בבתי-חולים שיבא, בילינסון, הדסה ירושלים. בינם לבין עצמם הם מותחים ביקורת חריפה על בית חולים רמב"ם ובכלל, אך פוחדים להתבטא באופן פומבי, כדי שלא יאשימו אותם בקינאה ובהתנגדות לקידמה.

האם אני בה קטנוניים, שאנו פוחדים לעמוד על עקרונות חיינו?

כישלון של 100 אחוז

סיכום: נוצר אצלי הרושם, המבוסס על בדיקה ראשונית של כל השאלות לעיל, שניתוחי השתלת-הכבד בוצעו בחוסר-רוב, בקלות-דעת רפואית, בחוסר-אחריות, ובמדידה רבה של הרפתקנות רפואית, בשיטה המפורסמת של סמוך עליי, "אני הטוב מכולם".

כתוצאה מהשיטה הזאת, שני החולים מתו 19 יום אחרי שעברו את הניתוחים, וימים אלה היו ימי סבל נורא להם ולמשפחותיהם.

אין לי צל של ספק, ויש להגיד זאת בגלוי בלא להסתיר את האמת — לולא היה קורה משהו יוצא מגדר הרגל, אנשים אלה לא היו מתים כעבור 19 יום בלב ניתוח.

הניתוחים קיצרו להם את החיים, ואין טעם ואין צורך להצדיק את ניסיונותיהם של הרוסאים למשל באומללים אלה כפי שהם טיפלו בהם.

התרשמתי שהגורמים העיקריים לפתיחת "עידן" השתלות-הכבד הם עניינים פארהרפואיים, מילחמות-יוקרה בין הרופאים, רצון עז של הפוליטיקאים להסב את תשומת-לב הציבור מהבעיות האמיתיות של הרפואה הציבורית המתמטטת והכמעט-גוססת.

מיום ביצוע השתלת-הכבד נשברו בפעם נוספת עליידי הרופאים ועליידי כלי התיקשורת גורמות חברתיות ומוסריות ברפואה ובחברה ככלל — גורמות שקשה להשיב ולתקן.

אם רוצים להמשיך בקידום אמיתי של הרפואה, ולחזור לעקרונות האתיקה הרפואית, ולפיתוח רפואה ציבורית טובה ושוויונית, יש להקים ועדת חקירה רחבה, שתענה על השאלות שהעליתי, ושתמליץ על הדרך שבה הרפואה שלנו חייבת ללכת. נראה לי שעד פירסום המסקנות של ועדת החקירה ולמידת הלקחים, יש לעשות הרבה דגג חשבים, ולהפסיק לאלתר את פרויקט השתלת הכבד בארץ, לאור כישלוננו (ב-100%).

כטוחני שרק אם נלך בדרך זו, קור-ננות השתלות-הכבד הראשונות בארץ לא מתו לשוא.

(המשך מעמוד 11)
בימים אלה נמסר שמישררד הבריאות מאשר בפעם נוספת השתלות-לב בבית-חולים הדסה. האם זה ניתן כפיצוי על האישור להשתלות-לב שניתן לרמב"ם? היכן ההיגיון — לעשות מרכז להשתלות כבד ברמב"ם ומרכז להשתלות-לב בהדסה, כאשר, לרוב, תורם האיברים האלה הוא אחד? כיצד מתכננת הנהלת מישררד-הבריאות לפתור את הבעיה של העברת האיברים מתורם אחד לשני מרכזים שונים? האם ישתמשו במטוסי פאנטום?

החזירה לתחום הפרט והפרת חוק שמירת-הפרטיות, שהתרחשו לגבי הניתוחים האלה, דורשים חקירה מיוחדת. מה חלקם של הרופאים והנהלת בית-החולים בכך? (זה מכלי להתייחס לתפקיד האומלל של כלי-התיקשורת, שיתכן שנפלו קורבן של לחצים אדירים מצד החברה הרפואית והפוליטיקאים).

אני יכול להשתחרר מההר-גשה העגומה שהתעוררה בי, בראותי את החיבוקים, הנשי-קות, הרמת הכוסיות, הברכות לרגל ביצוע ניתוח השתלת-הכבד, כאשר נשכח לגמרי

קורבן שרירי להארץ או לקצר חיים?

שהחולה שכבה באותו הזמן עדיין על שולחן הניתוחים, ולאחר מכן בהרדת-אישושת, ונלחמת על חייה. האם כך חוננו הרופאים להתייחס לגורלו של החולה?

כמה זה עלה

אני רוצה לדבר בפעם נוספת על הכסף שהוצא על שני הניתוחים האלה. הצלת נפש יקרה שווה כל סכום שבעולם. אך בכל זאת, אם באותו הסכום אפשר להציל עשרות או מאות נשים, האם לא כדאי לערוך חישוב לאומי מחדש?

חייבים לדעת מהי עלות הניתוחים האלה. האם מספיק הדיווח לוועדת העבודה-הרווחה מטעם "האינטרנסט" עצמו, הר"ר יגאל קס, כאילו עלה העניין בסכום של כ-20 אלף דולר, או שהייתם לבדוק זאת בצורה אובייקטיבית ולהשוות זאת עם העלות בחו"ל — למשל בצרפת? ועוד כמה שאלות:

יש מיקרים שבהם מנה אחת או שתיים של דם יכולות להציל חי חולה-אנמיה, וקשה להשיג אותו. ידוע לי שלניתוחי-הכבד בבית-חולים רמב"ם השתמשו במאות מנות-דם. ושוב, אם זה נחזק להצלת-חיים — שיעמוד כל בנקיהם של המדינה לרשות מטרה זאת, ובכל זאת — כמה מנות-דם וקורשול להשתלות-הכבד, בהשוואה לניתוחים דומים בחו"ל? יש לי הרושם שהרבה יותר.

בכל אופן, יש לשאול האם מותר לרוקן את בנקיהם הלאומי עבור חולה יחיד, כאשר לא נוכל להציל חיי-אדם רבים שיתכן ויפגעו מפיגוע המוני, או תאונה קטלנית?

מנכ"ל מישררד-הבריאות, הפרופסור דן מיכאלי, ניסה להקים ועדה לבריקת הנסיבות של השתלת-הכבד השניה. ובצדק. מדוע התנגדו לכך נציגי ועדה-רופאים של רמב"ם? ומדוע נוצר הרושם כאילו מנכ"ל

איתן עמיחי

הדברת מזיקים

מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים, עירפול מיוחד לארועים למועצת יתושים וחרקים מעופפים.

רחת-גן רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272 • טל. 05-790114

בשמירה על בריאותך ורכושך

1986

(המשך מעמוד 38)

או שלוש פעמים בשבוע כנסת. מי כיוון שהיא מייצגת את האופוזיציה ואני את הקואליציה. אסור לנו לדבר. אז אהנו מחליפים פתקים במיונן.

● **אתה מצטער שהיא בחרה בדרך שבחרת בה?**

אני שמח. יותר מעניין לנו יחד, כי הנושאים שאנחנו דנים בהם הם לא מחיר הדירה וצבע הריהוט. אלא נושאים שבעשיה. גם מבחינת האינטרסים של עמ"ש ישראל טוב שהיא בחרה בדרך כזו, אין הרבה כמות. הפוליטיקה בל עדיה היתה לא רק יותר משעממת, אלא פחות טהורה.

● **היא שמחה בדרך שאתה בחרת?**

שמחה מאוד. היא שמחה שגם החיים שלי מבטיחים עניין וסיפוק, ומקווה שאצליח להגשים מטרות שלי.

● **שהן?**

להיות מעורב ברמה האינטנסיבית והאפקטיבית ביותר שאוכל להגיע. ● **למשל?**

זה מספיק. לא צריך להרחיב. זה ברור לכל קורא.

● **אתה רואה את עצמך יושב על כיסא ראשיהממשלה?**

בהחלט לא.

● **איזה מין פוליטיקאי אתה שאין לו שאיפה כזאת?**

זה יהיה יומרני ואבסורדי לקבוע בגיל 30 מה הציא שאני שואף אליו.

● **אז מה השלב הבא?**

הנסיבות קובעות את סדרהערי פיות של השלבים, ולא רק האמביציה האישית. הכיוון שלי הוא להעמיק את המעורבות שלי.

● **לכן עברת לירושלים?**

לא. עברתי לירושלים כדי ללמוד. היתה לי כמיהה לחזור לתל-אביב, בעיקר משום שרוב חבריי בתל-אביב, אחרי החתונה החלטנו לגור בירושלים, גם כי לאשתי יש אהבה מיוחדת לירושלים, וגם בגלל העבודה והלי מורים שלי.

לא הייתי מוכן לעבוד עם אף אחד שהוא בעד הסכמי קמפיין

כת ראשיהממשלה — האם הם אותו האיש?

אין ביניהם שום הבדל. ● **אז, על האנדרטה, אלה היו נעורים?**

בכלל לא. ● **חשבתם להתאבד?**

בכלל לא. האמנו שאם מיכלול הפעילות כימית יצליח ליצור איזושהי דעת-קהל אהדת לרעיון, לא יבצעו את מסירת ימית והיישובים, ותתחיל רינימיקה חיובית שתאפשר קבלת החלטות בממשלה על מניעת הנסיגה.

רצינו הפגנה רדיקאלית, שתשמש סמל ותחרת בזיכרון, וגם רצינו למנוע סכנה של פגיעה בחיילים כתוצאה מהמאבק. כשהיתה סתירה, והיה ברור שצה"ל יפנה, היה ויכוח ודיון נרגש וסוער, ועשינו הצבעה.

● **כמה הייתם?**

17. שניים נמנעו, שמונה היו בעד פינוי פסיבי — שנכבול את עצמנו, אבל לא נתנגד לפינוי — ושיבעה, בעיקר הבחורות, רצו למנוע את כניסת החיילים לאנדרטה.

● **מה אתה אמרת?**

אני הייתי בעד פינוי פאסיבי. וזה גם מה שקרה. רדשנו שיאפשרו לנו לכנס את החיילים למרגלות האנדרטה, לנגן את התקווה ולשאת נאומים. וזה מה שעשינו.

● **מה היה קרה אילו היית צריך לעמוד בצד השני, של החיילים המפונים?**

אילו הייתי חייל פשוט, הייתי מבקש מהמפקד לצאת לבר-מיצוה.

● **אם כן, אתה מבין את אנשי "שיגבול"?**

לא. אם המפקד לא היה משחרר אותי, לא הייתי מפר פקודה.

האם עליזה גורלי הייתי הכי מאושרת...

האב ראה כתבה בטלוויזיה והזדעזע. זה הזכיר לו את מה שקרה לבתו. וכך נולדה עלילת דם

רצנו לרב משה בן-טוב, שאמר שצריכים לעלות במשך שיבעה ימים לקבר של רב אחד. הלכנו לכמה רופאים. כולם אמרו שאין מה לעשות. עד שהגענו לפרופסור בן-סירא. הוא ברח תחילה את הבת רינת, שראתה, אבל שהיו לה בעיות בעיניים. כשסיפרנו על הבת השנייה, אפרת, שהיא עיוורת, הוא אמר שנביא את הילדה מיד. הבאנו אותה ביום השישי, והוא אמר שביום הראשון היא תיכנס מייד לניתוח.

הניתוח ארך שש שעות. כאמצע הוא יצא ואמר שהניתוח לא הצליח בעין אחת. ושאל אם להמשיך בעין השנייה. הסכמנו, כי הרב אמר לנו שהילדה תבריא.

בסוף יצא הפרופסור ואמר לנו של- צערו הניתוח לא הצליח. הילדה היתה חבושה בעיניה, וכך לקחנו אותה הביתה.

דמעות בלי סוף

משך שלושה חודשים היא חבושה, ולפעמים ירד לה דם דומות לעיניים שלי.

האב משה גורלי

חטפתי את התיק וברחתי...

מהעיניים. ירדו לה דמעות בלי סוף. פחדנו לגעת בעיניים, כי הילדה היתה בוכה כשהיינו נוגעים שם. אחרי ארבעה חודשים הקמתי צע- קות ודרשתי לראות את התיק. הפרד פסור אמר שהוא מוכן לתת לנו אותו, אבל שמעתי שהוא אמר לפקידה שקורם תביא את התיק אליו. אז

שלושה חודשים בבית-החולים באי- קובסור. היו לה עיניים גדולות וחומות, דומות לעיניים שלי.

התלונה שהוגשה ביום השני של שער למישרת חולון היתה גם מזור, מפני שהיא הוגשה באיחור של שש וחצי שנים. מרהימה, מפני שאחד מגורלי הרופאים בארץ, הפרד פסור יצחק בן-סירא, הואשם בה — לא פחות ולא יותר — בגניבת עינית של תינוקת, כדי להשתמש בקרניות.

הלכנו לבאבא סאלי

מי גישהתלונות היה הצלם התקליטן משה גורלי. השבוע ישב בדירתו בחולון, כשהוא מוקף על ידי אשתו עליזה, אמו ושניים מילדיו. הילדה השלישית — שהיא נושא התלונה — נמצאת במוסד.

סיפר גורלי בהתרגשות רבה:

באחד באפריל השנה נדהמתי כש- מעתי ב-7 בבוקר ראיון עם הפרופסור יצחק בן-סירא, שבו סיפר שהוא לוקח קרניות ממתיים, וגם לא שואל את המישפחות אם לקחת.

בשבוע שעבר פתחתי את הטלוויזיה ושמעתי שבן-סירא שוחרר בערכות, אחרי שהורה שגנב קרניות מבית החולים בלינסון, שהוא מנהל בו את מחלקת-העיניים.

עד אז לא חשבתי על האסון שקרה לנו בצורה כזאת. אמנם, אחרי הניתוח היו לי פיקפוקים, וגם הלכתי לעורך רין, אבל לא חשבתי שאפשר להאשים רופא. אבל עכשיו, אחרי הפירסומים, היה ברור לי מה קרה, והחלטתי להגיש תלונה למישרת.

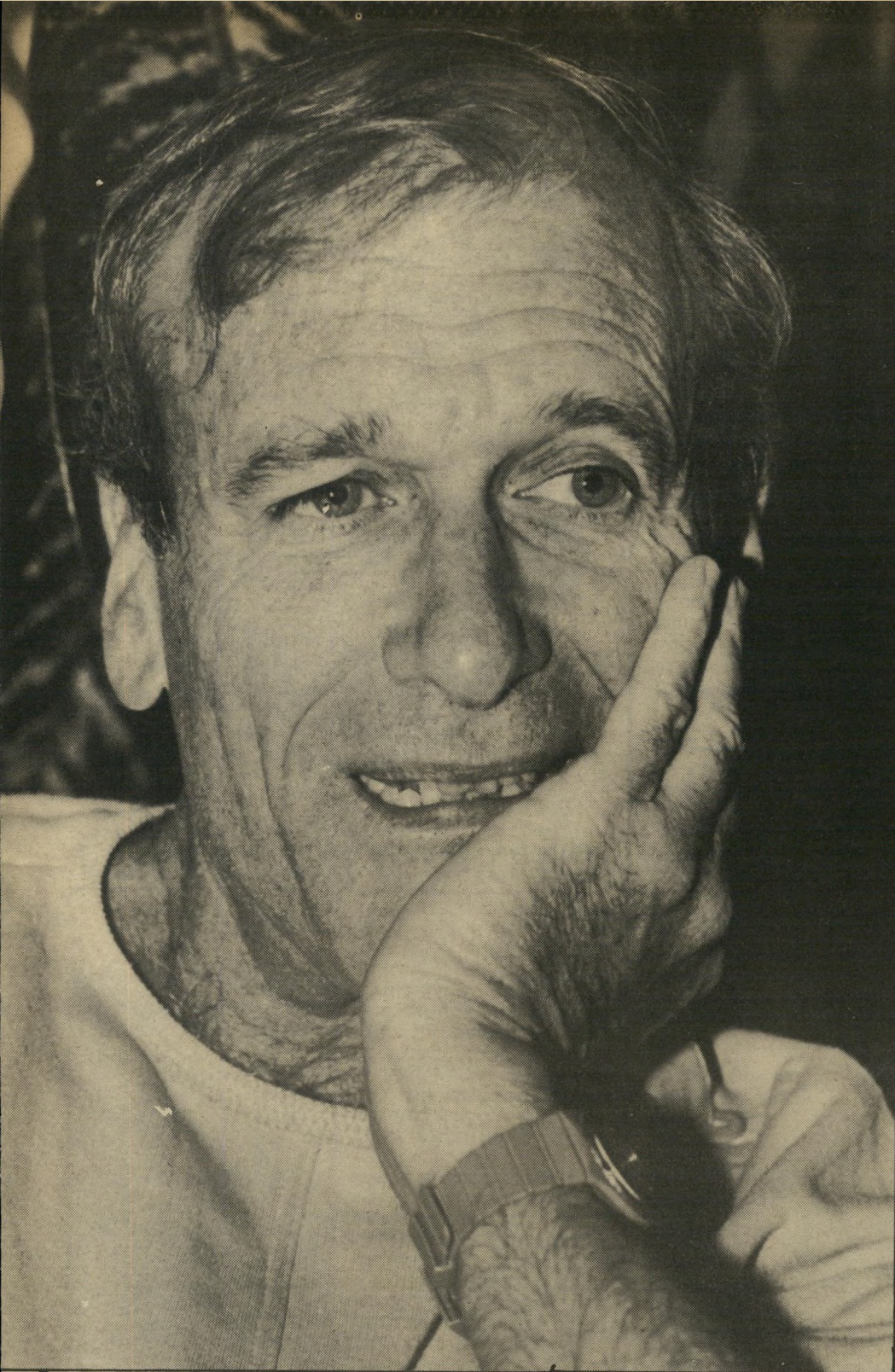
הוא הרס לנו את הילדה! אף אחד לא נגע בה חוץ ממנו, וכל ילד קטן יכול לראות שהוא לקח לה את העיניים! אשתי, עליזה, ניסתה הרבה זמן להיכנס להריון. אחרי שנתיים של טיפולים היא הרתה, בגיל 22, ונודע לה שיש לה שלישייה.

(עליזה: הייתי האשה "ני מאושרת בעולם. אבל אחרי שהתחילו דימומים בחורש השביעי, אושפתי בבית-החור לים).

נולדו שלוש בנות בניתוח קיסרי. עליזה היתה מאוד חולה. אחרי 24 שעות נפטרה אחת מן הבנות. את השנייה, רינת, שיחררו הבית. את השלישית, אפרת, השאירו במשך

לא הבחנו בכלום. אחרי חודשיים אמרה הסבתא שנרמה לה שהילדה אינה רואה טוב. יש מעקב אחרי פעוטות שהיו פגים. כאנו לבדיקה, הרופא העיף מבט בילדה ואמר שהיא עיוורת. עליזה התעלפה. הלכנו לרבנים, לבאבא סאלי, קיבלנו מים מבורכים.

לאן נעלמו העיניים?

חטפתי את התיק וברחתי מבית החולים. התיק הזה היה אצלי בבית במשך כל השנים. אחרי זמן-מה הלכנו לרופא-עיניים אחר, והוא אמר לנו שאין לילדה עיניים. אז לא היה לנו כסף לעיניים.

אפרת ורינת כיום
שתיים מתוך שלוש

מלאכותיות, וכיום כבר אי-אפשר להכניס לה עיניים מלאכותיות, מפני שהחורים נסגרו. הדבר הכי קשה לנו זה לענות לילדה כשהיא שואלת: אמא, איפה העיניים שלי? עד כאן סיפורו של האב.

זוהי עלילת-דם!

הוא הראה את התצלומים שצילם כשאפרת נולדה, לפני ואחרי הנרית. מכיוון שהוא צלם מיקצועי, דאג לתעד את הכל.

הראשונה, העיניים הולכות ומצטמצמות.

אפרת לפני ואחרי הנרית
אמא, איפה העיניים שלי?

פרופסור בן-סירא "אני לא מאשים אותם..."

במשך ארבעה ימים, תורות לחומר משמר. מחיר של קרנית הוא 250 דולר. הקרנית עצמה אינה עולה כסף. רק העברתה ממקום למקום עולה בכסף. יש תור ארוך להשתלות, מפני שבית-חולים זה אינו מוכן לשלם את 250 הדולארים. בשנה שעברה אושרה שם רק הקניה של 20 קרניות. וורקים עשרות קרניות מדי יום לפחיתובל, מפני שהן פגועות, או שהן מתקלקלות לפני שחרר-הניתוח מוכן. ניתוח פרטי של קרנית עולה אצל בן-סירא 7500 שקל. המחיר כולל כמאה ביקורים אצל הרופא, במשך חודשים, כי דרושה ביקורת יומית. מובן שהוא משלם על זה מע"מ ומס הכנסה.

עד כאן דיברי הידידים. בן-סירא עצמו אמר: "עשיתי כמעט 10 אלפים ניתוחים כאלה. מעולם לא שמעתי עלילה דומה. מעולם לא הופיעה בעיתונות הישראלית עלילה נוראה כזאת. איך אפשר להעלות אף על הדעת שרופא יעשה מעשה כזה? אני מבין את כאבם של ההורים. אני לא מאשים אותם. אבל אין לזה שום קשר לניתוח שעשיתי לפני שש וחצי שנים לילדה המיסכנה!"

הילדה אפרת הופיעה אצלו כשהיה בת ארבעה חודשים. בדרך כלל מנתח בן-סירא ילד כזה חודש אחרי הלידה.

בבית-החולים בילנסון לא התעורר אף ילד אחד ממחלה זו בעשר השנים האחרונות, חוץ ממיקרה יחיד.

כשהגיעה אפרת, העיניים שלה כבר התחילו להיות מצומצמות. הסיפור של לקחת הקרניות הוא מגוחך. עוד לא נשמע דבר יותר מטורף מאשר הרעיון שאפשר לקחת עיניים מאדם חי ולהעביר לאדם אחר: אף רופא אחר בעולם לא יוציא שום איבר מאדם חי, ויעביר אותו לאדם אחר! זה כאילו היו מאשימים רופא בכך שהוציא לב מאדם חי, כדי להשתילו לאדם אחר!

"ילדה מיסכנה"

את הקרניות להשתלה מוציאים מאדם אחרי המוות, עד תום השעה השישית שלאחר הפטירה.

עד לפני שלוש שנים ניתן היה להשתמש בקרנית רק תוך 12 שעות אחרי הוצאתה. היום ניתן להשתמש בה

בכל זאת סקופר

מאז שנסע שימנען שיפר, מי שהיה הכתב המדיני של קול-ישראל, לארצות-הברית, כדי לשמש "כתבנו" שם, הרבה אנשים ממתנים לו כפינה. רבים לא אהבו אותו. בעיקר מסיבות של קינאה בסקופים הרבים שהיה משיג. כל כך רבים, עד שרובם בו השם "סקופר". עמיתיו המתקנאים היו בטוחים שבאמריקה הוא לא יצליח להשיג סקופים כמו בארץ, וכי יישכח מלב המאוינים.

גם עמיתיו בעיתונות הכתובה המתינו לו, ולפני כמה שבועות כתב עליו אמנון דנקנר, שליח דבר בוושינגטון, סיפור המורכב בדרכו משמעות, המספרות כי חלק מן הידיעות שמעביר שיפר לרדיו אינן נכונות, שמעות כאלה גם עברו מפה לאוזן בקרב אנשי הרדיו והטלוויזיה בישראל. למרבה מזלו של שיפר, ביום שבו פורסמה כתבתו של דנקנר בדבר, פירסם מרטין מדימס וחרישים על עיסקת-הנשק בין ישראל ואיראן, שבמהלכה שוחררו בני-הערובה האמריקאיים מביירות. היה זה הישג מיקצועי בליכך בולט עד שנציגים רבים של רשתות-טלוויזיה אמריקאיות פנו לשיפר ורצו לראיין בכתבות מחוץ-אל-חוף. שיפר הודיע לכולם שמה שיש לו לומר הוא אומר ב"ז כבוקר (שעון ישראל) ברדיו.

כתב שיפר
באותו היום

שידור

צל"ש

שידור טלוויזיוני

● לרפי גינת, ולצוות שהכין את המישר המיוחד שידור-חוקר ביום השני שעבר. גם אם לא הצליח הי מישר להביא לגילויים של הרוצחים (או הרוצח) — היה המישר מרתק ועשוי בצורה טלוויזיונית ומקצועית ביותר. הוא היה ערוך היטב, ושילב קיטעי שיחזור ומישחק מצויינים עם ראיונות עם עדים אמיתיים וקיטעי אולפן.

אנשי המישרה לא התלהבו בהתחלה מן הרעיון, והיה קשה להשיג שיתוף פעולה איתם. אחרי השידור רצו רבים מהם לקשר לראשיהם את זרי התהילה.

צל"ש מיוחד מגיע גם לנצטע שרודג'ור, המאפרת של קיטעי השיחזור. היא הצליחה בעבודת אמנות מיוחדת במינה לשחזר את פיצעיהן הנוראיים של הנשים, כשהיא עוברת על סמך תמונות שקיבלה מן המישר טרה. כגלל האפור המדויק, לרבים נדמה היה שהקטעים המצולמים הם אמיתיים.

מאחורי המירקע

פיוס ארוך

ישיבה ארוכת-שעות נערכה ביום החמישי שעבר בין אורי פורת, מנכ"ל רשות-השידור, לבין חיים יבין, מנהל הטלוויזיה. היתה זו מעין ישיבת-פיוס, אחרי מחלוקות רבות שהיו בין השניים בזמן האחרון. הי מחלוקות גרמו לארבע לוויתורים ביניהם, שהגיעו לעיתים אף להרמות קול.

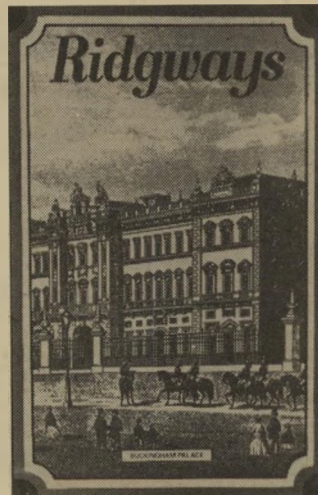
ישיבת-הפיוס נמשכה יום שלם, ובמהלכה יצאו השניים לארוחת

עם כל בקבוק ג'יי-אנד-בי

יצחק נתן, מנכ"ל נתן צבי ושות' בע"מ, הוא יבואן ותיק, ששמו הולך לפניו ביבוא משקאות חריפים מעולים (כמו ויסקי ג'יי-אנד-בי וביילי אייריש קרים). אבל נתן מייבא גם, זה שנים רבות, את תה-היוקרה האנגלי רידגווייס. אותו כבר שתו במאה שעברה בארמון המלוכה הבריטי, ארמון באקינגהאם.

עד עתה הסתפק נתן בפלח קטן מאוד של שוק התה המקומי, המגיע לאלפיים טונות לשנה. עתה הוא החליט להרחיב את שיווק תה-היוקרה רידגווייס בארץ. ולקראת שבוע בריטניה העומד להיערך בימים אלה בכלי-ב שלום בתל-אביב הוא יום מחווה מיוחדת: שעה שיבואן תה אחר הבטיח לחלק חבילת סוכר עם כל חבילת תה, מבטיח נתן, כי כל הקונה בקבוק ויסקי ג'יי-אנד-בי יזכה בחבילה תה רידגווייס חנים אין כסף!

ארמון באקינגהאם. בערך 1850

חבילת תה רידג' וייס חנים!

תה רידג' וייס ארל גרי

מכיל: תה, שמן ברגמוט היצדן: רידג' וייס בע"מ לונדון, אנגליה היבואן: נתן צבי ושות' בע"מ רח' הנחל 49 חיפה 33032

טלפונים ציבוריים

האולפנים החדשים של מחלקת החדשות של קול-ישראל בירושלים עומדים מוכנים ונוצצים וממתנים לפתיחתם הרישמית. בשבוע שעבר היו שלושה ימים של שידורי-ניסיון מן הבניין, הסמוך לבניין הטלוויזיה הי כללית. שידורי-הניסיון אמורים היו להיערך כלילה, אבל בגלל מחלוקת

ההבדל החד בין שתי המערכות גרם לעובדי תל-אביב לנסות ולשפר את פני המערכת, ובימים האחרונים הוכנסו לבניינים עציצים חדשים ותמונות נתלו על הקירות.

זה עוזב וזה חוזר

משה ("מושיק") טימור, המגיש כבר יותר מארבע שנים את התוכנית

שחקנית בריסטינה איפור אמנותי

כל צבעי הרשת בקול-ישראל, ביקש לעזוב את התוכנית. הוא הסכים לי ממונים עליו שקצת נמאס לו. טימור התחיל לעבוד כתוכנית כש"דודי מרגלית" (היום ראש מערכת תל-אביב) היה העורך האחראי והמגיש. הוא המשיך אחרי שמרגלית עזב לתפקיד אחר, ואז עדית בן-יאיר היתה עורכת. בינתיים עזבה גם בן-יאיר לטובת עריכת יומן-חצות של קול-ישראל. ועכשיו החליט גם טימור כי הוא מעוניין בחופשה מהתוכנית. אריה גולן, שהיה כתב קול-ישראל בכנסת ויצא לשנתיים שליוחות מטעם הסוכנות בפאריס, חזר ארצה לפני כמה ימים. גולן מיועד להגיש את יומן בחציה-היום, ופעמיים בשבוע את יומן הבוקר-הזה. עד שובו של גולן אל המיקרופון מגישה את יומן ההררים ברמית גיא.

ענת מרגוסטי

כספית שיש לרשות-השידור עם חברת בזק, מחלוקת המתמשכת על תקופה ארוכה, לא אופשרו שידורי-הלילה, והעובדים נאלצו להסתפק בשידורי-יום.

עובדי קול-ישראל בתל-אביב, שנסעו לירושלים כדי לראות את הי אולפנים החדשים, נדהמו מן הפאר והשיכלול שלהם, ושבנו למערכת התל-אביבית באירצון רב, כשהם ירוקים מקינאה. מערכת תל-אביב משוכנת בתוך קבוצת בניינים ישנים מימי הגרמנים, במה שהיתה אז שרונה. העובדים שחזרו אמרו לחבריהם שהם מרגישים כאילו חזרו למעברה. אחד מהם סיפר שיש בירושלים מערכת-טלפונים בליכך משוכללת שקשה להבין איך להשתמש בה, ואמר כי חלק מן העובדים רגשו שיתקינו במקום שני טלפונים ציבוריים, כדי שאפשר יהיה גם להתקשר משם.

צהריים משותפת. נושא-הדיון: הצורה שבה מנהל יבין את הטלוויזיה, ושפורת אינו מרוצה ממנה. פורת טען שיבין מתנהג כעובד ולא כמנהל.

מאחורי המיקרופון חרשות כמו שצריך

עשרות טלפונים ומיכתב-מאוינים ממשיכים להגיע לאולפני-הרדיו בי ירושלים. אנשים בכל רחבי המדינה משבחים את הופעתה של ראומה אלדר, קריינית חרשות לשעבר כי קול-ישראל. ביום השידורים הוקרש לחגיגות 50 שנה לרדיו, ושבן קיריינו חרשות רבים וטובים מקרייני-העבר. המאוינים מדגישים כי תענוג היה לשמוע שוב את אלדר קוראת חרשות כמו שצריך, בהטעמות הנכונות ובעבר רית הרוטה, והם מבקשים כי תשוב לתפקיד זה.

מתחשקת לי בפיה נשיקולדה

קשר במל

חדש

עלית

נשיקולדה

מתחשק לך מתוק בפה? יש!
עלית מגישה תענוג חדש:
נשיקולדה - שוקולד טהור מעולה
בחפיסה אישית - בדיוק בגודל הנכון.
להנאתך בטעמי חלב, מריר ואגוזים.

נשיקולדה - תענוג אישי
שכולו שוקולד

עלית

העולם הזה

גיתית

מדברת:

כל

הבעלים

של!!